

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

311043

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 21-వ తేది మంగళవారము } No. 170
 నంపుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఆశ్విజమాస బహుళ అష్టమి ౮. } నందిక ౧౭౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారితో వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. వంశభాష చిటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల కాపును,
 పొన్నపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
 బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
 దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

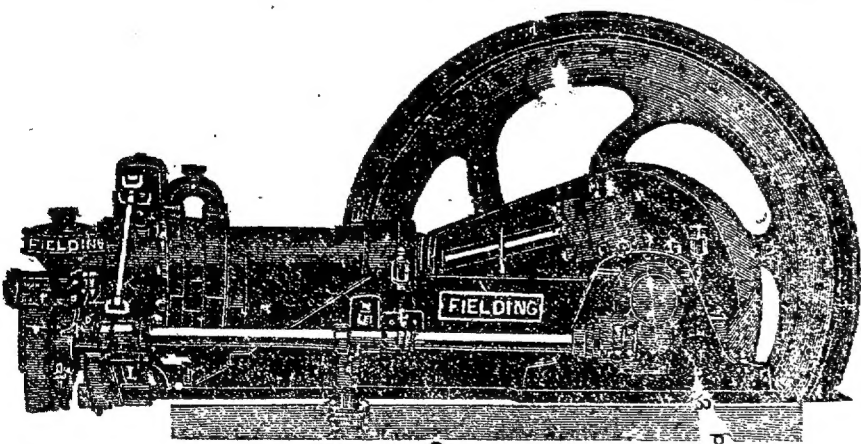
ఈమందును దుద్దగానే చెమట కట్టుటవలన శరీర
 మండలి దుష్పదార్థములను తొలగించి ఉపమన
 కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
 విదేశములలో కూడా వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
 అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగు” వేటెంటు శమిడిశత్
 క్విక్ స్టార్టింగు క్రాడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యీ ఇంజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవలై జరు చుల్లి ని స్టోప్ నుండగనే స్టార్టు
 కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతిసంతృప్తి కరముగా పనిచేయును. క్రూడు
 ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ ఇంజనును నడిపించుటకు యెక్కువ శ్రమర్థమును,
 యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:

కలెఫోర్న్
 నెం 690 రు. డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో.,
 12, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

నెం 250 రు.

కఫహరిచూర్ణము

అన్ని డబ్బి 1-కి 0-8-0 (6 డబ్బిల మందుగలది) 1-కి రు 2-0-0
 ఈ చూర్ణము కఫహరికలత తేలికబడినది
 జగ్గు, తిబ్బనము, కాపిసన, తైల్యజ్వరము మొదలగువాని
 మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంటనుండకోవలసి చుండు

రోమహర్షి డబ్బా 1-కి రు. 0-8-0

ఈ డబ్బామును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములను
 దునిమిడిములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము
 నలు తెక్కులు, మంట ముండగు. శోమములు రాలిపోవును
 అమృతాంజనం డిపో మద్రాసు - బొంబాయి.

వెలింగులన్ సినిమా

మాంటు రోడ్డు 1565
 18.10.24 తేది శనివారమునుండి 24.10.24 శుక్రవారమువరకు
 సాయంత్రము 6-15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 గం.
 శని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం|| కూడగలదు.
 యూనివర్సల్స్ మైటియస్టు సీరియల్
 ది స్టీల్ ట్రైయల్ 4 వ భాగము.
 విల్లియం డన్ కన్, ఎడిత్ జాన్సన్ తో సహా

సిటీ మోటారుపాఠశాల మద్రాసు

తెలిఫోను నెంబరు 148
 ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని
 నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొలననవి శేర్పబడును.
 మరియు మోటారుబండ్లు మరమ్మత్తులు, రంగులు వేయుట
 వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును.
 యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీ
 గ్స్ చే ఇయ్యబడును.
 అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివర
 ములు తెలియగో నా డ్రికిందివిలాసమునకు వ్రాసుటయును.
 మేనేజరు,

సిటీ ట్యాక్సి కంపెనీ, 1736
 2/3 అంపర్స్ వీధి, జి. టి. మద్రాసు.

అడుసుపుండ్లమందు

వానకాలములయందు, కాలివేళ్లల మధ్యమున కలుగు
 అడుసుపుండ్లము, ఈమందును చాల శ్రేష్ఠమయినది.
 స్త్రీలకు ఉపయోగకరము. ఇంకను ఈమందును ఉపయోగించుట
 చురుకైన, రోగములు. తీట, గజ్జి యిక్ అనేక చర్మవ్యాధులు
 నివర్తియగును. బుడ్డి 1-కి 0-8-0 తపాలుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
 అన్నపూర్ణాస్థానము, 5, భద్రయ్యగార్లనువీధి,
 (408) పాముటపుక, మద్రాసు.

విద్యార్థ్యపాఠ్యముల జ్ఞాన యాత్ర

ఒక నూతన పథము

రాజకీయోన్నత ప్రాథమిక బోధనాభ్యసన పాఠశాల, విద్యార్థ్యపాఠ్యయంత్రము

రాజమహేంద్రవరము

రాజమహేంద్రవరమునందలి రాజకీయోన్నత ప్రాథమిక బోధనాభ్యసన పాఠశాలలోని విద్యార్థ్యపాఠ్యయంత్రమువారు మొన్న కృష్ణావృత్తిలో కలసివచ్చిన తేదినార ఆదివారముల మాడుదినముల నిలపు సుపర్యోగపరమకొని యొక జ్ఞానయాత్రను సలిపియున్నారు. ఈ యాత్రగావించిన తేదీ ములును నవలించిన విధానమునూడ నొకనూతన పథమున నేర్పాటయెబడుచే ప్రకటనార్హములు.

ఎక్స్‌కర్స్ అను వాంగభాషామధ్యమున సంపూర్ణ పాఠ్యాభ్యసన విధానమున నీకాలములో పాఠశాలలనుబంధపు విద్యావిహారములలోని సంస్కరించి ఈసంఘమువారి పర్యటనమును హైందవ సాంప్రదాయముననుసరించిన జ్ఞానయాత్రగా మార్చియున్నారు. నేటివిద్యావిధానమున గోడలుకట్టినవిద్యాలయము, ముద్రించబడినపుస్తకము, చిత్రించబడిన స్వరూపమును నెంతప్రాధాన్యములేపోయినవో, నేటి విద్యావిహారములలోనూడ నెట్లె శిలినీర్మిత ప్రదర్శనగృహమునందలి నిర్ణీత ప్రదర్శితములును, సాధ్యమైనంతవరకు ప్రకృతికి మార్మయత్వాన్నికమైన యంత్రకాలును, ఎంజీనీరింగు కట్టడములును, వ్యవసాయపరిశోధనలములును, రైలుస్టేషనులును, ఆసుపత్రులును మున్నగునవి విద్యార్థి యాత్రకులకంత తప్పని గమ్యస్థానములును, దర్శనీయములునై పోయినవి. విద్యావిహారమునకి యీస్వరూపములలో నేదోయొకటి తప్పక స్ఫురించి తీరవలెను. ఇట్టి దృశ్యములును జ్ఞానదాయకములే. కాని బాహ్యముగ, నిర్భయముగ, నిరాడంబరముగ, నేయొక్క దినమునైన మన సామాన్య మానవనిర్మిత బంధముల నుండి విడిచిపెట్టకృతి పరిశీలనముచేయు సాహసముగాని యుత్సాహముగాని జనించకున్నవి. మనమానసములేలనో నేర్వచ్చును సంపూర్ణముగా గోలుపోయి, మననేత్రములు బలహీనములై, ప్రకృతియొక్క వికారతను, భారతీయతను, వైవిధ్యమును, ప్రభావతీజమును గ్రహించుటకు, సందర్శించుటకు, ననర్హములైపోయినవి.

తీర్థయాత్ర ప్రాశస్త్యము

మనదేశమున సాంప్రదాయకమైనతీర్థయాత్రల ప్రధాన లక్ష్యము సృష్టిపరిశీలనమనియు, దూరముననున్న నే దేశమునకొక, తీర్థక్షేత్రమునకొక, పవిత్రస్థానమునకొక భక్తిపరుడై పోవు యాత్రకుడు తనమార్గమునను, గమ్యస్థానమునను, సంతమానవంఘోషేనా వివిధత్యమునో చూచుచున్నాడనియు, భక్తిపరుడై యగుటచే నిరాడంబరముగను, యడంబరముగను, నీతిగను యాత్రసల్పించున్నాడనియు, దేశీయసాంప్రదాయముల విడనాడకుండుటచే సోదగదేశీయుల గౌరవములకును, సత్కారములకును పాత్రుడగుచున్నాడనియు, నట్టిసందర్భములలోనెల్లు జ్ఞానయాత్ర యెంతేని జ్ఞానదాయకమేకాక, సుఖదాయకమును, సమహులమును గూడనీయు ప్రబోధించిన యుపాధ్యాయుల యాదరమునను, నాయకత్వమునను, సలహాబడిన యీసంఘము వారి పర్యటన మొకతీర్థయాత్రగా పరిణమించి సఫలము నొందినది.

యాత్రాసన్నాహము

యాత్రకులుపుటకుమందే చూడబోవు విశేషములను, చేయబోవుకార్యములను, నార్జింపబోవుజ్ఞానమును నూచించుటకు మార్గదర్శకముగా పాఠశాలలో ముగిరాల్లీ దామెర్ల వెంకట్రావుపంతులు ఎం. ఏ., ఎల్. టి. గారిచే రెండుపన్యాసము లాసంగబడినవి. మొదటిది "గోదావరీముఖమండల సృష్టి చారిత్రము"ను గూర్చియు, రెండవది "గోదావరీముఖమండలమందలి ముఖ్యక్షేత్రముల చరిత్రములు విశేషముల"ను గూర్చియు నొసగబడినవి. ఈయుపన్యాసముల వలనను తమ పరి చేయబడిన క్రమశిక్ష యేర్పాటులవలనను కర్తవ్యమొగినవారై యాత్రకు సంసిద్ధులై విద్యార్థ్యపాఠ్యయంత్రసాంఘికముల సమయమును చేచియుండిరి.

యాత్రకులు

క్రాంతి బల గురువారమునాడొక ఖభముహూర్తమున సంధ్యారాగము దిశలెల్లకొనువేళ జయజయధ్యానములతో యాత్రకులు ప్రయాణమును ప్రకటించిరి. పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు ముగిరాల్లీ సంగినపు నాగభూషణము

పంతులు బి. ఏ., ఎల్. టి. గారును, కారణాంతరమున

స్వల్పకాల ముందునట్లు ఆర్జు కాలేజీనుండి యీపాఠశాలకు విద్యార్థుల భాగ్యవశమున దిటికాబడి సహాయోపాధ్యాయులగు ముగిరాల్లీ దామెర్ల వెంకట్రావుపంతులు యం. ఏ., ఎల్. టి. గారును, మాడల్ స్కూలు ఉపాధ్యాయులు ముగిరాల్లీ సోన్నాడ సుబ్బారావుగారును, పాఠశాలపాఠ్యపాఠ్యములు ముగిరాల్లీ కల్లెపల్లి సూర్యనారాయణరాజుగారునునుగురువరలమోల నెనుబడిమండి విద్యార్థులకలసి జరిగిన పరిశీలనా జ్ఞానయాత్ర నిశ్చయజ్ఞాన యాత్రయై విరాజిల్లెను. తీర్థయాత్రగా సంకల్పింపబడిన యీ విహారము భక్తిమార్గమును ద్రోశ్మినది. భక్తిక్షీర్ణనలును, భజనలును యాత్రకుల విలాసమునకు సాధనములైనవి; పవిత్ర గోదావరీ ప్రవాహ మిజ్జానాగలకు వాహికయైనది; ప్రసిద్ధ పుణ్యక్షేత్రములు వీరికి గమ్యస్థానములైనవి; విశాలమై, విభిన్నమై, విచిత్రమైన ప్రకృతి పీఠ ముఖ్యదృశ్యమైనది; మహా దేవతలందు చిహ్నములుగ వెలసిన దైవత్యము వీరియారాధనాలక్ష్యమైనది.

యాత్రాస్థలి విశేషములు

యాత్రాస్థలిగోదావరీ ముఖమండలము. గోదావరీ జలముచే నిరంతరం ప్రవృత్తి, సకల సస్యములను విరివిగా వర్షింపారవంతమైననీరును, చల్లనివనములతోడనూ, పచ్చని పంటలతోడనూ, వ్యవసాయములన నార్జించిన నిష్క్రమకమైన సంపత్తితోడనూ, విరాజిల్లు గోదావరీ తూర్పుదెల్టాభాగములోని ముఖ్యప్రదేశముల నడుమ నీ యాత్రకులు పర్యటన మొనర్చిరి. భవశిగిరి, కోటిశిథి, ముక్తేశ్వరము, రామగుట్టలు, యానామ, ద్రాక్షారామము, రామచంద్రాపురము, మున్నగు గ్రామములు వీరు యాత్రలోచూచిన ముఖ్యస్థలములు. ఇందలి పుణ్యక్షేత్రముల దేవతలను, వాటి శిల్పకళాసౌభాగ్యమును ఆయాక్షేత్రముల స్థలమాహాత్మ్యమును, పవిత్రచారిత్రములను, తెలిసికొనబడి యాత్రకులమానసములు విందునొందినవి. సత్రములు, చావడులు, స్నానములు, ఆభిషేకములు, సంతోషాలును, సంఘ మతానుభవముల నతితీయింపజేసి విశేషజ్ఞానదాయకములైనవి.

యానామ ప్రాంతాభ్యంతరం ప్రభుత్వపథములను, ప్రజల జీవనావిధానమును, గ్రామముయొక్క నిర్మాణసౌందర్యమును, ప్రాంతీయారి ప్రధానకళాకళ్యములను, ఆశ్రమయొక్క ప్రఖ్యాతిచారిత్రమును, నాతురమున గమనించుచు యాత్రకులు యానాంధ్రభూమి ప్రాంతీ ఎడ్మినిస్ట్రేటరు దొరవారి మన్యనమును, పౌరశ్రేణులు పివేరియర్ కొత్త వెంకటరత్నము శ్రేష్ఠిగారియొక్కయు జమీందారులు మన్యంవారియొక్కయు నాతిధ్యమునకును పాత్రులైరి.

నది సౌందర్యమును, ప్రవాహచాంచల్య ఫలితములగు తిప్పలు, లంకలు, కొనీశేయబడుచున్న తీరములను, నదియొక్కశాఖోపశాఖలను, ఆచటనచట కంచరించుచు, నచట నచట సభరించుచు, కొన్నిచోటుల బకధ్యానముచేయుచు, స్వేచ్ఛాజీవనము సల్పుచున్న జలవిహంగము శ్రేణులును; రెక్కలపప్పుకొని నలుదిక్కులపక్షులకు మిచ్చివేగముతోను, నోయ్యారముతోను సాగుచున్న చిరివడవలనూ; దృఢగాత్రులై, చేపతీరిన నీలవర్షపు శరీరములతో లోపలిగ్రహములు పత్ర ప్రకాశించు పల్లెవాండ్రుకూటుముల గాధపరిశ్రమాచారుర్యమును, యెటుజూచినను యనుభవకవేద్యములాయెను.

రాత్రి నదియానము చేయుసమయమున సువిశాలమైన ప్రపంచము నావరించిన యనంతాకాశమున మెరయుచున్న నక్షత్రకాలములను, వాటినడుమ ప్రత్యేకనిశ్చలత బోల్చునగు గురు కుజ, శనివాహినిగ్రహములు, నియమితక్షత్రపథమున జీవయాత్రసల్పించుచున్న సూరింబమును, ఆయాస్థానముల నిర్మలప్రకృతి సాధనములతో యాత్రకులవృష్టి నాకర్షించి తమ నామధేయములతో పరిశీలించునవేళ యీ యాత్రకుల జీవితములతో ప్రథమానుభవము, మిక్కిలి మనోహరమునై యున్నెను.

పచ్చని రేతము, గులు, బాబులు తీరిన ముదురుపచ్చ రంగుల కలుపుమొక్కలచే గప్పబడిన సోలముగట్లు, పడుగుచేకలత స్పృశనినకలములు, శాంతకానము చేయుపార్లు నీటిప్రవాహములును, కన్నులకును, వీనులకును వింతపండువు చేసినవి.

వర్షకాలపు ప్రకృతి గాంభీర్యము నడుమనడుమ నల్లు కొనుచుండిన నల్లని మేఘబాలములతోను, నురుములతోను, మెఱుములతోను, చిత్తవర్ష పాతముతోడను యాత్రకుల ధైర్యమును, దాహ్యమును పరీక్షించినది. కాని యువకులు భయావహాలుగాక, నిరుత్సాహమె. దంక, ప్రకృతి నై పరిత్యజమునం తన క్రోధమునొనక, హాస్యమో, పరిహాసమో, సరసమో, యనునట్లు భావించి నిర్భీత్యానామన ప్రకృతితో కలసి మెలసి వ్యవహరించి పరిచయ మెక్కువగు కొలది నెక్కుడుగ నానందమున్నులైరి.

సభలు

యాత్రకాలమున మొదటిదినము కృష్ణావృత్తి యగుటచే కోటిశిథిక్షేత్రమున దేవప్రాకార మంటపమున దీక్షాత్రికులచే నొకమహాభి గావింపబడి యందు శ్రీకృష్ణభగవానుని పూత చారిత్రకీర్తన మొనర్పబడినది. ఆసభాకార్యక్రమమునం దీమహాదర్శక పురుషుని గుణగణములను వర్ణించుచు విద్యార్థులు వ్యాసములను చదివిరి, ప్రసంగించిరి. అందు మహమ్మదీయ విద్యార్థి భాగవతములోని పురాణగాథల వివరించుచు సంపూర్ణవిశ్వాసముతో సాంపైన యాంధ్రభాషలో చేసిన శ్రీకృష్ణస్తోత్రము కడుహృదయంగమము. పిమ్మట సపాధ్యాయులలో ముగిరాల్లీ దామెర్ల వెంకట్రావుపంతులుగారు శ్రీకృష్ణుడు చారిత్రక పురుషుడగునా, కాదా? యను సంశోచము పుట్టుచే నై పరిత్యజమనియు, చారిత్రక వ్యక్తులైనంత మాత్రాన నీకాలములో కనుపరచు గౌరవము ప్రయోజనకారిగాదనియు, మహాకవుల యమాల్మభావజనితము లైనమహాద్యుక స్వరూపములకు గల స్థిరత తాత్కాలిక చారిత్రకతీవుల కసాధ్యమనియు, నట్టి యాద్యుకస్వరూపుల కీర్తనములు సలిపి మానవకోటి జీవనాపథము శేషటికవృక్షుడు సంస్కరించుకొనుచు తరింపగలవనియు, వ్యక్తపరచి, శ్రీకృష్ణుడు మానవోన్నత లక్ష్యములను తనజీవితమున నాజన్మర్యాజ్ఞాంజము నిరూపించియుండుట విశదపరచి తమూలును నాత దాదర్శకుడని స్థిరపరచిరి. పిమ్మట జయప్రదముగ సభను ముగించుచు ముగిరాల్లీ శ్రీ సంగినపు నాగభూషణముపంతులుగారు శ్రీలు భక్తిపరవశలై భాగవతములలో మిన్నలని తేటపరచుటచేతనూ, యాదవృక్ష శ్రీకృష్ణుడు యాగభోక్తగ నిరూపించుటచేతనూ, యాగాదులు భక్తికి సాటిరాననియు, భక్తి కధికారమందరికి సమానమగుటచేతనూ, బాధహిందూమతిముల సంఘర్షణ సమయమున శ్రీకృష్ణుడు బాధ్యహస్యముల నార్జయితేమన జూసిపి సంగతించిన యాచార్యుడో, యట్టి యాచార్యులకు పట్టుకొమ్మగ నిలచిన రాజో యైయుండ నోపు. కనుక నీదేశమున సహజముగ మతావేళ జన్యములైన గాధల ప్రబలియుండవచ్చుననియు, భగవానుడు కారవనాండవ కలహముల నంతరింపజేసి యేకసామ్రాజ్యమును స్థాపింపగలిగిన రాజనీతి కొవిడుడనియు, నాలోచనమునకై సమస్యల వెల్లడించిరి. సభముగియుటయు సోమేశ్వరాలయ మందలి భేరి మోగుటయు నేకకాలమున జరిగినవి, సభకు లంతట నాలయ మందరముల బ్రతిస్పందించుచున్న మంగళవాద్యములయొక్కయు స్వస్తివాక్యములయొక్కయు, వినిర్మలగానమున మిళితమై పోయిరి.

శనివారమునాడు యాత్రకులు యానాంధ్రభూమికి వైష్ణవ కృష్ణజయంతి జరుగుచుండుటచే నక్కడిగ్రామస్థులు సమావేశమై సజువుచున్న యుత్సవమున నీయాత్రకులగుడ బాల్సొని యప్పటి స్వల్పవాకాశమునం దచ్చటి సభాసలిని ముగిరాల్లీ దామెర్ల వెంకట్రావు పంతులుగారు శ్రీకృష్ణుని జీవితమున చిన్నికృష్ణుడు, బాలకృష్ణుడు, యావ్వన కృష్ణుడు, వృద్ధకృష్ణుడు, నను వాలుగు ముఖ్యావస్థలందలి చర్యలలోను మానవాదర్శకలక్ష్యము లిమిడియున్నవని యుపన్యాసమున తేటపరచి యాయుత్సవమునకు మెరుగుపెట్టి సంతృప్తి హృదయాలగు పాపల కోలాపాలమునడుమ నీయాత్రకసంఘము భజనసలపుచు నగర సంతీర్తనమునకు దొడంగెను.

సాఫల్యము

ఇట్లు స్వల్పకాలములో నైనను సృష్టివిషయక, భూగోళశాస్త్రీయ, సాంఘిక, చరిత్ర, కళావిషయకాధిక, జ్ఞానము నెంతోనో సంపాదించుకొన్నవారై ముందను కొన్న సంగతుల నన్నిటిని ప్రత్యక్షానుభవ వేద్యములు గావించుకొని తమ కార్యక్రమమును తృప్తికరముగ సాగించి భక్తి భూయిష్టమైన తీర్థయాత్రనుసల్పి నిండుహృదయములతో తిరిగి స్వస్థలమును చేరినారు.

ఇట్టి జ్ఞానయాత్ర విషయమున నీయాత్రకు లెన్నడు గుర్తింపని దృశ్యముల నెన్నోజూపి, నీతులగఱపి, విద్యార్థులను వారిశిష్యులుగ మాత్రమే కాక బిడ్డలుగా ప్రేమించి చక్కని జాతీయ సాంప్రదాయకమార్గమున జ్ఞానప్రసాదమును జేసిన గురువర్యులకే యాత్రక విద్యార్థ్యపాఠ్యయంత్ర సాంఘికతంతయు కృతజ్ఞులు.

ఈతీర్థయాత్రానుభవము చిరస్మరణీయము. బోధనాభ్యసన మొనర్చు నీభవిష్యదపాఠ్యయంత్ర కీ యనుభవము వ్యత్యవలంబనమున మార్గదర్శకమై తనరుగాక!

జ్ఞానయాత్రకుడు.

వార్తాసంగ్రహకోసంఘము : రాజమహేంద్రవరము.

కృష్ణ కేశ నాశని సబ్బు

దీనినివాడుటచే యేలాటిబాధ మంటలేకనే దేహమునం దేభాగము నందైనను యుండువెల్లులను తక్షణమే తీసివేసును.

3 బిల్లెగల పెట్టు 1 కి ధర రూ 1-4-0.

అన్నపూర్ణ స్టోర్సు, 5, భద్రయ్యగార్లనవీధి, పార్కు రోడ్డు, మద్రాసు.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు 12-10-24 తేదీన నర్సారావుపేటలో గావించిన ముఖ్యతీర్మానములు:—

తీర్మానము 21:—గుంటూరుకుండల జాతీయవిద్యాలయము కార్యదర్శి 23.9.24 న వ్రాసిన లేఖ చదువడమైనది. దీనిపై వర్తమానములో (అక్టోబరు 22న) తేదీ లగాయతు 8న తేదీవరకు కాంగ్రెస్ ప్రచారకులు, గ్రామసంఘకార్యదర్శులు, ఇతర అభిమానులు గుంటూరుజిల్లా జాతీయవిద్యాలయముపై దీనిపై నిధికి సర్వత్రా వినియోగించి ధనముపోగుచేయవలెనని యాసంఘము వారు హెచ్చరించుచున్నారు.

తీర్మానము 22:—తెనాలి తాలూకాలో వసూలుచేయబడిన గాంధీభూజానిధినుండి ఆప్యయివ్వమని కోరిన తాలూకా సంఘమువారి తీర్మానము చదివి అటుల చేయుటకు నీలకాదవి ఆధిక సంఖ్యకులచే తీర్మానించబడినది. వనూరై నిల్వయున్న సామ్యును జిల్లాసంఘపు లెక్కకు వెంటనే ట్రాన్స్ ఫర్ చేయవలెను.

తీర్మానము 23:—ముద్దూరులో దేశాధికారుల నిమిత్తము రాష్ట్రసంఘమువారు జిల్లాల కిచ్చు విరాళము విమయమై చేయబడిన తీర్మానమును తెలియజేయుచు రాష్ట్రసంఘ కార్యదర్శిగారు నెం 2/22-23-24 రున వ్రాసిన లేఖ యున్నది. తరువాత 2-10-24 న వ్రాసిన లేఖయున్నది చదువడమైనది. ఈజిల్లానుంచి యిదివరకే గాంధీభూజానిధిపత్రులు 2000 లకు పైనే కోశాధిపతికి పంపియున్నందున, నికమిదట దేశాధికారుల నిమిత్తము జిల్లాలకు రాష్ట్రసంఘమువారు ప్రతి నెల యిచ్చు విరాళము త్రమసకు సరిపోవు గాంధీభూజానిధి యైనను కనీసపక్షము వసూలుచేసి కోశాధిపతికి పంపి జిల్లాలకు విరాళ వివ్వబడదని రాష్ట్రసంఘమువారు చేసిన తీర్మానమును యిజిల్లాకు వర్తింపజేయక, యేమరతులు లేకుండనే కనీసము నెలకు రు 2000-0-0 లైనను డిసెంబరు నెలఖరవరకు యివ్వవలెనని రాష్ట్రసంఘమువారిని కోరడమైనది.

శ్రీయుత వున్నవ లక్ష్మీనారాయణ శ్రీమతి వున్నవ లక్ష్మీబాహుమ్యుగార్ల కిచ్చువేతనములను యిదివరకువలెనే ప్రత్యేకముగ యివ్వవలెనని యాసభవారు రాష్ట్రసంఘమువారిని కోరుచున్నారు.

ప్రచారకులకు వారముసభదరు, యేతలు, కొన్ననూలు ఖద్దరుమీద యివ్వబడుచున్న కమీషను వెనుక జీతము రూపకముగా యివ్వబడుచుండిన మొత్తమునకు బదులుగా యిచ్చుచున్నందున, సదరుమొత్తమునుగూడ దేశాధికారుల విరాళము నుంచి యిప్పించవలెనని కోరడమైనది.

తీర్మానము 24:—దేశాధికారుల జీతములు ఖర్చుల క్రింద యిజిల్లాకు రాష్ట్రసంఘమువారు యింతవరకేచ్చిన విరాళము మొత్తముకంటె యిజిల్లాలో అందుకొరకైన ఖర్చునుమారు రు. 5000 అధికమై యుండుటచే, కార్యదర్శి తయారు చేసిన పంపు ప్లేటుమెంటుదాఖలు సదరు తేదీ మొత్తమును గూడ యిజిల్లాకు వెంటనే విరాళముగ యిప్పించవలెనని రాష్ట్రసంఘమువారిని యాసభవారు కోరుచున్నారు. లేని యెడల, యిజిల్లాసంఘము చాలా అధికచిక్కులలో పడునని మనవి చేయుచున్నారు.

తీర్మానము 25:—ఈసంవత్సరము నర్సారావుపేట తాలూకాలో జరుగవలసిన జిల్లాసభను దెల్లంకాంగ్రెసులోగా జరుపవలసినదనినీ, దానిలోపాటు ఖద్దరుపదర్శనమునుగూడ జరుపుటకు యేర్పాట్లు చేయవలసినదనినీ శ్రీయుతులు దెల్లంకొండ రాఘవరావు, పత్రి అనంతరావుగార్లను యాసభవారు కోరుచున్నారు.

తీర్మానము 26:—గుంటూరుతాలూకా బోర్డువారు ఖద్దరు వ్యాపకమునిమయమై చేసిన తీర్మానములకు ఈసంఘము వారు వారి నభిప్రాయించుచు తాలూకాబోర్డు పాఠశాలలలో విద్యార్థులచేత వడుకుబడు నూలులోనుంచి ఒక్కొక్కరికి 2000 గజములకు తక్కువకాకుండా ప్రతి నెల మహాత్మునికి కానుకగా రాష్ట్రఖద్దరుబోర్డు కార్యదర్శిగారికి పంపుటకు యేర్పాట్లు చేయవలసినదని తాలూకాబోర్డువారిని కోరుచున్నారు.

వ|| ము|| ప్రసాదరావు,
జి|| స|| కార్యదర్శి.

గుంటూరుజిల్లాలో దెల్లం కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధుల ఎన్నిక

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు 12-10-24 వ తేదీన నర్సారావుపేటలో చేసిన 3 వ తీర్మానము.

“దెల్లం కాంగ్రెసు ప్రాతినిధ్యమునకు యీక్రింద పేర్కొనబడినవారి దరఖాస్తులను అంగీకరించి, వారి సంఖ్య జిల్లా మొత్తముమీద ప్రాతినిధులనిధి తసఖ్యుల లోబడి యున్నందున, వారు ప్రాతినిధులుగా నెన్నుకొనబడినట్లు పరిగణించడమైనది:—

- 1. మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారు గుంటూరు.
- 2. గుంటూరు నరసింహారావు.
- 3. రాచపూడి సుబ్బారావు
- 4. తెల్లకుల జాలయ్య
- 5. మద్ది వెంకటలక్ష్మయ్య
- 6. నేరేళ్ళ వెంకటసుబ్బారావు
- 7. గోవిందరాజు వెంకటకృష్ణారావు.
- 8. ఊటుపూరి వెంకటసుబ్బారావు శ్రీశ్రీ

బ్రాహ్మణకోడూరు

- 9. ఉప్పల వెంకటకృష్ణయ్య
- 10. నేరి వెంకటాచలపతి
- 11. శిష్టాసాక్షి సోమయాజులు బాపట్ల
- 12. అబ్దుల్ ఖాదర్ సామెలు
- 13. గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణ శేషలె
- 14. కంభంపాటి సాంబయ్య
- 15. కటికనేని వెంకటహనుమంతరావు పల్లపట్ల
- 16. మాచిరాజురామమూర్తి మంతెనవారిపాలెం
- 17. పత్రి రామారావు సామలూరు
- 18. కుంభారి వెంకన్నచార్యులు చిలకలూరుపేట
- 19. అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావు నాచెండ్ల
- 20. యెల్లెపెద్ది గోపాలకృష్ణయ్య సత్యవల్లి
- 21. గార్లపాటి హనుమంతరావు లక్కరాజుగార్లపాడు
- 22. నల్లగొండ జానకిరామయ్య గుంటూరు
- 23. అందుకూరి వున్నయ్య బాపట్ల
- 24. పాలడుగు రామకృష్ణయ్య పెదరావురూ
- 25. కాళియూరి వెంకట్రామయ్య
- 26. వారజానీ సత్యనారాయణ తెనాలి
- 27. యెల్లెపెద్ది వెంకటసుబ్బారావు పెదపూడి
- 28. కొట చిదంబరరావు సత్యవల్లి
- 29. రూపనగంట్ల సుబ్బారాయుడు గుంటూరు
- 30. ఉప్పలూరి వీరరాఘవయ్య
- 31. ఉప్పలూరి వెంకటపున్నయ్య

ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారి దరఖాస్తులు, వారిపేర్ల కెదురుగా నమోదుచేయబడిన కారణములచేత నిరాకరించడమైనది.

- 1. శ్రీయుత పోతుకూచి వెంకట్రాయుడుగారు—ఉపపాదక, ఆమోదకుల సంతకములు లేవు.
 - 2. గోరి మల్లిఖార్జున శాస్త్రి గారు—ఆమోదకులుగా సంతకముచేసిన సెయిమాశ్వజబద్ధులు గారిపేరు జిల్లాసంఘ కార్యాలయములోని గ్రామసంఘసభ్యుల రిజిస్టరులో లేదు. దరఖాస్తులో యిటు రు 3/-లు రాలేదు
- జిల్లామొత్తముమీద యింకను ఖాళీగన్న 5 స్థానములను ఈక్రిందివిధముగా పంపడమైనది: ఒంగోలుతాలూకా
- 1. పల్నాడుతాలూకా 2, వినుకొండతాలూకా 1.
- ఈ ఖాళీస్థానములకు యీనెల 22 వ తేదీలోగా జిల్లాలోని యేతాలూకావారైనను దరఖాస్తులను యీకార్యాలయమునకు పంపుకొనవచ్చును. పైన నిరాకరించబడిన దరఖాస్తుదారుగూడ సరియైనదరఖాస్తులను తిరిగి పంపుకొనవచ్చును. ఖాళీస్థానములకు ఎన్నిక లవసరమయ్యే యెడల సదరుయెన్నికల తేదీలు వగైరాలన్నియున్నవి యిందులకు కార్యదర్శుల కధికారి మివ్వడమైనది.

వ|| ము|| ప్రసాదరావు,

జి|| కా|| స|| కార్యదర్శి, గుంటూరు

నెలంలో ప్లేగు

నెలం, అక్టోబరు 18:—పేగువ్యాధి నేలంపట్టణమునకు గూడ వ్యాపించినది. అగ్రవారంలోను ఇతరవిధులలోను ఎంకలు పడుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. స్థానికాధికారులు చురుకుగా పనిచేయుచున్నా.

(అ. ప్రె.)

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈనెల (అక్టోబరు) 11 తేదీన జరిగిన కార్యనిర్వాహక సభయందు కావించిన తీర్మానములు

(1) శ్రీయుత వావిలాల వెంకటశాస్త్రి, పోల అప్పయ్యగార్ల ప్రచారపు రిపోర్టులు చదువడమైనది. సభ్యులకు తృప్తిగా నున్నందున వారిజీతములు ఆగస్టు నెప్టెంబరునెలలకు మంజూరు చేయడమైనది. నెల 13 చరి యిరువది రూపాయలవంతున మంజూరు చేయడమైనది.

(2) అక్టోబరు 1 తేదీనుండి ఈక్రిందప్రచారకులను ఆయా స్థలములలో పనిచేయ వలసినదిగా తీర్మానించడమైనది. 1. చెన్నైలగంటి రాఘవయ్యగారు. రు 20.0-0 నెల్లూరు కోవూరు తాలూకా పూజానిధివసూలు. 2. మహమ్మద్ ఖాజామొహద్దీ రు 20.0-0 ముత్తుకూరు తెలబరు ఖాదీపని 3. గుంటూరు వెంకట సుబ్బయ్యగారు రు 25.0-0 కావలిఖాదీపని. 4. పోల నరపు గోవింద రావుగారు రు 20.0-0 క ను పూరు. 5. రాళ్లపల్లి రామసుబ్బయ్యగారు రు 25 నెల్లూరు లోక పంచమవర్గం. 6. జేశిరెడ్డి శేషరెడ్డిగారు రు 20 జిల్లాఅంతయు జనరల్ వర్గం. 7. ఇంద్రగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు రు 15 మైపాడుతెలబరుఖాదీపని. 8. అక్కరాజు వెంకట్రామయ్యగారు. రు 15 నాగులవెల్లూరు. ఖాదీపర్వం. 9. పూండ్ల చిన్న సుబ్బరామిరెడ్డిగారు రు 15 మంగమాడు. 10. న్యాపతి కృష్ణస్వామిరావుగారు రు 5 నాగులవెల్లూరు. 11. తలుపూరు వెంకటసుబ్బయ్యగారు రు 5 తుంబూరు. పైసెల్లెలప్రకారము జీతములు ఈనెల తే 1 దినండి తీసికొన వలసినట్లున్నా, అక్టోబరు తే 15 దినండి ప్రెస్టేజీములకు చెల్లిపనిచేయవలసినట్లున్నా తీర్మానించడమైనది.

శ్రీ రాళ్లపల్లి రామసుబ్బయ్యగారిని రెండుమాసములవరకు నెల్లూరుటవులో పంచమప్రచారము చేయవలసినదిగా తీర్మానించడమైనది. నెల్లూరుటవులో పంచములకు వినియోగించుటకు రు 40లు నలబదిరూపాయలు పంచమనిధినుండి యివ్వవలసినట్లున్నా, ఆమొత్తమును పెట్టుటకు శ్రీయుతులు ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య, రాళ్లపల్లి రామసుబ్బయ్యగార్లకు అధికార మివ్వడమైనది.

(4) పొన్నూరు గ్రామస్థుడైన పంచమపిల్లవాడు నేమాదిరంగదాసరిని ఆశ్రమములో నేత నేర్చుకొనుటకు పెట్టెకొనుటకు అగ్గీయున్నా, దానిపై దిగుమర్రి హనుమంతరావుగారు వ్రాసినసిఫార్సున్నా చదువడమైనది. అతనికి నెలకు రు 4.ల వంతున ఆరునెలలవంతు పంచమనిధినుండి యివ్వవలసినట్లు తీర్మానించడమైనది

(5) శ్రీయుత జేబూరు సుబ్బరామిరెడ్డిగారిజాబు చదువడమైనది. వారి జవాబుకారిమీద రు 25.లు పంచమనిధినుండి యివ్వవలసినట్లున్నా దానిలో రాట్నములు చేయించి కందుకూరు వగైరా గ్రామములలో యివ్వవలసినట్లు తీర్మానించడమైనది.

(6) శ్రీయుతులు. 1. మహమ్మద్ రహంతుల్లా సామెలుగారు, 2 సోమపూడి పద్మనాభయ్యగారు, 3. ముత్తరాజు గోపాలరావుగార్లను కాంగ్రెసు హాక్కుగా నియమించుచు వారికిరూ పూచీతీసికొని కార్యదర్శిగారు గుడ్డలు అమృతమునకుగా ను యిచ్చునట్లు తీర్మానించడమైనది.

నెల్లూరు మునిసిపల్ ఎన్నికలవిషయమై ఆయినఖర్చు సుమారు రు. 120 ఆమోదించడమైనది.

నోటిసు 1735

యిందుములముగా తెలియజేయడమేమన కృష్ణాజిల్లా గుడ్డనల్లెరు లాకువద్ద వున్న శ్రీ పద్మాలయా రైసుమిల్లును నిమగ్నజ్డ గోపాలకృష్ణయ్యగారున్న మేమున్న కలసి సదరు మిల్లును కంట్రాక్టు నీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు అందునన్ను పేరుతో దస్తరులుపెట్టి 27.1.24 నుంచి 20.9.24 వరకు వ్యాపారము జరిపియున్నాము. సదరు గోపాలకృష్ణయ్య అందు సన్నవారు మిల్లువ్యాపారములో వారికి వుండుతున్న భాగమును, యవత్తు లాభనష్టములో వారికి నిమిత్తంలేకుండా మేము అనుభవించేలాగున వారికి అందున్న హక్కులలోను మేమే భరించునట్లున్నా వారివల్ల 30.9.24 తేదీన అగ్రిమెంటు పొందియున్నాము కాబట్టి సదరు మిల్లుకు యివ్వవలసిన బాకీదార్లు యాసన్నుదినీ సామ్యు మావద్దనే చెల్లించి రసీదుపుచ్చుకొనవలెను. గాని నిమగ్నజ్డ గోపాలకృష్ణయ్య అందు సన్నవారియ్య నక్రరలేదు. అట్టిచ్చినను మాకు ఏమి నిమిత్తంలేదు. క్రమమైన చర్యజరిపి పుచ్చుకుందుము కాబట్టి తెలియపర్చడమయినది.

టి. సత్యనారాయణ,

చెన్నపురి జననభ

ప్రశ్నోత్తరములు

వివిధ శాఖ కార్యదర్శుల విషయవిభజనము

మార్తాండుం పిళ్ళగారు

ప్ర:—1 ఆగస్టు 1 తేదీని వివిధ ప్రభుత్వశాఖలందున్న కార్యదర్శులు నిర్వహించు విషయముల విభజనపట్టిక బల్లపై నుంచురా.

2. లాభాల్లో రిజిస్ట్రేషన్ ఎక్కువ కలవా.

3. ఇంజనీర్ల మంచి విభజనమును గూర్చి ప్రభుత్వమె పుడైనా తలచెనా.

4. హోము డిపార్టుమెంటులో నన్నవి లాడిపార్టుమెంటుకు మార్చుట.

5. లాఅండ్ ఆర్డరుకు సంబంధించిన విషయము ఛీఫ్ క్లర్కుకి లాక్రటరీ మారుచేలే? ఒకరికిందనున్న చాలదా?

జ:—సంజాయిషీపట్టిక బల్లపై నుంచెను. ఈవిషయ విభజనము పాలనాసౌష్ఠ్యముగఁగలవలయును.

రైల్వే సౌకర్యములు

మహమ్మద్ ముసాసేట్

ప్ర:—1. ఫోర్టు, పార్కు స్టేషనులందు గొలిండియక్ రైల్వేవారి విక్రమింపనటులు చాలవనుట నిజమా.

2. ఈస్టేషనులందు ప్రస్తుతస్థితి ఎంతకాల ముందును.

జ:—1. ఫోర్టు స్టేషన్ టౌనుప్లానింగ్ స్క్రీము ననుసరించి క్రొత్తప్రదేశమునకు మార్చబడును. పార్కు స్టేషన్ క్రొత్తగా నిర్మించుట త్వరలోనే జరుగును.

2. ఈవిషయమునుగూర్చి ప్రభుత్వము చెప్పలేదు.

హోర్టులో జడ్జిల వృద్ధిచేయుట

సత్యమూర్తి గారు

ప్ర:—(1) ప్రస్తుతము హోర్టుజడ్జిల వృద్ధిచేయుట కాలోచించు స్థితిబట్టి (2) వృద్ధిచేయవలసినంత ఎక్కువ కేసులుగలవా, ఇదివరకు జడ్జిలపనికి దీనికీతగాదా. (3) పబ్లిక్ ఎగ్జిక్యూషన్లలోను వరదలు పడిచే ఈవిషయము ఆలోచించుటకు కావనవలయు అనుమతి నిత్తునని తలచిరా?

జ:—(1) 20 ఆక్టోబరునుండి సెలవులవరకు ఇరువురిని నియమించుట త్వరయజొంటియి. (2) అవును. (3) లేదు.

జ్యూడిషియల్ ఎగ్జిక్యూటివ్ విధుల వేరుచేయుట

సరసింహాచార్యులుగారు

ప్ర:—జ్యూడిషియల్ ఎగ్జిక్యూటివ్ విధుల వేరుచేయుటకు గవర్నమెంటు తీర్మానించిరా, లేనిచో ఎప్పుడు తీర్మానింతురు.

జ:—సభ్యుడు కమిటీరిపోర్టు చదువవలెనని కోరుచున్నాను. ఆరిపోర్టు ప్రకారం యిండియా గవర్నమెంటువారికి పంపినాము. ఆర్డరు యింకాకాలేదు.

కడపలో క్రాగుటకు నీరులేకపోవుట

కడప మునిసిపాలిటీ పంచుటకు తగిన నీరులేని మాట నిజమా? అగుచో ప్రభుత్వముగాని, మునిసిపాలిటీవారు గాని ఏచర్య తీసికొందురు.

జ:—నీరులేకపోవకపోయినను నీరుదొంకుటలేదు. అది నియమబద్ధ అనకట్టకింద నున్న కడప కర్నూలుకాయ మూసి చేయకుండుటకు గవర్నమెంటు వారు తీర్మానించిరి. పెన్నానది నుంచి కాలువకు నీరు నడులడును.

కడపజిల్లాలో అడవిపంచాయతీలు

టి. ఎం. సరసింహాచార్యులుగారు

ప్ర:—(1) కడపజిల్లాలో అడవిపంచాయతీలు తృప్తిగా పనిచేయుచున్నావా?

(2) అడవిపంచాయతీ అధికారముక్రిందనున్న అడవులను పంచాయతీ అధికారి ఎప్పుడైనను పరీక్షించెనా?

(3) పంచాయతీ అధికారి పనిని పరీక్షించు హైదరాబాద్ గలదా? అట్టిపరీక్షలను ఫలితమేమి?

జ:—(1) 52 పంచాయతీలున్నవి. 26 తృప్తిగా పనిచేయుచున్నవి.

(2) జాతె సె, పైలెట, డిసెంబరులందు 30 అడవులను పరీక్షించెను.

(3) చీఫ్ కన్సర్వేటరుగారు పరీక్ష చేతురు. పంచాయతీ పద్ధతి యభివృద్ధిగా నున్నది.

ఆయుర్వేద పాఠశాల

బానోజీరావుగారు

ప్ర:—త్వరలో నొక ఆయుర్వేదపాఠశాలను స్థాపించు నభిప్రాయము లేమైన గలవా.

జ:—ఆలోచనలోనున్నది.

నంద్యాల మునిసిపాలిటీ నిర్బంధోచిత

ప్రాథమికవిద్య

కె. శరభారెడ్డిగారు

ప్ర:—నంద్యాల మునిసిపాలిటీ వైరుమును నిర్బంధోచిత ప్రాథమిక విద్యనుగూర్చి స్క్రీము వేదనపడెనా? అగుచో ఏమిచర్య తీసికొనబడును?

జ:—అట్టి స్క్రీమేయము రాలేదు.

డబ్బు లోటులో పనిచేయుచున్న మునిసిపాలిటీలు

పి. కె. ఎస్. ఏ. ఆయుగనాథాచార్యులు

ప్ర:—(1) లోటులో పనిచేయుచున్న మునిసిపాలిటీల పేర్లు?

(2) ఆకాయములో 100 కి ఎంతమొత్తము వారు మేనేజ్మెంటు ప్రాపులకు వ్యయపడుతు?

జ:—క్రొత్తది మునిసిపాలిటీలు లోటులో పనిచేసినవి

పేర్లు	ఖర్చు
క్రికాకుళం	100 కి, 11.6
క్రిరంగం	11.2
వానియంబాడి	13.8
తిరుప్పత్తూరు	10.0
నాలాజాపేట	8.5

ఓవర్ సీయరును సస్పెండుచేయుటకు నంద్యాల

మునిసిపాలిటీ తీర్మానము

కె. శరభారెడ్డిగారు

ప్ర:—(1) నంద్యాల మునిసిపాలిటీలో సభికసంఖ్యకు ఓవర్ సీయరును సస్పెండుచేయు తీర్మానింపబడినా మాట నిజమా?

(2) ఆతీర్మానమును ప్రభుత్వము ఆపుదలచేయుట నిజమా

(3) ఆతీర్మానము నాపుటకు కాదాము తేమి?

(4) ఆసంబంధమైన డికార్డు (మునిసిపల్ చైర్మన్ నుండి వచ్చినది) ఒపిరంగంపరతురా?

జ:—(1) తీర్మానమునుగూర్చి తెలియునుగాని అధిక సంఖ్యకు లాపెండించుటలు తెలియకు.

(2) కర్నూలు కలెక్టరు 36 రూప ప్రకారం ఆ తీర్మానము నాపెను గవర్నమెంటు ఆరూపతోనే ఆతీర్మానమును రద్దుచేసిరి.

(3) చైర్మనునుండి రిపోర్టువచ్చినది. ఈవిషయమై గవర్నమెంటువారికి ఏమియు చర్య తీసికొనరు.

ఇంపీరియల్ బ్యాంకు కేసు

మహమ్మద్ ముసాసేట్ గారు

ప్ర:—(1) ఇంపీరియల్ బ్యాంకు కేసు అఖరువరకు ప్రభుత్వము చెప్పించిన ధన మెంత?

(2) హోర్టుతీర్పు గవర్నమెంటువారు గమనించిరా?

(3) ప్రభుత్వం డబ్బు ఖర్చుపెట్టి ప్రాసిక్యూటర్ చేయటానికి ముందు కేసుయొక్క ముఖ్యవిషయముల గవర్న

మెంటు దృఢముగా తెలిసికొనినదా? అగుచో ఆ సమాచార మేమి? ఆ సమాచారము నెవరు చెప్పిరి? పోలీసునాయకు లేకుండనే కేసులోని విషయములనుబట్టి కేసు నిలుస్తుందా నిలువదా యని ప్రభుత్వంవారు కేసువిషయముల సారాంశగా పరిశీలించిరా?

(4) విచారణ జరిగేటప్పుడు ఇది పోలీసువారి కల్పన యన్న వాదమును గవర్నమెంటువారు గుర్తించిరా?

(5) సంజాయిషీయొక్క నిజము కనుగొనుటకు ప్రభుత్వ మేమైనా చర్యలు తీసికొనునా?

జ (1) 9800 రూపాయలు.

(2) కేసువిచారణ, ఫలితములనుగూర్చి ప్రభుత్వం వారు ప్రతికలలో చదివినారు.

(3) గవర్నమెంటువారు ప్రాసిక్యూటర్ మంజూరు చేయలేదు. కాని అటునంటి పెద్దనేరములందు పోలీసువారు చేయవలసినరీతిగా వారంతట వాకే ప్రాసిక్యూటరు నారంభించిరి.

(4) (5) గౌరవనీయసభ్యుడు చెప్పినది మద్రాసు న్యాయవాదియొక్క డిఫెన్సునుగూర్చి అయితే అట్టివాదనకు జడ్జి సమంగవృత్తా నేమియులేదని ప్రభుత్వమువారు గ్రహించిరి. ఆప్రావరు సాక్ష్యములో గవర్నమెంటు విచారణను గూర్చి ఒకటిరెండు విషయములు గలవు.

వైద్యసంబంధము

రంగనాథమొదలియార్ గారు

ప్ర:—అసిస్టెంటు సర్జెన్టు సబ్ అసిస్టెంటు సర్జెన్టు 5 ఏండ్లకన్న ఎక్కువ ఉండగూడదనునిబంధనగలదా? అగుచో ఈ నిబంధన ఎన్నుకొనబట్టి అమలులో నున్నది.

(2) అసిస్టెంటు సర్జెన్టులైనా సరే తక్కువరకగా వుంటే వారి కీనిబంధన వర్తించదని కల్కుల్ గిఫ్టుగారు వారు సర్జెన్ జనరల్ గా నున్నప్పుడు తీర్మానించలేదా?

(3) వైద్యపాఠశాలలోనున్న చాలామంది తక్కువరక పది తీకి తయారుగా వుండవలసినదని నోటీసు పంపి ఆప్రకారం కొంతమందిని బదిలీ చేయలేదా?

బదిలీ చేయబడినవారి స్థానము లో నున్న వారు బోధనాభ్యాసమునకు తగినవారా?

(5) ఈ పై నిబంధన మెడికల్ కాలేజీ ప్రాఫెసర్లకు కూడా గలదా? లేనిచో వైద్యపాఠశాలలోనివారికి మాత్రమే యీ నిబంధన వర్తించుట యేల?

జ:—(1) అట్టినిబంధన లేదుగాని 1913 లో సర్జెన్ జనరలుగారు ఆ కాళాసౌకర్యములకై 5 ఏండ్లకన్న సాధారణముగా ఎక్కువ యుండగూడదనిరి.

(2) లేదుగాని అఫీసర్లు సాధారణముగ మార్చబడుట లేదు. అయినను 5 ఏండ్ల తర్వాత మారినై డిలెటకు ఉపాధ్యాయులుగూడ జేమమే.

(3) 5 ఏండ్ల సర్వీస్ అయిపోయినవారందరికి బదిలీ ఉత్త్యులు పంపబడెను. 4 గుర నీ యేడు మార్చియి.

(4) సర్జెన్ జనరల్ బోధనకు తగినవారిని తక్కువరకగా నియమించెను. తీసికొని ట్రయినింగ్ లేదు. ఏతక్కువరక అయినా తరువాత బోధనకు పనికిరాదని తోస్తే మరల డ్యూటీ లోనికి మార్చబడును.

(5) ఇది మెడికల్ కాలేజీ ప్రాఫెసర్ల కనువర్తింపదు. విల్ అసిస్టెంటు సబ్ అసిస్టెంటు సర్జెన్టులకే యిది సంబంధించునట్లు సర్జెన్ జనరలుగారు నిబంధించిరి.

చిత్రవిచిత్ర గాజులకు పుట్టినిల్లు

ప్రస్తుత నవనాగరికమునకు తగినబంగారుగాజులు పలర

కములలో అనేక కొలతలలో అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

2½ సవరము మొదలు 6 సవరములవరకు తయారగును.

చేదారము సహా మజారి జత 1-కి రు 10-0-0

ఒకసారి మావద్ద చేరముచేసిన అంతయు మీకే తెలియను.

సవరము బంగారుకు సీమవెండికి పూచీ యివ్వబడును. (3)

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారుకోడ్డు- మద్రాసు.

అబ్కారీ ఆదాయము

రంగనాథమొదలియ్యారుగారు

ప్ర:—1. తమ అధికారమునందున్న ప్రదేశములందు అబ్కారీ ఆదాయమును పట్టికొనించుటకు అబ్కారీ అధికారులు తప్పవముతోనుండుట నిజమా?

2. అందుచే సబ్ సెక్టర్ల మొదలగు అధికారుల పోటీ దారుల హెచ్చరించి ఎక్కువపాటుపాడించుట నిజమా?

జ:—1. కాదుకాని సరియైనధర తమకిచ్చినవాళ్ళకు పచ్చినదో లేదో తెలిసికొనవలసినవిధి వారియందున్నది.

2. కాదు. వారిని నిర్వహించుటలో స్థానికముగా నున్న పాటదారు లేక మైనచో వారి బాహ్యమునుంచి పాటదారుల తేవచ్చును.

ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో దసరా సెలవులు

చల్లపల్లి రాజాగారు

ప్ర:—1. పచ్చిపాము మొదలగు కాలేజీల కిచ్చినట్లుగా 7 అక్టోబరుకు సెలవులొకటి ఉంటున్నట్లు దసరాలు కలిపిచ్చేటట్లు సెలవులియ్యకుండా ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీకి 18నుంచి 29 లేదా కా సెలవులిచ్చినమాట ప్రభుత్వమునకు తెలుసునా?

2. దసరా జాతీయపండుగ అగుటచే అధిక సంఖ్యాకులు గానున్న విద్యార్థులు సెలవులు దసరాతో ఆఖరయ్యేటట్లు ఉండవలెనని కోరుదురని గవర్నరు మెంటు విచారించురా?

జ:—1, 2. తెలుసును. ఈ సెలవులయిష్టమైనవని గవర్నరు మెంటుకుగాని, డైరెక్టరుకుగాని రిపోర్టు లేదు. ఈ సెలవులతో దసరా గూడ కలుపునగతి ఆలోచించవచ్చును.

పి. శీతారామయ్యగారికి విద్యార్థి వేతనము

ఓబలేశ్వర గారు

ప్ర:—1. మంగళిలకు వాడైన ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో వి. ఏ. బి. ఎస్. యర్ క్లాసు చదువుచున్న పి. శీతారామయ్యగారినుంచి విద్యార్థి వేతనమునకేమైనా దరఖాస్తు వచ్చినదా? ఆదరఖాస్తు ప్రభుత్వం వారు మంజూరుచేసినారా? (2) 1923-24 సంవత్సరములో యీ కులము విద్యార్థి లెంతమంది వేతనములకోరిరి? ఎంతమందికి మంజూరుచేసిరి.

జ:—(1) వచ్చినది. ఈ సంవత్సరము బి. ఏ. బి. ఎస్. యర్ క్లాసులో రిన్యూవేషన్ కు లొబడిన వేతనములి యుండలేదు. (2) 1923 లో కా లేజి విద్యార్థి యొక్క వేతనము నకు దరఖాస్తు పెట్టెను. వయస్సు ముదురుటచే నాత డర్లు దు కాదు. 1924 లో 2 దరఖాస్తులు వచ్చివి. అందులో ఒక నికి వేతనమియ్యబడెను. తిమ్మా మూర్తీ సంగతులు విద్యార్థి కారులు వేతనముల మంజూరుచేయుటచే ప్రభుత్వమునకు తెలియదు.

ఆయుర్వేద వైద్యశాలలు 20000 గ్రాంటు

నారాయణనంబూరిపాడుగారు

ప్ర (1) ఆయుర్వేద వైద్యశాలలకు మంజూరు చేసిన 20000 ఏకకారం ఉపయోగించబడునా? (2) ఈ మొత్తములో ఏమైనా ఖర్చయిందా? ఆయితే ఎంత? (3) స్థానిక సంస్థలకేమైనా సహాయములోచింపబడెనా. (4) అన్ని జిల్లాలలోకన్న మలబారు జిల్లా ఆయుర్వేద వైద్యశాలలపై కవకాళము గలదా.

జ (1) మదరాసులో ఆయుర్వేద వైద్యశాల స్థాపించుట కి మొత్త ముపయోగింపబడినది. (2) సెలకు 600 జీతముమీద మూల స్థాపించుటకు కావలసిన పరికరముల కొరకు ప్రత్యేకాధికారికి యీ మొత్తము డబ్బులోనుంచి యిచ్చుచున్నాము. (3) లేదు. (4) ఈసంగతి ప్రభుత్వమునకు తెలియదు.

ఏలూరుయెన్ని కపిటీషను

మృగసింహులు చెర్రును రావుసాహెబు వెంకటరామయ్యనాయుడుగారిమీద పెట్టబడిన యెన్ని కపిటీషను కేసు అక్టోబరు 18 తేదీన తిరిగి విచారించబడును. చెర్రును తరపున ఓట్లపెట్టెలను తెరవవలసినదని పిటిషనరులడిగిరి. అఫీడవిట్టులను గాని సాక్ష్యములనుగాని సరియైనకారణములు కానబడుట లేదనియు, కేసినమిక్కిలి ముఖ్యమైన కేసువచ్చినగాని అట్లు తెనుచుటకు లాప్రకారము నిలుపడదనియు వాదించబడినది. ఇరుపక్షములవైపున ఈవిషయము దీర్ఘముగా చర్చించబడినది. పిటిషనరులకు వ్యతిరేకముగా పనిచేయుచున్న వకీలుతో లావిషుమై అంగీకరించుచు, సాక్ష్యము చర్చించబడువరకు సలుజడ్జి ఉత్తరువులను వేయుట నిలిపివేసెను. పిటిషనరుల తరపున పి. సత్యనారాయణగారు, చెర్రునుగారి తరపున సి. వెంకటరమణరావు నాయుడుగారు, వి. యస్. నరసింహాచార్యులు (మద్రాసు) గారు పనిచేయుచున్నారు. (తంతినార్)

మదరాసు శాసనసభ

ఇరిగేషను పనులపై అధికారము

చట్టమునుగూర్చి చర్చ

శనివారమునాడు మదరాసు శాసనసభలో ఫలహారానం తరము సబ్ మెంటరీ గ్రాంటు అంగీకరింపబడినది ఇరిగేషను బిల్లుపై చర్చ గైకొనబడినది.

8 వ క్లాజు తరువాత యాదిగన క్లాజు చేర్చవలెనని డా॥ కుబ్జరావు యనుగారు ప్రతిపాదించిరి.

“భూస్వామి తన ఎవ్విటునందు ఇరిగేషనుపనిని తానే ఏర్పాటుచేసికొను నుద్దేశముతోను, ప్రభుత్వమువాడు అధికారమును స్వీకరించినచో తన ప్రయత్నములకు భంగము కలుగుటయొక్కాక నష్టముకలుగుటగూడ జరుగునని నూచించినయెడల ఆయన స్వయముగ నిర్వహించుటకు కొంతకాలము గడువొసంగవలెను. అంతవరకు ప్రభుత్వమువారు 9 వ క్లాజు ప్రకారము ప్రకటన గావించునాడు.”

అంగీకార ప్రసాదుగారు యీసవరణను బలపరచుచు కొందరు జమీందారులు తమకును రయతులకును లాభకరములగు పనుల సెరవేర్చుకొన నుందురు. కాని వారి కవకాళమిచ్చుటకై యీసవరణ ఆవశ్యకముని దెలిపిరి.

బిల్లులో నిదినకేజీమీనుల కనేక సౌకర్యములిచ్చియుండుటచే వాటి ప్రకారము నిర్వహించుట సవచ్చును. వారు ఎంతకాలము ఆశ్రయ తేసిన అంతకాలమువరకు ప్రభుత్వమువారు ఇరిగేషనుపనులను నిలుపుకేయజాలరు. కావున యిప్పుడు వేరొక ఆకాళ మొసగుట య న వ స ర మ ని లా మెం బ రు గారు అడ్డుబెట్టిరి. కొంతచర్చ జరిగినపిదప ప్రతిపాదన ఓడిపోయెను.

అధికారము వహించు ప్రకటన

ఇరిగేషను పనులు స్థాపించుటకుగాని కొంతకాలముపై ప్రభుత్వమువారు అధికారము వహించి, ఆవిషయమును ప్రకటించుటకుగూర్చి 9 వ క్లాజు డిబుచ్చుచున్నది. అందు చివరవాక్యము యిట్లున్నది:—

“అధికారము స్వీకరించు ప్రకటన శాసనసభలో బల్లపై నుంచబడును.”

వైవాక్యము ననుసరించి యాదిగనవాక్యమును చేర్చవలెనని ఎస్. సత్యమూర్తిగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి:—

“బల్లపై శాసనసభ సమావేశముండు సంతకాలము 2 సెలలవరకు నుంచవలెను. మరియు, యీ ప్రకటన అమలుజరుగగూడదు అని శాసనసభలో తీర్మానము జరిగినయెడల అన్వయజరుప గూడదు.” తనసవరణ క్రమముగను న్యాయముగను, ఆవశ్యకముగ నున్నదని సత్యమూర్తిగారు దెలిపిరి. ప్రజాశ్రేయము నభివృద్ధిచేయునని నుడిపిరి. డా॥ కుబ్జరావు యనుగారు సవరణను బలపరచిరి.

శాసనసభవారు మధ్యబడి తమయభిప్రాయములను వెలిబుచ్చుటకు ప్రకటన గావించుటకు పూర్వమే అనేక అవకాశములిచ్చియుండుటచే యిప్పు డీసవరణ యనవసరమని లామెంబరు గారు దెలిపిరి.

డి. బి. క్రిష్ణనాయుడుగారు సవరణను రెండుభాగములుగా విభజించి భాగండునని నూచించిరి. తాను మొదటిదానికి సమర్థులై యున్నదియు, రెండవవిషయమున సమర్థులై యుట భావ్యముగాదనియు దెలిపిరి. ఈవిషయమున శాసనసభవారి యనుమతియుండవలెనని నిబంధనగలదు. కాని అది కేవలము నామకాయండును. ఇది ముఖ్యవిషయమగుటచే నిపుణులయభిప్రాయములనుబట్టి జరుగును. కావున ధానితో సభవారికి ప్రసక్తియుండదు. సవరణలో రెండవభాగ మనవసరమని దెలిపిరి.

కొంత చర్చజరిగినపిదప “ప్రకటన సభలో బల్లపై రెండు సెలలవరకు నుంచవలెనను” మొదటిభాగము ఓటునకు బెట్టి అంగీకరించబడినది. రెండవభాగము 24 గురు అనుకూలరు 82 ప్రతికూలరుతో నిరాకరింపబడినది.

క. కుబ్జరావుగారిగూర్చి యీ దిగువరీతిని 9 వ క్లాజు చివరను వేరొక పేరాగా చేర్చవలెనని ప్రతిపాదించిరి:—

“ఈ సెక్షనునందు యేదయగూడ భూస్వాములకు చెరువులు, నదులు, సరస్సులు కాల్యాలనున్నగు జలాశయములపై గల చేపలుపట్టుటకు, పచ్చిక మేయుట, చెట్లు నకటించుట మున్నగునాకులకు భంగముగలిగింపదు”

సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు, యీ సవరణపై చర్చ 18 వ క్లాజు చర్చించబడినపిదప జరుగుట మంచిదని వాయిదా

ప్రతిపాదన గావించిరి. ఇది అంగీకరింపబడుటచే సవరణపై చర్చ నిలుపుచేయబడినది.

రికార్డులను తయారుచేయునూస్తూ ఏప్రిల్ లో వైశాఖరబడి భూమిని సర్వేచేయుటకాని త్రవ్వకుటగాని యేమైనతేయవచ్చునని అధికారమిచ్చు 11 వ క్లాజు అంగీకరింపబడినది.

పిదప 12 వ క్లాజునందలి 3 భాగములు చర్చించి అంగీకరింపబడినది. రికార్డులో చేర్చబడలన ఎవలైన నష్టపోయినచో ఆవిషయమున వారు ప్రశ్నిపలుసివిలుకోర్టులో పిర్యాదుజేసి పాకులను బడయవచ్చునని విధించి 13 వ క్లాజు చర్చించబడినది. జి. రామేశ్వరరావుగారు “పిన్చిపలు సివిలుకోర్టునందు” అను టకుబడులు “సమర్థముగూర్తునందు” ఆవియుండవలెనని ప్రతిపాదించిరి. “సివిలు” అను పదమున్నచో జాలునని లామెంబరుగారు పలికిరి. ఆమెకు డంగీకరించుటతో “సమర్థముగ సివిలుకోర్టునందు” అనుసవరణ ఓటునకు బెట్టిరి. ఈసవరణలోగూడ క్లాజు అంతయు అంగీకరింపబడినది.

ఎం. ముత్తయ్య మొదలగుగారు, అధికారము వహించిన పిదప ఇరిగేషనుపని కొనసాగునట్లు జూచుటకుగాను గల 14 వ క్లాజునందు వేరొక సబుక్లాజు యాదిగనవేరిన చేర్చవలెనని ప్రతిపాదించిరి:—

“ప్రభుత్వమువారు అధికారము వహించి నిర్వహించుచుండు సంతకాలము, ఆపనిక్రింద సాగగుభూములకు సరిగా నీరు సరఫరా యగుచున్నట్లు ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహింపవలెను. తమ అశ్రద్ధవలన భూస్వామి కేవలనష్టము వాటిల్లినను ప్రతి హారముసంగవలెను.”

రా. బి. సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు సవరణ బలపరచిరి. సరదాచారిగారును, అడ్వకేటు జనరలుగారును, ప్రతికూలముగ మాట్లాడి 26 గురు అనుకూలరు 48 ప్రతికూలరుతో సవరణ ఓడిపోయెను.

అంతట సభ నాటికి ముగిసెను.

ప్రాధు సెలక్షనుబోర్డు

ప్రాధు సెలక్షనుబోర్డునుగూర్చి చర్చించుటకు డా॥ సి. నరేశు గారు సభ నిలుపుకేయవలెనని ప్రతిపాదించెదనినోట్టిసుబంపిరి. ఆవిషయమున యాదిగనవ అంశములనుగూర్చి ప్రకటన గావించుచు గోరుచు సంయుక్త జాతీయపక్షము తరపున సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజు, డా॥ కుబ్జరావు యనుగారు ఆర్థిక సభ్యులకు వ్రాసిబంపిరిని తెలియుచున్నది.

1922 ఆగస్టు 15, 1924 ఫిబ్రవరి 6 వ తేదీన ప్రభుత్వ ప్రకటనలయందు ఉద్యోగములందు వివిధసంఘములకు నమన అవకాశము లిచ్చెదరనియు, బ్రాహ్మణేతరులకు ఎక్కువ ఉద్యోగముల నిత్తుమరయు గలదు. ఈవిషయములలో నట్లు జమగ లేదు.

1. మదరాసు సిటీపోలీసునకు సబుఇన్ స్పెక్టరులకు ఎంచుట. 2. సబురిజిస్ట్రారుల ప్రమాణములకు ఎంచుట.

ప్రాధు సెలక్షనుబోర్డువారు యిప్పటివరకు ఉద్యోగములకు సమర్థులుగా నెంచినవారి నామముల పట్టికను ఆవి యెవరు నియమించు నదియు డెబువు కాగితములను సభలో నుంచవలెనని ఆర్థిక సభ్యుని గోరిరి.

సినిమావార్తలు

సివిలుసర్వేసుపరీక్షలు

సినిమా, ఆక్టో 18:—హిందూదేశములోని మహారాష్ట్ర సివిలుసర్వేసునుగురించి యేర్పాటుచేయబడిన రాయల్ కమిషనువారు దీనినిగురించిన శిఫారసులపై తీర్మానములను చేయువరకు 1925, 26 సంవత్సరములలో లండనులో జరుగు యిండియన్ సివిలుసర్వేసు బహిరంగపోటీపరీక్షకు వయోపరిమితి 21-24 సంవత్సరములే యుండవలెనని యిండియామంత్రి నిర్ధారణజేసెను.

బర్మా తపాలా ఓడ ప్రమాదము

కలకత్తా ఆక్టోబరు 17— డి. వి. యస్. కర్పెనీ వారి ఎలోరా ఆను బర్మాతపాలా ఓడ రంగూనునందు కలకత్తాకు నిన్నును మధ్యాహ్నమునకు రావలసిఉండెను. కాని సముద్రములలో నాగవలసినచెన్న. ఓడకుడితట్టు సిలిండరుమాతము బ్రధలయ్యెను. ఇంగ్లండులకు బోవలసిన పాసంబీలతో 500 టువా సంచీలు 600 ప్రయాణికులు 950 టన్నులబరువు ఓడలో నుండెను. సాంధ్యపాడు మంచిదై మిండ్ హాగ్నునకు ఓడను త్రాటితాడు పట్టిలాగుకొని వచ్చిరి. అచ్చిటినుంచి తపాలసంచులు ప్రత్యేకము తెలుమీద కలకత్తాకు దీసికొనిబడి బొంబాయికి బంపబడినది. డైనుండు హార్బరునుంచి కలకత్తాకు ఓడతాగు వివాద లాగుకొనిపోబడినది. (అల్ల ప్రె)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర యమహాసభ

జయప్రదము గముగిసెను.

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యతీర్మానము అధ్యక్షుని వోటువలన ఓడిపోయెను.

అల్లుల శ్రీరామరాజుగారిని గురించిన తీర్మానముపై చర్చ నిలిపివేయబడెను

కార్యనిర్వాహకవర్గములందు శాఖావిభజనతీర్మాన మంగీకరింపబడెను

ఆంధ్ర రాష్ట్ర యమహాసభ గత రాత్రి ఎనిమిదిగంటల వరకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గముగిసెను. సమావేశమున నిన్ను సూచనవచ్చెను. నిన్ను మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు రాష్ట్ర యమహాసభ గోళాభివృద్ధివనమున గా.పారిశ్రామిక శాఖావ్యవస్థాపక కమిషనరుగారు ప్రసంగమున సమావేశమైనపుడు, పూర్వపురిషమున బు.సాంబ మూర్తిగారిచే ప్రతిపాదించబడిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానము మొదట చర్చింపబడినది. యందును గాని, దీనిపై చర్చను 4 1/2 గంటలవరకు శాఖియించెనని అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. అందుచే మును (1) ఆధికారములందు మూలములకు ప్రవర్తన ముల శీర్షికల గోళము (2) దేశరాజ్యముల పరిమితిలో నిరసించు గోళము (3) స్వరాజ్యాశ్రయముల శీర్షికల గోళము, (4) కర్మాలు మొదలగు వారిని సూచనల నొనర్చుట మొదలు తీర్మానము లానర్పణయెను.

(5) శాఖా విభజన తీర్మానము

ఇంతకుముందు ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందు కాంగ్రెసు కార్యక్రమము సత్తులముగ నెరవేర్చుటకు ప్రస్తుతపు రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహకవర్గమున రద్దవరచి శాఖావిభజనకార్యముగ పరిపాలన జేయు శాఖ్యత గలిగిన కార్యదర్శివర్గమును నియమించి కార్యనిర్వాహకమును కొనసాగించుటకై ఒక అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనవలయు నని ఈసభవారు ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘమువారిని కోరుచున్నారు.

2. కాంగ్రెస్ వందునూడ ఈ విభజన పద్ధతిని అనుసరించి భిన్నభాషా నిర్వహించుట ఇతరకార్యములను ప్రత్యేక శాఖలను నియమించి వారు ప్రత్యేకముగ ద్రవ్యమును సంపాదించుటకు డెల్టా కాంగ్రెసువారికి ఈసభవారు సలహాచేయుచున్నారు.

అను తీర్మానమును డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యముగారు ఆప పాదించుచు, పని జరుగకపోవుటకు, శాఖ్యత గల ఒక ప్రధానాధికారి లేకపోవుటచే కారణమనియు, అట్టి అధ్యక్షుని ఎన్నుకొని, అతని ఆధిపత్యములతో శీర్షికలందు కార్యదర్శుల శీర్షికలందుగాని పనిని సాగించుచో కార్యనిర్వాహకవర్గమున ఆధిపత్యములే గలగు సారథులు లేక పని సరళముగ జరుగుననియు నుడివరి.

భూమిపాటి సత్యనారాయణగారు:—ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు అధికారములతో నొక్కరి చేతులతో నుంచరాదనియు ప్రపాపిపాలనామూలముల కిది ప్రతిపాదననియు నుడివరి. తీర్మానములో సూచించబడిన లోపము, ప్రస్తుతము పని ముగించి నిర్వాహకకార్యమును సాగక పోవుట కారణముగాదు. నాయకుడగునందుటకు ఆర్థికవలన అధికారము శాఖ్యత సహజముగ గలగునగాని ఒకరు చెప్పియొసగ నవసరములేదు.

అత్యునికి వెంకటరమణయ్యగారు:—తీర్మానమునెదుర్చుచు, తీర్మానములోని పద్ధతులను నాయకులందు వివాదములను జేయుచులును అధికమగునగాని వికమత్యము రాదనియు, పని బాగుగ సాగదనియు అధికారమునందు పక్షమువారికి ప్రతిపాదనలను నకు వివాదములు అధికమగుననియు నుడివరి. ఇట్టి ఏకాధిపత్యము మంత్రినర్వహణ తీర్మానము 1921 లో పనియెంతో బాగుగాజరిగెను. ప్రస్తుతము నాయకులలో పోరాటములకును, పనిజరిగకపోవుటకును, ఆర్థికమున కార్యక్రమము లేకపోవుటకును మరియొకటి కారణముగాదు.

మొ. తిరుమలరావుగారు:—ఈ తీర్మానమునకు స్వతంత్రతీర్మానమునకు సరస్వరసంబంధము గలదు. రాజీవుల తత్వమునాటి పనిజరిగే ఎదురాదాని అంటే, పనికంటెక్కి బాధ్యుడను, ఒక అధ్యక్షుడు అతనుచేప్పి నట్లునడచుకొను కార్యదర్శులు ఉండుట అవసరము. ఒకరితో నొకరు అనుమానించు కార్యదర్శులు, అధ్యక్షుడు, పుంజుకుట గలగునను ఫలితముల మాయముల యుత్సాహము; వికమత్యములను కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు అధ్యక్షుడి లేన కష్టమును కార్యదర్శుల నిజమించుకొని పనినికార్యము బాధ్యత పాపించుపద్ధతి చాలమంది.

అ. కామేశ్వరరావుగారు:—సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము కావలెననే దిశములలో, అధికారపద్ధతులను ఎన్నికల తొలగించి స్థిరముగాధికారుల శీర్షికలనుగోరుట ఆర్థికవర్గమున కద్దరు, అస్పృశ్యతా నిర్వాహకకార్యక్రమము శీర్షికలపై ముల పీఠేనది గాదనియు, ప్రస్తుత కార్యనిర్వాహకవర్గమున విభేదము ఉండుటకు అవకాశము గానింపలేదనియు నుడివరి.

బు. సాంబమూర్తిగారు:—కార్యదర్శులందు కలసి, ప్రజలకు బాధ్యతపాపించుట వారికి గలగు వివాదములను, దుష్కృతములను బాగుగ చెలియగోరువారు ప్రస్తుత ద్వంద్వ పరిపాలనముపై పు జూచి చెలియును. మనము పార్లమెంటులో స్వరాజము కోరుచున్నపుడు (కాబినెటు సిద్ధము) ఏకమంత్రినర్వహణనిగూడో అవలంబించక లేవదు. ఒక్కొక్క శాఖ కొక్కరు పూనుకొనకపోతే సమగ్రముగా పనిజేయుటయు, ప్రస్తుతము కాంగ్రెసునకు పెద్దబాక్సనుముగోరు గాన నీయంత్రినర్వహణకు లెండు కని యనవచ్చును. మనకున్న భవనముతోనే పనిజేసెదము. అందుచే నిర్వాహకము గానవసరములేదు. ఏకాధిపత్యము గలిగివారే కార్యనిర్వాహకవర్గమున నుండవలెనని మహాత్ముడు గూడ, తెలియునుండి ఎచ్చినకరువాతనుడివెను. కాబట్టి మహాత్ముడుగూడా ఈపద్ధతికి అనుమాలుడే.

డా॥ బి॥ సుబ్రహ్మణ్యగారు:—జెనెరాల్ యందు 6 వేలవ జరిగిన రాష్ట్రీయసంఘసభసందర్భమున కార్యదర్శుల పద్ధతులను చాలమంది నాయకులు నిరాకరించుటకు—తమకు వ్యతిరేకాధిపత్యములు కా॥ బి॥ వర్గమున నియమించుటకురకు భయమే కారణము. పరస్పర భేదాధిపత్యముగలకార్యదర్శులు ఉండుటవలన, కలుగుచున్నకష్టములు; ఒకరిసర్వస్వములను ఖండించుచు వేరొకరు పంపునర్వస్వములను నందుకొనుచున్న జిల్లాసంఘములకును చెలియును. ప్రస్తుతపని సంతృప్తికరముగనున్నది యెందుచో నీ తీర్మానము అవసరమని యెంచవలెను. అట్లుగాక లోపభూయిష్టముగనున్నచో నీ తీర్మానములోని పద్ధతులచే వానిని వారింతవచ్చునని యెంచుచో తీర్మాన మంగీకరింపవలెను.

తరువాత తీర్మానమువోటునకుబెట్టగా సభికులసంఖ్యలచే నంగీకరింపబడెను.

త్రివిధబహిష్కారము నాపుట

“మహాత్మాగాంధీగారు సూచించిన మేరకు బహిష్కార క్రియమును ఒక సంవత్సరమువరకు నిర్వీర్యులని నిర్వాహకకార్యక్రమములోని నూలుతడుకుటయును; హిందూమహమ్మదీయ సభ్యులను గురించియు, అస్పృశ్యతానివారణను గురించియు మాత్రము దేశములోని ప్రజలందరను కలిసి పనిచేయువలయునని ఈసభవారు డెల్టా కాంగ్రెసు వారికి సలహా నొసంగుచున్నారు.”

హట్టిశంకరరావుగారు:—తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు, బహిష్కారముల శాఖలలో బెట్టుటకుయ కత్తింతులు నృధయని నుడివరి. మహాత్ముడు త్రివిధబహిష్కారములకు పెనుగూడ నిర్వాహకకార్యక్రమము అత్యంతముఖ్యమైనదని తెలిపెను. అట్టినిర్వాహకకార్యక్రమములోని నూలుతడుకుట, హిందూ మహమ్మదీయ సభ్యుల, అస్పృశ్యతానివారణములకారకు దేశమునందన్ని పక్షముల వారిని కలిసి పనిజేయునట్లునర్చుటకుగాను త్రివిధబహిష్కారములను వలయుకొనుటకు సిద్ధముగ నున్నాడు. మహాత్ముడు సమ్యక్చింతింపవలయుమాత్రమే, వాని సావితేయించవలెనని తీర్మానముగోరుచున్నదిగాని ఎక్కువ కోరుటలేదు.

వి. లో. కామ్రేగారు తీర్మానమును బలపరచుచు దేశములో నిజముగా నీ త్రివిధబహిష్కారములచరణలో లేవనియు, అందుచే హిందూమహమ్మదీయసభ్యుల అస్పృశ్యత మొదలగు వానిపై దృష్టిని కేంద్రీకరింపబడుటకు, జేబడిన ఈ తీర్మానము సర్వజనాంగీకారయోగ్యమనియు నుడివరి.

పంచవిధబహిష్కారములు స్థాపించవలె
“పంచవిధబహిష్కారములను అచలముగా నుంచుచిత్తాత్మ్యముగ ఆసహాయకమును నడిపించుటకు ఈ సభవారు డెల్టా కాంగ్రెసువారిని కోరుచున్నారు.”
అనుసవరణను తీర్మానమునకు బదులుగా జేర్చవలెనని కామరాజుగారుపాదించిరి.

ఒక ఆక్షేపణ

అంతట ఎన్. కుబ్జారాయుడుగారు లేచి, అసలు తీర్మానమునకు సవరణగా చేపడిన ప్రతిపాదన సంపూర్ణవ్యతిరేకముగ నున్నదనియు అందుచే దానిని సవరణగా నుపపాదించుట తలచనియు ఆక్షేపించిరి.

అధ్యక్షుడు ఆక్షేపణను నిరాకరించి సవరణనుపాదించుటకునుమతి నొసగెను.

కామరాజుగారు:—సవరణనుపాదించుచు, బహిష్కారముల నిఘోషముల సరిగాదని నుడివరి. అట్లుచేయుట వలన, చల్లగానున్న కార్యక్రమమును ప్రజలకిచ్చినవారగుదురు. ప్రజలుత్యాసముగ పనిజేయవలెననినచో వారికి వేడిగానుండు కార్యక్రమము నొసగవలెను. గాని, అన్నిటిని నిలిపివేస్తే చేయుటకు పనియొండదు. ప్రస్తుత మహాత్మాము తిగ్గియున్న పరిస్థితులలో మనముత్యాసముతో పనిజేసి ముగిసితిని నిలదొక్కుకొనవలెను. అట్లుగాక ఈ ప్రస్తుత రుణమును నడలుకొనినచో తిగ్గిరితల ఎత్తుట కష్టము. దేశమును కాపాడెంపునకు సంసిద్ధపరిచి, స్వాతంత్ర్యసంపాదనకు గట్టిప్రయత్నముల నొనర్పవలెను.

మ॥ రంగయ్యనాయుడుగారు సవరణను తీర్మానమును ఎదుర్చుచు బహిష్కారము లాడబట్టి ఇంకా ఏకొలదిమందియో పనిజేయుచున్నారనియు, వానిని గూడ తొలగించునెడల ఉన్నవారుగూడ పనిజేయ వలెండదనియు, ప్రస్తుతపరిస్థితులందు తిగ్గిరి పంచవిధబహిష్కారములను ద్రవపరచుటగూడ ఉత్తిముగాదనియు నుడివరి.

అధ్యక్షుడు సవరణపై చర్చను ముగించు రెండుమూడు కాంగ్రెసులుగా బహిష్కారము లాచరణలో నిలిచిపోయి యున్నవనియు, మహాత్ముడు తిగ్గిరి డెల్టా కాంగ్రెసులో ఏమి నిర్ణయించునో చెలియ దనియు నుడివరి. అందుచే తిగ్గిరి పంచవిధబహిష్కారమును పెట్టవలెనని ద్రవపరచుటచే మహాత్ముని పనికి భంగము గల్గించినవార మగుదుము.

తరువాత కామరాజుగారి సవరణ వోటునకు బెట్టగా సభికులసంఖ్యలచే నిరాకరింపబడెను.

మరియొక సవరణ

“మాత్రము” అనుపదమును తీసివేయవలెననియు, “చేయవలెననియు దేశమునందుగల వివిధ రాజకీయ కక్షల వారితో సంప్రతించి అన్ని రాజకీయ కక్షలవారు కలిసి సాధించగలగు రాజకీయ సంస్కరణ విధానమును తయారు చేయించవలసినది యనియు ఈసభవారు డెల్టా కాంగ్రెసు వారికి సలహా నొసంగుచున్నారు.” అను వాక్యమును చేయవలెనను పదము తరువాత జేర్చవలయును.

భూమిపాటి సత్యనారాయణగారి సవరణనుపాదించుచు, నిర్వాహకకార్యక్రమము సాంఘికమైనది గాని రాజకీయము గాదనియు నుడివరి. అందుచే నీ సంవత్సరమున నొనర్చవలసిన రాజకీయప్రయత్నములను సంపాదించవలసిన వానిని అందుకు కార్యక్రమమును ఏర్పఱుపవలయును, అందులకు గాను నీ సవరణ యవుసర మయ్యెను.

చల్లా శేషగిరిరావుగారు:—భూమిపాటి సత్యనారాయణగారు సవరణకు ప్రతిపాదనముగ మూలబడిరి. హట్టి శంకరరావుగారి తీర్మానము ససలే ప్రతిపాదించవలసిన బాగుండెడిది. దీనివలన లేనిపోనిసవరణలు బయలుదేరి అవసరచర్చ బెరుటకు కారణము గలిగినది. ఇప్పటికయినను తీర్మానము నుపసంహరించుకొనుట మేలు నేను ఆంధ్రమహాజనుల ప్రసంగములను వినుటకువచ్చి మూలబడిగూడదని తలంచించి గాని సత్యనారాయణగారి సవరణ జూచినపిమ్మట దానికి వ్యతిరేకముగ ముచ్చటించుట యవసరమని దోచినది. రాజ్యాంగవిధానముల తయారుజేయుట దేశమునకు క్రొత్తగాదు. ఇంతకుమున్ను కాంగ్రెసు లీగువిధానమును తయారుజేయుటకు మననాయకులు పడినక్రమ ను వివరింప నక్కరలేదు. దీనికే శేషములే సంతకములజేయించి విజ్ఞాపనబంపింపుడు, తప్పయినను ఒప్పుయినను బ్రటిషు ప్రభుత్వమువారు దానిని గౌరవించి ప్రజాభిప్రాయమును వెలుబెట్టు యుండవలసినది. అందుకుమారుగ మాండుగుడ్డు రిపోర్టులో నొక్కమాటలో నది త్రోసివేయబడెను కాంగ్రెసు లీగువిధానమునందు బాధ్యతాయిత ప్రభుత్వము లేదనియు, అమెరికను విధానము

నది యనునది చున్నదనియు, లేనిపోని యభ్యంతరములు తెలుపబడెను. తుదకు లయోన్వికర్మి నుగారు నిర్మించిన ఆపూర్వమును నిర్దేశము నగు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము ప్రజలపై బడెను. పరాధీన ప్రజలు ఎట్టివిధానముల దయారజేసినను, వాని యందేవో లోపములుగలవని పాలకులు జెప్పెదరు. ఎట్టివిధానమును ప్రజలపైబెట్టినను, దాని ఫలరహితము గానించు ఏర్పాటులుండనే యుండును. ఒక సంవత్సరము లిటు, ప్రజలు తమకాలమును వృధాజేయవలసినను, స్త్రీములను తయారుజేయుట కన్నకు అనుకూలమార్గ మింకొకటి గనుపింపదు. నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించవలసిన సమయములలో స్వరాజ్యవిధానములను తయారుజేయుటతో కాలముగడుపుట, నేరముగను, స్వరాజ్యసిద్ధి, విధానములను తయారుజేయుటకై నాధారపడియుండదు. స్వరాజ్యమును సంపాదించు క్షేత్రే నది యాధారపడియుండును. ఆశక్తిని దేశమునుండుగ పెంపొందించు కొనవలయును. అపిమ్మట స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయుటకు కాల మెంతయో పట్టుదు. అందుచే సత్యనారాయణగారి సవరణ సభవారు త్రోసివైచుట ముఖ్యము.

మ. కమలమ్మగారు:—రెండు నెలలలో కాంగ్రెసు బెల్లములో గూడ నున్నది. పెద్దపెద్ద నాయకులందఱును అచ్చట గూడి అవుసరనుగ కార్యక్రమము నచ్చట నిర్ణయింపగలరు. అందుచే నిప్పుడిది యనవసరము.

అంతట సవరణ వోటునకు బెట్టబడి అధిక సంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను.

రాజా వి. కృష్ణరావుబాద్దరుగారు అసలుతీర్మానము ఆత్మహత్యనంటివని నుడివరి. మహాత్ముడు ఒక్క ముఖ్యమంత్రిపైన త్రివిధ బహిష్కారములను ఆసియుండుటకు అంగీకరించెను. దేశమును అన్ని కక్షలవారును ప్రతిదినము క్షీ గంటసేపు నూలుపడుతుండల మాత్రమే, బహిష్కారములు నిలిపియుంచబడును. ఆమరతునకు అన్ని పక్షములవారును అంగీకరించినది ఇంకను నిశ్చితములేదు గాన తీర్మానము నంగీకరింపరాదు.

శంకరరావుగారు చర్చకు ప్రత్యుత్తర మొసగిన తరువాత తీర్మానము వోటునకు బెట్టగా అధిక సంఖ్యాకులచే త్రోసివేయబడెను.

ప్రతి యెగుమతివాపుటకు ప్రబోధము

“దేశాభివృద్ధికి ఖద్దరుధారణ ముఖ్యవసరమైనది గాన భారతదేశవాసులకు ప్రస్తుతస్థితి ననుసరించి సామాన్య జనులు ఖద్దరుధారణ మొనర్చుటకు హెచ్చుదరలచే తగినంత అవకాశము కలుగకున్నది కాన, మనదేశమునందలి రహితులు తమ పాలములలో తయారుచేయు ప్రత్తిని స్వలాభమునకై ఎగుమతిచేయుటకు దులాగున ఆంధ్రనాయకులు రాష్ట్రీయ దంతటను ప్రబోధము గావించి ప్రత్తి దిగుమతి నాపుటల చేయవలయునని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.”

పై తీర్మానమును, యామినీపూర్ణతిలకమ్మగారు రుపహసించిరి. ప్రత్తినిర లమితముగ హెచ్చుటచేత, కర్షకువస్తువుల జలలుచాల అధికముగనుండి సామాన్యప్రజలకు అందుబాటులో లేకున్నవి. రైతులు తమకును, తమ భోజియలకును గావలసియుండునంతప్రత్తిమాత్రము నిలిపియుండుకొని మిగిలినదానిని మాత్రమే విక్రయించుకొనునట్లు ప్రోత్సహించినయెడల ప్రస్తుత చిక్కుచాలవరకు దీనిని ఇందులకు రైతులందు కొంత ప్రబోధమొనర్చవలసి యున్నది.

పోణకాకనమ్మగారు తీర్మానము నామోదించుచు, పూర్వము రైతులంతయు గావలసినదాని నుంచుకొని యేమిగిలిన మొ తమును విడుదలచేసుకొను చుండెననియు పూర్వపుస్థితిని తిరిగి ఏర్పరచవలసిననో నిట్టి ప్రబోధ మనవర మనిరి కమలమ్మగారు తీర్మానమును బలపరిచిన తరువాత తీర్మానమేకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

అంతట సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానముపై చర్చ తిరిగి ప్రారంభమయ్యెను.

స్వతంత్రతీర్మానము

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు:—బాగుగ విచారించినయెడల దేశములో ప్రతిగాఢము సంపూర్ణ స్వతంత్రమునే గోరుచున్నాడు. ఇట్టి తీర్మానములకు గాంధీమహాత్ముడు వ్యతిరేకముగదా నిన్ను నూలుపడుతీర్మానము సందర్భమున గాంధీగారి యెడల నంత గాఢభక్తిగన్వరించిన మితిపూర్వకముగా చేస్తున్నారేమని కొందఱుగవచ్చును. గాంధీమహాత్ముడు నిర్వచనం గూడదంటే అప్పుడా విషయము నాలోచించి అవుసరమైతే మానుకొనవచ్చును. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో దేశమునందు వివిధరాజకీయ పక్షములవారు బయలుదేరి, తమ తమ ఆదర్శములను స్పష్టము

చుచు పరపరమునకు వెలడి జేయుచున్నాఁడు. అట్టిచోర దేశమునందర్భాధిక సంఖ్యాకుల యభిప్రాయమును కాంగ్రెసుగూడ స్పష్టముగ విశదీకరించవలసియున్నది. కాంగ్రెసువారు తమ యాదర్శములను, కార్యక్రమమును స్పష్టముగ వెలుపకపోయినచో బెల్లం సమావేశమున త్రివిధబహిష్కారములుగూడ పోవచ్చును. సంపూర్ణముగా స్వపరిపాలన వచ్చువరకు ప్రభుత్వముతో సంబంధము కలుగజేసుకొన మను దృఢ సంకల్పము గల పక్షముండులువు సరము. అట్టి దృఢ సంకల్పము గలవారుమాత్రమే తీర్మానము నకు వోటువోసగవలెను.

ఆంధ్రరాష్ట్ర గోపాలకృష్ణయ్యగారు:—తీర్మానము నెదుర్చుచు, స్వరాజ్యముననడిగూడ మనపదమే ననియు దానినితొలగించి మరియొకపదమును పెట్ట నవుసరము లేననియు నుడివరి. ఇప్పుడీ విధమున స్వరాజ్యమునగా సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమని వివరించవలె ననుట ప్రగల్భముగాని పరియొకటి గదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము భూమండలములో సగభాగము వ్యాపించియున్నది. దానినుండి తప్పించుకొనగలేగినప్పుడు నిర్వచనం జేయవచ్చు. మనదేశము లంత స్థితికివచ్చి నప్పుడు చెప్పవచ్చును. బ్రిడ్జగనే కోడలుంటే వద్దనే ఆత్మప్రదండు. చేయగలప్పుడు చెప్పవచ్చు. ప్రతివోట మహాత్మునివాక్యములను దెచ్చియుదహరించువారికి మహాత్ముని వాక్యమిచ్చట పనికికాపోయింది అసహాయము ము తీవ్రతెగ్గి మందగించియున్నది. కక్షకంచితపోయింది. మన మింటికిపోవులే తరువాతగావుంది. మహాత్ముడు అసహాయాద్యముమే మవలీ నూలుపడువారిసంఘమునే ప్రారంభించునేమో. అట్టి అనుమానస్థితిలో నీతీర్మానం దెచ్చుట బాగుండలేదు. స్వతంత్ర నిర్వచనముచేయుచో, చేసిపూరకుంటే లాభంలేదు.

పొల్ల కనకమ్మగారు:—స్వాతంత్ర్యము రావడమో ఎంత ఆలస్యమైనను ఆదర్శముమాత్ర ముత్పూర్ణముగ నుండవలెను. పశుపక్ష్యాదులుగూడ స్వాతంత్ర్య మనుభవిం చుచు నున్నవి మనుష్యుల మను మను బానిసత్వమును ఛేదించుతున్నాము. స్వాతంత్ర్యము గావలెనని గోరుదు ప్రత్యేకముగ మేము వేదకల నెక్కి యుపన్యాసముల నొనర్చవలసి వచ్చినందులకు చాల విచారించుచున్నాము. ఈ తీర్మానమునుగరించి ఇంత చర్చ జరుగవలసినప్పునని మాప్రతివ్వరును దలపలేదు.

వి. ఎల్. కామ్రేగారు:—స్వాతంత్ర్యమేమి ఒక్కరి సాతుగదు. స్వాతంత్ర్య మవునగా కాక యనువిషయము ప్రస్తుతప్రశ్న గాదు. నేర్చు గావలసినయెడల దేశవిమక్తి ప్రయత్నించుచున్న జాతీయనాయకుడగు మహాత్ముడు జెప్పినట్లు విని నడచుకొనవలెను.

తరువాత కామ్రేగారు మహాత్ముడు యంగంబడియాలలో వ్రాసిన విషయముల వివరించి, కాంగ్రెసు ఆదర్శమునందు మార్పునొనర్చి సవరింపగలసిన యవుసరములేదని నడివరి.

రామని వెంకటప్పయ్యగారు:—రాముడు విధిమణునకు పట్టు లు నెప్పుడుగట్టెను? ఇంకను వారధిని నిర్మించకపూర్వమే, రానలు లంక జేరనైన నాశ యింకను సంకల్పాస్థితియందున్నప్పుడే విధిమణుపట్టాభిషేకము నొనర్చెను. అందుచే మన యాదర్శమును జేరగల్గుట కింకను చాలవ్యవధిగలదని గమ్యాసానమును స్పష్టముగ నిర్వచించుకొన నక్కరలేదని దలంప నక్కరలేదు.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానము

చల్లా శేషగిరిరావుగారు (వ్యతిరేకము) సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ నిలుల ప్రసంగించిరి:

నామిత్రుల సాంబమూర్తిగారు విషయనిర్ధారణసభలో నీవిషయమై ముచ్చటించినపుడు, నాకుగల సందేహములు దీరినవో, వారితో నేకీభవించునంటిని కాని, బహిరంగసభలో వారుజేసినప్రసంగము నాసందేహములను తీర్చజాలకపోయెను. ఇంతవరకును ప్రసంగించినవారు పద్మకుటును ఆదర్శములకును భేదము జూపరయిరి. కాంగ్రెసుసభలో నేపక్షము వారు ప్రాబల్యమువహించిన, వారి పద్ధతులు అమలులోనికి వచ్చుట సహజము. అసహాయపక్షమువారు ప్రబలముగనున్నపుడు, బహిష్కారములు అమలులోనుండెను. రేపు స్వరాజ్య పక్షమువారు ప్రబలముగనుండునెడల, ప్రతిష్టంభనకార్యక్రమమును కాంగ్రెసుసభవారామోదించవచ్చును ఏకారణముచే నయినను మిత్రవాదులు కాంగ్రెసును వెకపరుచుకొనునెడల, వేరు కార్యక్రమమును సభవారంగీకరింపవచ్చును. కాంగ్రెసు సభ జాతీయసంస్థ. దేశమునడిచి అసాధికారపాత్ర మెంటుసభ వంటిది. ఇట్టిసంస్థలో పద్మకుటులో నెట్టిమార్పుగలిగినా, వికలమైన నాదర్శ ముండుట ముఖ్యము. ఏపక్షమువారి నయినను, నిది బాగామృరింపగూడదు. కాంగ్రెసును ఏకపక్షసభగ గా వివహించెను. అందుచే, ఉభయపక్షములగువారిని అవకాశ

ముసగడి కాంగ్రెసుమతమును మార్చుట అనర్థబాధకమగును. రెండవవిషయమేమన, స్వరాజ్యమును నిర్ణయించుట మనపని గాదు. పాలకులపట్టిపైనిది యాధారపడియుండును. పాలకుల హృదయములను కరగించి, వారిని మనచైపుకు త్రిప్పుటకు సాధ్యమగునను నమ్మకముతో, గాంధీమహాత్ముడు తనయుద్యమమును ప్రారంభించెను. ఆనమ్మకము మహాత్మునికింక నుగలదు. అట్టివమ్మకమును పూర్తిగ పరీక్షింపకముందే, తొందరపడుట వలన లాభము గుగజాలదు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు వలయుమార్గములను మహాత్ముడు నిర్ణయించెను. అహింస నవలంబించి, ఎటుల మెలగవలయునో చూచించెను. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే పరమావధియగుచో, ఆత్మసమర్పణ పూర్వముగ నుండవలయును. ప్రహ్లాదు డవలంబించిన అహింసను ఎల్లఱను అవలంబింపవలసి వచ్చును. కాననో ల్లంఘనసంఘమువారు గుంటూరులో విచారణ గలుపుచున్నపుడు, ఇట్టిప్రశ్న వచ్చెనుగాని, చచ్చ జరుగలేదు.

మహాత్ముడే ప్రజల కింకను ఆత్మబల వలనదలేదని భీతి జెందుచుండ, పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును గోరన ప్రయోజనమేముండును? మాడవనిషయ మేమన స్వరాజ్యమును నిర్వచించుట భావ్యము గాన. స్వరాజ్యరూపము ఆయా శతకాల పరిస్థితుల ననుసరించి మారుచుండును. ఒక కాలమునకు బనికీవచ్చెడి రూపము ఇంకొక కాలమునకు బనికీరకపోవచ్చును. వీరి పూర్ణ స్వాతంత్ర్యముపట్ల విశేషాత్మాచూ మి పు డు ప్రపంచమున లేకున్నది నానారాష్ట్రీసంఘనిర్మాణముతో, పూర్ణ స్వాతంత్ర్యత్రయము అడుగంటినది. ప్రపంచసమాఖ్యకు అన్ని దేశములు లోబడవలసినకాలము వచ్చినది. జిసిన చంద్రపాలుగారు “డిమాక్రటిక్కు స్వరాజ్యమునుగూర్చి ప్రతిపాదించినపుడు కాంగ్రెసుసభ్యులు వారి ప్రతిపాదనమును నిరాకరించిరి. ఇటులనే స్వతంత్రస్వరాజ్య మని ప్రకటించుటయు వ్యర్థపు పని యగును. బ్రిటిషువారు పైకి ఎంతగంభీరముగ నున్నను, వారి హృదయములలో తీవ్రమనుమార్పు గలుగుచున్నదని నాయభిప్రాయము. మహాత్ముడు కోరినవిధమున తడేకదీక్షతో బని చేయుచో, ప్రజలస్వాతంత్ర్యము త్వరలో సిద్ధింపకమానదు. ఇట్టిస్థితిలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానమును నిరాకరించుటయే, భావ్యము.

మ. కమలమ్మగారు:—జాతియొక్క ఆదేశ ముత్పూర్ణముగ నుండవలెను గాని సంకుచితముగ నుండరాదు స్వాతంత్ర్యము సంపూర్ణము గాదా? తిరిగి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మనుపద మేమని కొంద రడుగుచున్నారు. మొదటిసంపూర్ణ మనుపదము స్వతంత్రమున మాతముగనుండనే గాని స్వతంత్రమున కసంపూర్ణమున కవ్వించుటకుగాదు. మహాత్మునికోరికకు ఈతీర్మానము వ్యతిరేకముగ లేదు. మహాత్మునిపై మాప్రతి కవిత్వమరు భక్తిగలదు. ఆతనియందలి గాఢముభక్తియే మిమ్మావేదకలమీదకు దెచ్చి ఈతీర్మానమును బలపరుప జేయుచున్నది.

మొ. తిరుమలరావుగారు:—ప్రస్తుతము స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వాతంత్ర్యరాష్ట్రీమాటమి తమయూద్య మనుచున్నారు. తెనెంటుపక్షమువారును, మితవాదులును, రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము కేంద్రప్రభుత్వమున బాధ్యతాయుత పరిపాలనము తమ యాదర్శములగ ప్రకటించుచున్నారు. నరియొకముల భావాన్యాసుగారు జాతీయప్రజాశక్తిను రచించుచున్నారు. అట్టి సివిల్ కాంగ్రెసువారు తమయాదర్శ మేమియో వెలుపకుండుట చాలనష్టకరము.

ఎం. రంగయ్యనాయుడుగారు:—ఈతీర్మానము గెలుచునెడల దానికోరకు ముందుగ త్యాగమొనర్చువాడను నేనే. అయినను ఈతీర్మానము చాల అనర్థబాధకమని నాతలంపు. స్వరాజ్యమునపదమును తొలగించుటకు గాంధీమహాత్ముడు అంగీకరించుట లేదు. ప్రజాసామాన్యమునకు స్వరాజ్యమనిన యొక జేయర్థము గాని రెండర్థములు తెలియవు. దానికంటె తక్కువనానితో మహాత్ముడు తృప్తిపడెడు. అట్టితర ఈతీర్మానములో గోరినవిధమున నిర్వచించుట కవసరము గాన్నించుటలేదు.

బులుసు సాంబమూర్తిగారు

చర్చకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము భూమండలంలో సగముభాగముపై పరిపాలించుచున్నదను విషయము కల్ల ననియు అధినివేశములు నానునామ్ము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు లోబడినట్లు చెప్పుదురేగని యాధార్థమున సంపూర్ణ రాజసత్వముల చలాయించుచున్నదినియు నుడివి కెనడా డిక్షికోక్రికా మొదలగురాష్ట్రముల నుదాహరించిరి.

వి. ఎల్. కామ్రేగారు:— అట్టి స్వాతంత్ర్యము నొసగిన మీరు సంప్రప్తిపడెదరా?

సాంబమూర్తిగారు:—సంతృప్తిపడెదను. బ్రిటిషు మంత్రివర్గములనుండియు, పార్లమెంటునుండియు స్వపరిపాలనము వచ్చుట అసంభవమని నడుపుచు ఉపన్యాసములను కలలువాలాగారి వాక్యములగూడ నుదాహరించిరి. సరి

పూర్వస్వార్థమును పోషించుటకు నేర్పరుచు పోవలెను.

అధ్యక్షుడు

ప్రతిపాదనను వోటునకు అర్హుడు పెట్టుటకు పూర్వము తన యభిప్రాయమును తెలుపుచు, సంపూర్ణ స్వార్థము పునరావధియని ప్రకటించుట దోషము గాదనియు కాని అట్టి ఫిక్సింగ్ పద్ధతి లక్షకులముగా యున్న వా యను విషయముగ గమనింపవలెననియు నుడివరి. వ్యక్తులు సర్వత్రాగః మొనర్చుచున్న, వ్యక్తులు హింసల నందవచ్చును. కాని దేశీయవాస సభాదర్శమును మార్చునది వ్యక్తులయత్నము త్యాగముల బట్టి గాదు. వ్యక్తులు పక్షము నేర్పరుచుకొని దేశీయమందు తమ పక్షమును బలపరుచుకొనవచ్చును. అందులకు ప్రజలలో నుత్సాహము గలుగజేయవచ్చును. సుబ్రహ్మణ్యముగారి తీర్మానములను నా యాదర్శము నెరవేరెను. ఈ తీర్మానమును గావించు టుచితము గాదు.

తీర్మాన మోహితులు

చర్చమునయినప్పటికి గొంతులయ్యెను. అప్పుడు పోలి దీక్షింసగా 34 గురు అనుకూలముగను 34 గురు ప్రతికూలము గను సమ్యక్తము నొసగిరి. అధ్యక్షుడు కాన్సింగ్ వోటును ప్రతికూలముగనొసగి తీర్మానము ప్రోక్షియబడినట్లు ప్రకటించెను.

సానికస్వపరిపాలనసంస్థల పక్షపరులకొనుట

ఇప్పటి స్వపరిపాలనసంస్థల జీవకావలెదగిన ప్రభుత్వమునుంచి సంక్షమించు స్వపరిపాలనా కార్యకర్తల సంజకములై వికృతకారముల దాన్వి యందుటచే వీటికి నైజతేజము ప్రసాదించుటకును అట్టి స్వపరిపాలనాసంస్థలను కాంగ్రెసు సంఘములకును అసభ్యత్వ మేర్పడగలంజుటకును రాష్ట్రములోని కాంగ్రెసు సంఘములు తమ యావచ్చక్తిని ధారపాటవలెనని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

అట్టిమహాత్మాగ్య సాధనకు అవలంబించు సమస్తమైన కార్యములు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘముద్వారా అవసరముగ విధమున వ మోరించుటకు సభవారు గోరుచున్నారు.

ఈతీర్మానమును దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిచే నుపపాదించుట సభవారిచే నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినది.

రామదండ

"స్వరాజ్యసంపాదనకై వలయు చతురంగబలములలో ప్రాధాన్యమునొందిన స్వచ్ఛందసేవాదళములను, ధైర్యవైర్య లేజర్జిబలసమన్వితము లేని స్వప్రదాయ సిద్ధముగ అహింసాది ప్రవృత్తిగలవలయు సర్వసమర్థమునందు లక్ష్యముగ తేయుటకు స్వయోముఖమును, ఇహపర సాధకమునగు స్త్రీయును తగర్వము ప్రధాన ప్రోత్సాహమును ఈసభవారు గ్రహించుచున్నారు."

"2 ఆసిద్ధాంతానుసారము వేర్వేరు మతావలంబకులగు నాంగ్లరు నిజమతధర్మ కోభితమైన మార్గములను అనుసరించుటకు ప్రత్యేకదళముల నిర్వహించి సంసిద్ధులగుచు ప్రకృతములద్వారా నమ ప్రకాశితమును ఆంధ్రస్వస్వప్రకాశమును నగు "రామదండ" స్వరూపమున "హిందూస్థాన్ సేవాదళము"నకు పాంగగము నిర్వయమొనర్చుటకు తీర్మానించడ మైనది".

పై తీర్మానము దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య గారిచే ప్రతిపాదించుట వీఁ గ్రీవముగ సభవారిచే నామోదించబడినది.

గ్రీవే అల్లూరి శ్రీరామరాజుగారి ధైర్యమును ప్రశంసించుట

సమబలసమన్విత మగు దౌర్జన్యసహిత మయిన ఆయుధ ప్రయోగమునందు నమృతములేదను అభిప్రాయమును ముఖల వక్కాణించుచు శ్రీ అల్లూరి శ్రీరామరాజుగారి అద్భుత ధైర్యోత్సాహములను, పట్టుదలను, హిందూదేశమును పరరాజులపాలనయందుండి తొలగించి స్వస్వార్థములను ననుభవించునట్లు గావించిన ప్రయత్నమునకును ఆతని ఆత్మసమర్థతాది త్యాగశీలతను, దేశభక్తికిని ఈసభవారు రాతనిని ప్రశంసించుచు, ఆతనియత్నము కాని గలుగుగాక యని ధగజుతుని ప్రార్థించుచున్నారు."

అ. కామేశ్వరరావుగారు:— పైతీర్మానము నుపపాదించుట దాని నేక గ్రీవముగ సభవారు రంగీకరింపవలెనని గోరిరి. ఈ తీర్మానమును శ్రీరామరాజుగారి దేశభక్తిని, ధైర్యసాహసములను ప్రశంసించుచున్నామే గాని ఆతని హింసాపథము చే మార్తమును నునమోదించుటలేదు.

భ. సత్యనారాయణగారు:— ఈ తీర్మానమునకును, ఇదివర నల్లిన తీర్మానమునకును నాకెట్టి భేదమును గాన్పించుటలేదు. సంపూర్ణ స్వార్థము తీర్మానములో గన్పరచిన యుత్సాహమునీతీర్మానము సందర్భమున గూడ గన్పరచెదముగాక యుగమునందును. శ్రీరామరాజుగారి ధైర్యసాహసములకు రింపించు గౌరవములనుగలదియు అప్రతిము పల్లెటూర్లయందు విన్నయోడల అతడు రా రా జని తోచును. శ్రీ రామరాజుగారు చచ్చిపోలేదని పట్టాభిషేక సమయము

వారు. కాని రీ లేదని అతడు పట్టుకొనబడెననియు పోలీసు వారు అజాగ్రత్తగానుండగా అతడు పారిపో నెత్తించెననియు, అప్పుడు తు హాకిచేకాల్చిచేయబడి మరణించిననియు ప్రభుత్వము వారు 18 లేదని ప్రకటించినతరువాత శ్రీరామరాజు మరణించెనని నిరపదీపాయము. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమునా లేమి తేసినను ఆతనిని కోర్టుమీదపెట్టి కాల్చినను మేము కలుగజేసుకొనకపోయెను. కాని శ్రీరామరాజునకు విరేచితమాపాదించుటచే మాకు బాధ గానున్నది. అతని చంపిన పరిస్థితులగుంచి సరియగు సంశ్నై పికరములను వివరములంతా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించలేదు. ఈ విషయమై జన్మభూమిపత్రిక ఎన్నిమాడ్కునా సినను సరియగు సమాధానముధికారలనందించుటలేదు అతడవలంబించినది హింసాపథము. దానివలన దేశమునకు చెరువుగలుగును, అని మేముందరము దృఢముగ నమ్ముచున్నాము. కాని ఆ వివేకముగ ప్రారంభించినను పోరాటమును చాలాధైర్యసాహసములతోను, చాకచక్యముతోను నడిపెనని ప్రభుత్వాధికారులు చాలమంది ప్రశంసించుచు ప్రభుత్వము వారికి నిరేదిక ల నంపిరి. అట్టి ఫిక్సింగ్ నా తనిని మునుగుడ ప్రశంసించుటలో తప్పులేదు.

ఒకసవరణ

తీర్మానము నట్లుంచి దానిచివర, "ఎజెన్సీ ప్రదేశమున జరిగిన చర్యలగుంచి విచారించుట కొకవిచారణసంఘమును వంపజలెనని" గోరచు చేర్చవలెనని కొందరి ఆంజనేయులుగారిక సవరణను దెచ్చిరి.

మ. రంగయ్యనాయుడుగారు, తీర్మానమును ఎదుర్చుచు, శ్రీరామరాజునుగుంచి సరిజగువిషయములనుతమ కేషియు రూఢిగ లేబియదనియు, అట్టితరీ ఆతని ధైర్యమును ప్రశంసించుచు తీర్మాన మొనర్చుట అసందగ్ధమని నుడివరి.

చర్చకు వాయిదావేయవలెనని ప్రతిపాదన

అత్యుక్త గోవిందాచార్యులుగారు ఈతీర్మానముపై చర్చకు ఇంతటితో ఆపి ఎప్పటికో నిలపించుమనలెనని యుపపాదించిరి.

దు. గోపాలకృష్ణయ్యగారు చర్చనునిలిపియుంచవలెనను ప్రతిపాదననుదుర్చుచు నుపసంగించిరి.

గోవిందాచార్యులుగారి ప్రతిపాదనకు వోటున బెట్టుగా నధిక సంఖ్యకులచే నామోదించబడినది.

రాజోపు మహాసభ

రాజోపు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభకు, పెనుమర్తి లక్ష్మీనరసింహాశ్రమిగారు మచిలీపట్నమున కాహ్వానించిరి. కొలవెన్ను రామకోటిశ్వరరావుగారు ప్రతిపాదనను బలపరిచిరి. ఈప్రతిపాదననుగూడ సభవారిచే నేకగ్రీవముగ నామోదించబడినది. అంతటితో సభాకార్యక్రమము ముగిసెను.

ముగింపు

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు గో. వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం శెట్టిగారు సభాకార్యక్రమమును జయప్రథముగ నడపినందులకు అధ్యక్షులకు కృతజ్ఞతాపదనముల నర్పించి అధ్యక్షుని పుష్పమాలాంకరణు నొసర్చి దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రతినిధులతరపున ఆహ్వాన సంఘమువారికిని, అధ్యక్షులకును, కృతజ్ఞతను దెలిపి, వలంబిల్ల సేవను ప్రశంసించిరి.

అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షుడు సభను జయప్రథముగ జరిగించినందుకు ప్రతినిధులను, ఆహ్వానసంఘమువారిని ప్రశంసించి కృతజ్ఞతను దెలిపి కొన్ని ముగింపువాక్యముల నుడివరి. దేశమునకు రిగి మంచికాలము వచ్చుచున్నది. ప్రజలలో ఉత్సాహమురిగి వ్యాపించుచున్నది. సంపూర్ణ స్వతంత్రతీర్మానములను నిది నువ్వక్తముగను, ప్రస్తుత మెన్నియభిప్రాయభేదము లున్నను వానిని సమన్వయ మొనర్చి దేశమును నడిపింపగల మహాత్ముడు ఉపవాసదీక్షానంతరము చాలమడుంగు ధిక్కి దివ్యదేశముతో బయలుపడెదను.

ఈ పట్టుములో జరిగిన ఈ సభయందు నిజముగ ప్రజాసత్తాకస్వరూపము తెలిసినది. పెద్దపెద్ద నాయకులీ మహాసభకు హాజరు గావాలకపోవుట విచారకరమయ్యెను, అంతువలన అన్నిపక్షములును సరిసమానముగ తూగుటకు కారణమయ్యెను. ఈ మహాసభ ఇంతజను ప్రదముగ జరుగుట చాలమోదావహము. మ హాత్ముని అహింసా మార్గమున ఆధ్యాత్మిక, రాజకీయవిభేదములు లేకుండ, అందరమును గలసి పనిజేయగల శక్తి ఈశ్వరుడు మనకు ప్రసాదించుగాక!

అంతట జయజయధ్యానముల మధ్యను వందేమతరద్యానముల మధ్యను రాత్రి 9 గం. కు ఆరవ ఆంధ్రరాష్ట్రీయమహాసభ ముగిసెను.

విందు

సభ ముగిసిన తరువాత రాత్రి 9 గంటలకు ప్రతినిధుల కందరము ఆహ్వానసంఘమువారిచే వింజీనర్పించెను.

ఆంధ్రమహాసభలో డాక్టరు అవధానిగారు చదివిన పద్యము

నీ! ఆవాహనము నన్నపార్శ్వన కియ్యెడ,
నావాహనముక్కియజ్య కిటుకు
ఆవాహనంబు నాగార్జునగురునకు,
రావయ్య శ్రీత్యాగరాజయ్యకు
ఆవాహనము పోతనామాత్యయోగికి
రావయ్య శ్రీకృష్ణరాయ యిటుకు
ఆవాహనము శ్రీయోగ్ద్రావనీహాశ
సకలకలాపితక్షణుల కిటుకు
గీ! రండు రండెట సకలాంధ్రమండలముల
విబుధవర్ములు ధర్మాభివృద్ధిసాంఘై
మిమ్ము కలమచు నొకటిగా మిలితమై
మీదులేజంబు వీరిపై మెలయుడయ్య

ఆంధ్రసభాప్రతినిధులకు విందు:— ఆంధ్ర మహాసభలకు చెన్నపురికి విచ్చేసిన ప్రతినిధుల కందరికిని దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిదివమున మైలాపురమున తమస్వగృహమున విందొనర్చిరి.

దీపావళిభిక్ష

బండరులోని శ్రీ ఆంధ్రజాతీయకళాశాలకు ఈ దీపావళి పండుగ సందర్భమున చంచాలు వనూలుచేయుటకు ఈ శ్రీమి వారు కళాశాలనుండి వచ్చుచున్నారగాన ఆయాభిక్షియ, పల్లెలోని పౌరులందరు వారికి కావలసిన సహాయం చేసి యెక్కువ ప్రేకం వచ్చునట్లు చూడ గోరుడ న్నాము.
చిల్లరిగె శ్రీనివాసరావుగారు బొంబాయిపట్టణము కొలవెన్ను రామకోటిశ్వరరావుగారు, చన్నపట్టణం నుసర్ల వెంకటసుబ్బారావుగారు నెల్లూరుజిల్లా కేదాల రంగారావులుగారు డిల్లీ నుసర్ల రాజుగారు అమలాపురం, రాజోలుతాలూకాలు పాలపర్తి ఆంజనేయులుగారు గుంటూరుజిల్లాయున్ను, బెజవాడయున్ను విశ్వనాథం సత్యనారాయణగారుతిరుపతి, చిత్తూరు, కాళహస్తి దర్శా జానకీరామయ్యగారు బొంబాయిపట్టణం రాంగోపాల్ శ్యామల డిల్లీ ఈరంకి వెంకటశాస్త్రిగారు పెద్దాపురం రామచంద్ర పురం తాలూకాలు పత్తి రామకృష్ణరావుగారు, విశాఖపట్టణం, విజయనగరం, బరేపురం, నరసన్న పేట చల్లపల్లి కృష్ణమూర్తిగారు, తాజమ హేంద్రవరం, ధ వ శేష్వరం. కోపల్లె ధర్మనాథరావుగారు, బండరు, గుడివాడ, తాలూకాలలో మిల్లులు భోగరాజు సదాశివ సుబ్రహ్మణ్యం గారు యేలూరు, యేలూరుమట్టు గ్రామములు, కొవ్వూరు. పోరంకిశాస్త్రి రాజుగారు దేవకోటపరగణా గ్రామములు తెరుకువాడ వెంకటవరసింహంగారు, కాకినాడ, పితా పురం, వగైరా కావరపు నరసింహంగారు గూడూరు, బండరు తాలూకా ఇట్లు ఆంధ్రజన విధేయులు. భోగరాజు పట్టాభినీతారామయ్య కార్యదర్శి, హనుమంతరావునిధి. వేముారి రామచంద్రరావు కార్యదర్శి, పాలకసంఘము అందు కవున్నిలు చిల్లరిగె శ్రీనివాసరావు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల, ప్రతి అధ్యక్షుడు, అండు మచిలీపట్టణం కార్యదర్శి, ఆంధ్రజాతీయ విద్యావరిషత్తు 20.10.1924 కావలెను
నుకీల, నిరుపేద, ఆంధ్రవిద్యాపరిచయముగల 18 సం వ్యవస్థములకు మించిన వయస్సుగల, ఒక బ్రాహ్మణ బ్రహ్మచారి వింతువునకు అన్నపత్త్రములనిచ్చి ఆయుర్వేద, అల్పపత్రిత్యా చైద్యమును, మంత్రసాని పనిని నేర్పబడును. కనుక తక్షణం ఈదిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తు చేసికొనవలెను.
ఆంధ్రఆయుర్వేద మెడికల్ స్కూల్.
ప్రిన్సిపాల్ గారికి,
గుంటూరు.

కేరళ చరకాసేవక సంఘము

బహిష్కరణవాదుల ప్రత్యేకపక్షము

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమునుండి విడిపోవుట అలెప్పేలో జరిగిన కేరళ రాష్ట్రీయ సంఘసభలో, నూలువడుకనివారు కాంగ్రెసు సంఘములలో సభ్యులుగానుండ గూడదను నిర్బంధతీర్మానము తీరస్కరింపబడినందున కేరళ రాష్ట్ర బహిష్కరణ వాదులు శ్రీయుతి టి. ఆర్. కృష్ణస్వామయ్యగారి నాయకత్వముక్రింద కేరళ చరకాసేవక సంఘమును పేరుతో ప్రత్యేకపక్షము నేర్పరిచిరి. ప్రతినెలయును విధిగా స్వయముగా వడికినమంచిగూలు 2000 గజములకు తక్కువలేకుండా భారతభిద్దరుసంఘమునకు పంపుట కంగీకరించినవారికిమాత్రమే యీ క్రొత్త సంఘమున సభ్యత్వమున కర్హులగుదు. ఈసంఘమునకు జూరి జోసెపుగారిని అధ్యక్షునిగాను, ఏ. శ్రీ. గోవిందదాసుగారిని ఉపాధ్యక్షునిగాను కోశాధికారిగాను, టి. ఆర్. కృష్ణస్వామయ్య, ఆర్.వి. శర్మ, కే. కుమారుగార్లను కార్యదర్శులుగాను ఎన్నుకొనిరి. ఈవారములో క్రొత్త పక్షమువారు అలెప్పే, చెంగనుచేరి, తిరులళ్ల గ్రామములలో సభలు జరిపిరి.

అ. ప్రె.

మత కలహములు

అ హ మ దా బా దు

అహమదాబాదులో జమలపూరు దర్వాజాకు వెలుపల జగన్నాథస్వామి దేవాలయమున్నది. ఆ దేవాలయ ప్రాంతమున కొందరు సాధువులు డేరాలువేసి దిగిరి. దగ్గరనున్న మ్యూనిసిపలు కోశాయికడకు నీళ్లకొర కొకసాధువు వెళ్లెను. అప్పుడొక మహమ్మదీయుడు ముందు తాను నీళ్లు త్రాగవలెననెను. దానిపై వారిద్దరూ కొట్టుకొనిరి. సాధువుకు తలమీద గాయముతగిలినది. వెంటనే చాలమంది సాధువులును మహమ్మదీయులును ప్రోగుపడిరి. అంతలో పోలీసు నూపర్చెంటు మన్నగువారు వచ్చి కొట్టుబజరుగకుండ తేసిరి. 19 వ తేదీ వునము 11 గంటలపుడీగలభా జరిగినది. ఆరాత్రి అచట పోలీసువారిని కావలిచెట్టిరి. దేవాలయసమీపమున ఒక గోరీయున్నది. ఆస్థలపంతయు తన దేవని మహంతా సివిలదావా చెప్పెనని 20 వ తేదీ ఉదయమున తెలియగా మహమ్మదీయులకుచాలా ఆగ్రహముకలిగినది. ఆగోరికి చేరువనున్న యింటికొక్క మహమ్మదీయుని కలిగినది. దానినిసాధువులే కలిగించినమహమ్మదీయులనసాగిరి.

పాట్నా-దినాపూరు

“దినాపూరులో మహమ్మదీయులకు ఆగ్రహమున కలిగించునట్టి పనులను పొందువులుచేసిరి. అందువలన మహమ్మదీయుల కాగ్రహముకలిగినను వారు శాంతముగనే యున్నారు” అని 17 వ తేదీని తర్వాత ముస్లీముగారు మాలానా మహమ్మదాళీగారికి తంతునపగా వారు దానిని మహాత్మునకు చూపిరి. మీరును బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారును కలిసి శాంతిని కాపాడి మాకు తంతువార్త నంపవలెనని ముసేనుగారికి మాలానా గారును అటులే ప్రసాదుగారికి మహాత్మునకు తంతువార్తల నంపిరి. దినాపూరులో పంచాయతీదారులు శాంతిని ఏర్పరచుచున్నారు. పాట్నాలోగూడ నటులే ఏర్పరచెదము. ఇక అల్లరునుజరుగవు అని ముస్లీముప్రసాదుగార్లు కలిసి పంపిన తంతువార్త 20 వ తేదీని మహాత్మునకు చేరినది.

నాగపూరు

డాక్టరు సయ్యదు మహమ్మదుగారు పొందువులతోను మహమ్మదీయులతోను మాటలాడుచున్నారు. అబ్దులు కలాం అజదుగారిని పంపవలెనని మహాత్మునకును ఓపావలిలోగా మీరును అజదుగారును రావలెనని పండిత మోతీలాలుగారి పేరను మహమ్మదీయులు తంతువార్తల నంపిరి.

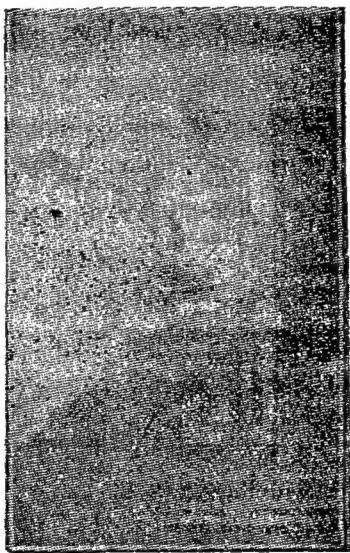
కలకత్తా తెలుగులుసూటు

కలకత్తాలో తెలుగులు ఘాటు మసీదు ముత్వాలీయున ఎనమండుగురు మహమ్మదీయులను ప్రభుత్వోద్యోగుల ఉత్తరువులను తీరస్కరించి దేవాలయ సమీపముననున్న బయలులో బక్రీదునాడు గోనప చేసినది వారిపైనే కేసు తేబడెను. వారి వద్ద పూజీకత్తులు వున్నవనిబడెను. (అ. ప్రె.)

సిక్కు-సుధారసంఘము

అకాలీనాయకులప్రకటనము

“సుధార సంఘమువారు జయిటోకు వెళ్లుటకుముందు శ్రీ దర్బారు సాహెబును దర్శింపగోరుచున్నారు; గాన్యంతరయాత్రికుల నందరి వాదించెడు రీతిని వారినిగూడ ఆదరింపవలెను. స్వర్ణదేవాలయావరణమునకు తత్పరియమునకు ఎవ్వరునుగూడ సుధారుల నిరోధింపగూడదు.” అని శిరోమణి సంఘము వారు ప్రకటించిరి. ఎట్టి అల్లరులును జరుగకుండ స్వర్ణదేవాలయాధికారులు సకలవిధములను ఏర్పాటులను చేసిరి. సుధారులు సారగ్రహీ గురుద్వారమున వహించుచున్నారగాన వారటనుండి బయలుదేరిన వెంటనే కొన్ని అల్లలులు జరిగినని తెలిపినది. పెద్దగుంపువారి కడ్డపడెనను వార్త మాకు తెలియగానే మేమిద్దరమును కడువడిగా వచ్చి తేసితిమి. “మావత్కమును మాసంఘవామాంకితమున తోరణమును చిప్పిచేసిరి. మావారిపైని దుమ్ముచల్లిరి. మమ్ముచాలా ఘామ్యుగా నిరసించిరి. తిట్టిరి.” అనిసుధారులు తేపిరి. సుధారులు కొట్టుచే యిద్దరికి బలమైన గాయములు తగిలెను. వారిని చెద్యకాలకు పంపిరిఅని ప్రజలలోకొందరు తెలిసిరి. మేము వారిసందర్శని శాంతింపజేయటకు చాలప్రయత్నించితము. “ఇట్లు జరిగిండులకు చాల విచారించుచున్నాము. ఎంతటి ఆగ్రహకారణము కలిగినను శాంతమును వదిలగూడదు. సుధారులు స్వర్ణదేవాలయమునకు వెళ్లగోరుచున్నారగాన మీరు వారిని నిరోధింప గూడదు.” అని మేము బోధించి వారికి దారిచేపితిమి. మీరు స్వర్ణదేవాలయమునకు నడువుడని సుధార సంఘమువారిని కోరితి

మహాత్ముని ఉపవాసదీక్ష

కడపటిదినమున మరి రెండుగంటలకు మహాత్ముని ప్రాశన చేయుననగా డాక్టరులు మహాత్ముని తూచినపుడు తీయబడిన చలుము.

మిగాని వారు సమ్మతించ లేదు. “మేము ముందుకు రాము. దీని కంతకును ఆకాలీలేకరకులు” అనివాహూరకమామింపసాగిరిగాని ఆగుంపులో అకాలీలసంఖ్య మిక్కిలి తక్కువగానుండెను. హిందువులు, మహమ్మదీయులు, సిక్కులు మున్నగు నన్నిమతముల వారును గూడ నాగుంపులోనుండిరి. మీకుయిబ్బంది కలుగకుండ స్వర్ణదేవాలయమునకు గొనిపోవుటకు పూచీ పడెనుమీ మేము తెలిపినను గూడ సుధార సంఘము వారు సమ్మతించలేదు జత వారు స్వర్ణదేవాలయమున కేగినచో వారిలోచాలయంది అక్కడనే నిలచిపోయెదరు గాని జయిటోకు వెళ్లని నాయకులకు భయముకలిగినది గాన జతవారిని ఆకలతెగటు వద్దకుపంపుట వారికిష్టములేదగాని వారిదేవాలయమువారు చాలపట్టుపట్టుచే విధిలేక వారి నాయకులందరు కొప్పకొన ఎలవి వచ్చినదిగాని దానిని తప్పించుట కేదైనసాకు దొరుకునా అని వారు ఆతురతతో చూచుచుండగా వారికి యీసాకుదొరికినది గాన వారు మరిముందుకురామని తప్పించుకొనిరి.” అని సర్దారు మంగళసింగు గాయను మాస్టరు సుందరసింగు గాయను నిన్న 20 వ తేదీని పత్రికలకు వ్రాసిరి. (అ. ప్రె.)

జయిటోకు చేరుట

సుధారుజతవారు నిన్న 20 వ తేదీ ఉదయమున అమృత సరునుండి రైలులో బయలుదేరి మధ్యాహ్నము ఒంటిఘంటకు జయిటో చేరిరి. వారితో మితవాదులు సిక్కు ప్రముఖులుఅనగా రాష్ట్రీయ సిక్కు-సుధారసంఘ సభ్యులు కొందరుగూడ నుండిరి.

అన్నిరైలుస్టేషనులలోను వారికి స్వాగతమియ్యబడెను. జయిటో రైలుస్టేషనులో ఘనమగ్నస్వాగత మియ్యబడెను. సర్దారు గురు దయాస్సింగు, లాలా నాధురాం (పోలీసు ప్రధానోద్యోగి) గార్లు మున్నగు వారు చాలమంది జయిటోనివాసులు స్టేషనువద్దవేచి యుండిరి. బాండుమేళమును వాయిచిరి. రైలురాగానే సత్ శ్రీ అకలు అనితరచిరి. వారందరు నమస్కరించిరి. రైలునుండి వచ్చట వారికొరకొక గంటనేపు నిలిపియుంచిరి. వారు అవ్యతసరు నుండి తెచ్చిన గ్రంథసాహెబునొక పాలకీలోనుంచి ఊరేగింపుతో తీసుకొని వెళ్లిరి. జతేవారు సర్దారు ప్రేమసింగు, రాబు సింగు, సుందర సింగు, నూరం సింగు, గురు దత్తు సింగు, గార్తె దుగురును ఖడ్గములను ఒరలనుండి తీసి మైకెత్తి ముందు నడువసాగిరి. బాధిష్టరు సర్దారు హరబక్షసింగుగారు మున్నగువారు ధ్వజములనుపట్టుకొని ముందు నడువసాగిరి. వారితోగూడ బాండుమేళమునా రుండిరి. వారందరును పాదరక్షలను తీసివేసి నడువసాగిరి. సర్దారు గురుదయాబసింగు అసిఫైంటు అడ్మినిస్ట్రేటరు), లాలా నాధురాం (పోలీసు ప్రధానోద్యోగి), తికాసుందరసింగు (రావప్పండి), రెప్రెంటేటు, రఘువీరసింగు (రేజిస్ట్రార్) సర్దారు జవహరసింగు (ఎం. ఎల్. సి. అంబలా), కెప్టెను లక్ష్మసింగు, రివల్యూ అజితుసింగుగార్లు మున్నగు ప్రముఖులుగూడ నుండిరి. వారందరును పెద్దబజారువీధిని రెండుమైళ్ళదూరము ఊరేగింపుతో వెళ్లిరి. పాదులు విస్తాముగా వీధులలో బారులుదీరియుండి చూచిరి. బడిపిల్లలును యితరులు వేయిమంది యను వారివెంట వెళ్లిరి. వారందరును మధ్యాహ్నము రిగంటలకు గంగాసాగు గురుద్వారము చేరిరి. అప్పుడు వారందరును భక్తిగీతములను పాడుచు గురుద్వారమున ప్రవేశించి అందరును నేలమీదనే కూర్చుండి ఒకగంటనేపు గీతములనుపాడి (ప్రానలుచేసి నెన్నుడిగా నెల్లిపోయిరి. నేడు 21 వ తేదీ ఉదయమున అఖిండపాకము ప్రారంభింపబడెను. వారికి బసల్కారకు గురుద్వారసమీపమున దేవాలయవేసి భోజనములకు తగినవీర్యాలులను చేసిరి. ఈరీతిగా తమసంకల్ప మీదేరినందుకు మితవాద సిక్కులు ఆపరిమితానంద భక్తు లగుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

అనఫాలీగారికి శస్త్రచికిత్స

డిల్లీ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి

అనఫాలీగారు కొంతకాలమునుండి అపెండిసిటిసువలన బాధపడుచుండెను గాని యెరసాలలో నుండుటచే శస్త్రచికిత్స చేయ నవకాశము లేకపోయెను. 19 వ తేదీని డాక్టరులు అనఫాలీ, రహమాను, శర్మగార్లు చికిత్సచేసిరి. బాగుగానేయుగి నదిగాని కొంతనేపటిసరకును రోగిస్థితి అస్థిమితముగా నుండెను. కాని నాడి సరిగా నున్నందున తొందర కలుగగూడదని డాక్టరులు తెలిపిరి. (అ. ప్రె.)

డిప్యూటీకలెక్టరు లంచములుగొని కఠినశిక్ష

విధింపబడుట.

పశ్చిమకాండేషులో డిప్యూటీ కలెక్టరు మాస్టర్ దారు మూద్ది లంచపుకేసులలో దోషిరోషణ చేయబడి ఒక్కొక్క కేసులో ఒక్కొక్క సంవత్సరము కఠినశిక్షయు కొంత జరిమానాయను విధింపబడిరి. శిక్షలు ఒకటివెనుక ఒకటి జరుగవలసియుండెను. అప్పీలు చేసినగా జిల్లాజడ్జి ఒక కేసును కొట్టి వేసితక్కిన రెండింటిలో శిక్షను ఖాయపరచెను. కారాగృహ శిక్ష రెండింటియును ఒకేకాలమందు జరుగును (అ. ప్రె.)

ఘాతుకకృత్యము

మార్వాడిమోముకార్ దారుగమరణము

ఒక క్రైస్తవమతానుబతుడు నిర్బంధింపబడెను. కరాచీ, ఆక్టోబరు 17:—కరాచీ మునిసిపలు జలయంత్రకాలవద్ద రొమ్ముమీద, పొత్తికడుపుమీద పీకమీద గాయముగల శివ మొకటి కన్పించెను. రక్తముతో కూడిన కటిక వానికత్తి శవముబ్రక్కను గలదు. నాల్గుచోరులు యెంటి గుట్టబుండి అనవాళ్లు మెత్తి ఆభూమిమీద కన్పించుచుండెను. భాగనులో అనుభవమనునీ కేరీర మని యాతనితమ్మునిచే బోల్చబడెను. చొక్కా బంగారు జొత్తులులను, బేబు గడియారము, ఉంగరము మొదలైన వస్తువులు దీసికొనబడెను. విచారణమీద 30 సం॥ల వయస్సుగల క్రైస్తవమతానుబతుడుగు నొక యువకునును నల్లరు బండివారును అనుమానముమీద ఆరెస్టు కాబడిరి. చనిపోయినవానివద్ద తాకట్టుంచబడిన చెక్క వస్తువాహనములుగలవారిని సురించి వెదకుచున్నారు. పోలీసు వారికిను విచారణలు సల్పుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రపత్రిక

1924 సంవత్సరము 21-వ తేది

మంగళవారము

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము

ఇది పూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందు నొడిపియిన తీర్మానమునకు కనుకూలముగా ప్రతినిధులు పలువురు గలరునుటకు సందియములేదు. ఆంధ్రమునందు నొడిపియిన తీర్మానమునకు బహిరంగసభలో నొడిపియిన తీర్మానమునకు ప్రాముఖ్యము మధ్యకముగ గలదు. ఇందు విషయమై పాటికలకున్న పాలకులు దూరమాలోచించుట ముఖ్యము. దేశమునందు అత్యల్ప సంఖ్యాకులుగనున్న పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదుల సంఖ్య పెరుగుటకు కారణమేమి? విషయనిర్ధారణ సభలో సీతీర్మాన మంగీకరింప బడుటకును బహిరంగసభలో నిరసములవారును దాదాపుగా సమానముగ నుండుటకును ఏమి కారణము? కేవల నిర్బంధప్రయోగముచే పాలకు లిందుకు బహుచెప్పి ప్రయోజనములేదు. నిర్బంధ ప్రయోగము ఏదేశమునందును ప్రజలయముల నణగద్రొక్కియుండలేదు. సమస్త స్వాతంత్ర్యముల ననుభవించుచున్న దక్షిణాఫ్రికాలో నయితము పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యపక్షము నిలిచియున్నది. నిలిచియుండుటయగాక స్వతంత్రపక్షమువారే ప్రభుత్వమును వశపరచుకొనుట తలపించెను. హర్దిగాజ సేనాని పరిపాలకుడగుటయు స్మృతసేనాని ఓడిపోవుటయు జరిగెను. ఇండొలోగూడ పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య పక్ష మంతరింపలేదు.

ప్రస్తుత పరిస్థితులలో హిందూదేశమునందు ఓడిపక్షము నానాటికి బెరుగుట వింతగాదు. పాలకులు ప్రజాభీష్టములను నెఱవేర్చక కాలహరణము జేయుచు, లాఆర్డరుల పేరుతో నిర్బంధ ప్రయోగమునకు గడంగుచు, జన్మ స్వాతంత్ర్యములకు తీవ్రభంగము కలుగజేయుచు, సుస్థి జేయుటచే, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు స్వరాజ్యమును త్వరలో సంపాదించుట దుర్లభ మను నభిప్రాయము నానాటికి ప్రబలమగుచున్నది. నిరాశక్తియైనను ఒక హద్దుగలదు. హద్దు దాటినపిమ్మట, మరల నాశను పురిగొల్పుట దుస్సరమగును. బ్రిటిషు రాజకీయవేత్తలేమి జేయుచున్నారో నిరర్థక మగు విచారణ సంఘమును నియమించి సంస్కరణ నిబంధనలను మార్చుటకు లేబరు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించిరి. స్వయంనిర్ణయసూత్రమును అమలులోనికి దెచ్చుటకు మున్నెకమారు సమ్యక్తించిన లేబరు పక్షము, ఆవిషయమునే మరచి కన్సర్వేటివు పక్షముతో బాటు మెలగుచుండెను. లేబరు పక్షమువారు అరచేత వైకుంఠమును జూపెదరని కనిపెట్టుకునియున్న నాయకులకు తీరిని యాశాభంగము

గలిగెను. మితవాద రాయబారములు వెడలిన దారినే ఇంటికి దిరిగి రావలసి వచ్చెను. బిసెంటు గారి తెలివి తేటలను, ఆమె పలుకుబడియు నయితము, నిరుపయోగము లయ్యెను.

లేబరుపక్షమువారు ఓడిపోయిన పిమ్మట, కాండుటేబిలుసమావేశము జరిపి, సంస్కరణ విధానమును తయారుజేయుటకు భారతీయుల కవకాశ మిచ్చెదమని తీర్మానించుటవలన. నేమిప్రయోజనముండును? చేతిలో అధికారమున్నపుడు దానినుపయోగింపక, పిమ్మట ఆశీర్వాదించిన నేమిఫలముండును? పోనీ, తమ ఎన్నికలప్రకటనలలో నయినను హిందూదేశవిషయమును గూర్చి ఇనుమంతయయినను జూపించిరా? ఇతర విషయములకొర కెంత పోరాడినను, హిందూదేశ సమస్య సందర్భమున మాత్రము అన్ని పక్షములవారును ఒక్కరితినే ప్రవర్తించెదరు. పక్షభావ మీవిషయమున మాత్రము గురుగుటలు దోచును. కన్సర్వేటివులు అధికారమునకు వచ్చుచో నేమి జరుగునో తెలిసియే యున్నది. బాల్కవినుగారు తమ యభిప్రాయమును స్పష్టముగ వివరించిరి. అతివాదుల సందరను అణగద్రొక్కుటకు, బాల్కవినుగారు బద్ధకంకణలై యున్నారు. అశాంతి నెదుర్కొనుటకు, దండన శక్తితప్ప వేరొకమా మెరుగని కన్సర్వేటివులింత కన్నను నేమి జేయగలరు? లిబరలుపక్షమున కింత కన్నను ఎక్కువ విశాలాశయములు గలవనిదోషదు. లాయడజార్జి గారి డక్కుచట్టపు ప్రసంగము నెవరును మించజాలరు.

ఈవార మందిన "నేషను" పత్రిక రీడింగుప్రభువుగారికి ఏమని న ల హా ని చ్చు చు న్న దో పరికింపవచ్చును నేషనుపత్రిక సుప్రసిద్ధమగు లిబరలు పక్షపత్రిక. లా, ఆర్డరుల సేతీరున నయినను రక్షింపవలయుననియు, ఇందుకు బ్రిటిషుప్రజలు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు తప్పక తోడ్పడదనియు, రీడింగు ప్రభువుగారు సందిగ్ధసమయములందు తమ శక్తి సామర్థ్యములను కనబరుపవలెననియు, ఈపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. లిబరలుపక్ష మయినను కన్సర్వేటివుపక్ష మయినను ఇంపీరియలిస్టు భావములచే సంపూర్ణముగ ప్రేరేపింపబడుచున్నవి. ఇక నిరుపక్షములును కలిసిపోయినచో, నేమిజరుగునో చెప్పవలయునా? హిందూదేశమునందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాశయము వ్యాపించుటకు, ఇంగ్లండు దృష్టిపక్షమే కారణము. ఆంధ్రదేశ ప్రముఖులు కొంద రీషిషయముపట్ల దృఢాభిమానము జూపుట, త్రోసివేయదగిన విషయము గాదు. కాంగ్రెసు క్షేమము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముక్రిందకు మార్చవలయుననియు, స్వరాజ్యమనిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమని నిర్వచనముజేయవలయుననియు, దేశమునందు ప్రతిభృషిని ఏనుపించుచునే యున్నది. బెల్గాం కాంగ్రెసుసభలో, సీషిషయమై దీర్ఘ చర్చజరిగిన నాశ్చర్యముండదు.

వినను, ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభవారు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానమును నిరాకరించుటలో, దూరదృష్టి జూపిరని యంగీకరింపక తీరదు. ఏలనన, నిరాశవలన జనించిన స్వాతంత్ర్యాశయమునకు నిలుకడ యుండజాలదు. గాంధీ మహాత్ముడు బ్రిటిషు హృదయమును మార్చు పిలుగునను నమృ

కమును విడువలేదు. అత్యంత ప్రజలు మెంపొందించుకొను కొలదియు, ఇంగ్లండునం దేక్షపమున్నను, వారి యభీష్టము తప్పక సిద్ధించును. నిర్మాణ కార్యక్రమము స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి దారి జూపుననుట నిశ్చయము. అనుకూల పరిస్థితులు చేకూరినపిమ్మట, దేశమంతయు అంతఃకలహములను మరచి స్వరాజ్యత్వముచే పీడింపబడు సమయమున, ప్రజలలో ఆత్మ విశ్వాసమును కార్యదీక్షయు బలపడినపిమ్మట, భారతీయుల కోర్కెల నెనరును నిరోధింపజాలరు. ఇంగ్లండులో నే పక్షమువా రధికారముండున్నను భయములేదు. బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారే ఆదర్శముగ జూపిరి. కాని తదాదర్శసిద్ధికై వారు పరీక్షా కార్యక్రమమును నిర్ణయించిరి. ఆకార్యక్రమమును హిందూదేశమునందు ఏపక్షమువారును అంగీకరించుట లేదు. సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధి నెల్లరును మనస్ఫూర్తిగ నభిలషించుచున్నారు.

తగినప్రయత్నము నలిపిన అహింసా పద్ధతులచే స్వరాజ్యమును పొందుటకు త్వరలో పిలుగలదని గూడ పలువురు నమ్ముచున్నారు. గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద రాజాపునంపత్సరము నంతను నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణమునకై వినియోగించుచో అనుకూలఫలితమును గూర్చి సందేహింపబడలేదు. స్వరాజ్యమున కంగీకరించు బాధ్యతను గాని నిరాకరించు బాధ్యతను గాని ప్రభుత్వము వారిపైననే మోపుట లాభకరము. ఏనాడు భారతీయుల స్వాతంత్ర్యపుహక్కును ఇంగ్లండు సంపూర్ణముగ నిరాకరించునో, ఏనాడు వేరొక ఆదర్శము జేరుట తమ విధియని ప్రజలుతలంచుట తప్పని సరియగునో ఆనాడు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య గమ్యస్థానము సర్వత్ర నామోదించబడును. అట్టి యవకాశమును పాలకుల కిచ్చి భారమును వారిపైననే మోపుట లాభకరమో లేక ప్రజలు తమంతట తాము పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే తమగమ్యస్థానమని ప్రకటించుట లాభకరమో యూహింపవచ్చును. ఒకవంక లేబరుపక్షమువారు స్వయం నిర్ణయ స్వాతంత్ర్యముగూర్చి మరల సుముఖభావము గనుపరుచుచున్నపుడు వారిమాట వారికి వప్పగించి, పిమ్మట వేరు గమ్యస్థానము జేరుటకు ప్రయత్నింపవచ్చును. మహాత్ముడు నిర్ణయించిన స్వల్పవిధులను నెఱవేర్చుటకే ప్రజలు వెనుదీయుచున్నపుడు, ఇంకను ఎక్కువ త్యాగములనుకోరుట కిది యనుకూల సమయముగ గనుపట్టదు.

ఏ యుద్ధమమమనను, కేవల ఆదర్శములచే గాక దానిని నడిపించు నాయకుల శక్తి సామర్థ్యముల ననుసరించి ముందుకు బోవుచుండును. మహాత్ముని దృఢసంకల్పబలము వెనుకలేకున్నచో, జాతీయోద్దయమునకు ప్రస్తుతజల ముండెడిదిగాదు. దేశమునందు గలిగిన నిరుపమానప్రభావము సాధ్యమయ్యెడిది గాదు. అస్పృశ్యులపట్ల, దేశమునందు గలిగిన సానుభూతికిగాని, కద్దరు నిర్మాణముపట్ల వ్యాపించిన సుముఖతకుగాని, జాత్యైక్యమును గురించి ఏర్పడిన యభిమానమునకుగాని, అహింస విషయమై గలిగిన శ్రద్ధకుగాని, దేశమునందు వెల్లివిరియుచున్న త్యాగభావమునకును ఆత్మసమర్పణబుద్ధికిని, మహాత్ముని మహాత్మాహమే కారణమని

ఆధునిక ప్రపంచ మంగీకరించుచున్నది. అట్టి మహా త్యునకు సయితము పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు దేశమును అహింసాపద్ధతులపై నడుపుటకు ధైర్యము చాలకుండగ, మహమ్మదాల్ గారు సయితము జంకు చుండగ, వేరునాయకు లెవ్వరు ముందుకు వత్తురు? ఉన్న సమస్యలు చాలక, మరెయ్యక సమస్యను క్రొత్త గజేర్చుట భావ్యమా? పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మునుపొందుటకు, ఎక్కుడు త్యాగదీక్షయవసరము. సంపూర్ణమగు ఆత్మసమర్పణ మవసరము. నిర్మాణ శక్తి యధికము గావలయును. బ్రిటిష్ వారిలో సహకారాశను పూర్తిగా మానుకొనవలయును. సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యమునకు ఇంగ్లండు సమ్మతించినను, దానిని నిరాకరించునీతి ఏర్పడవలయును. అన్ని సంబంధములను త్రేంచుకొనుటకు ప్రజలు సిద్ధపడవలయును.

ఇందు కవసరము గలదా? ఆశ లన్నియు యడుగంటినవా? ప్రజలు తగిన త్యాగమును సలిపి తగిన కార్యదీక్ష నిదివరకు గనుబడిచిరా? లేనిచో, ఇంకను ఎక్కుడు దీక్షతో కృషిసలుప వసరము లేదా? సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యము తక్కువ యని గాని, పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మెక్కుడనిగాని తలంప వీలులేదు. పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ననుభవించు చున్న దేశములు, బలవంతమగు రాజ్యములకు దాస్యము జేయుచున్నవి. పెద్దరాజ్యముల నిరింకుశ చర్యలను నిరోధించజాలకున్నవి. నానారాష్ట్రసంఘ నిర్మాణము జరుగుటచే, స్వతంత్ర రాజ్యము లన్నియు కొంతవరకు అస్వతంత్రము లగుచున్నవి. ఎప్పుడుపట్టిన నప్పుడు యధము సలుపుటకు గాని, ఇతరుల దేశమును యధేచ్ఛముగ నాక్రిమించుటకుగాని ఇకముందు వీలుండదు. అందుచే ప్రపంచ రాజ్యములన్నియు ముందెన్నటి కయినను సమాఖ్యగ నేర్పడునను నాశ గలదు. అప్పుడు ఆంతరంగిక స్వాతంత్ర్య మెంతయున్నను బహిరంగ స్వాతంత్ర్యమునకు హద్దులేర్పడకమానవు. ప్రస్తుత సమయమున హిందూదేశము ఆంతరంగిక స్వాతంత్ర్యమును పొందుటకు లను విషయము గూర్చి శ్రద్ధవహింపవలయును. అది సామ్రాజ్యస్థ మయినను పరిపూర్ణమయినను, నిజస్వరాజ్యమైయుండ వలయును. ఈజట్టనందు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మున్నను నిజస్వరాజ్యము ననుభవించుట లేదు. చైనా పర్షియా మున్నగుదేశములందు పూర్ణ స్వాతంత్ర్యమున్నను నిజస్వరాజ్యము లేకున్నది.

స్వరాజ్యమునకు నిర్బంధము గావించుట యవసరము. స్వరాజ్య స్వరూపము దేశకాల పరిస్థితుల ననుసరించి మారుచుండును. ఒకమారు సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యము, వేరొకమారు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము, ఒకమారు రిపబ్లిక్కు, వేరొకమారు రాజపరిపాలనము, యూరోపిక్ స్వరాజ్యస్వరూపము మారుచుండును. ఇందులో నేది మంచిది ఏది చెడదని నిర్ణయించుట సులభస్యాముగాదు. ఆయా కాలములందు ప్రబలిత ప్రజల రుచుల ననుసరించి అభిప్రాయములు మారుచుండును. ఫ్రెంచి రిపబ్లిక్కు నేడు ఇంపీరియలిస్టు భావములతో నిండి యున్నది. అందుచే రిపబ్లిక్కు అయినంత మాత్రమున, సర్వ శుభములును చేకూరు నని తలంప వీలులేదు. రామరాజ్యము కొనసాగు నపుడు, ప్రజాస్వామ్యమునుగూర్చి ఎవరును తలపె

ఆంధ్ర ల గంధీ మహా తుని వూ జాని థి లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను యథా శక్తి ని తోడ్కుడుడు

21-10-24

చందాలు 49724-11-5
ఇదివరకు
ఇదివరకు
కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు
24201-5-11

ప్రతిపూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు

టరు. స్వాతంత్ర్యవిధాన మేతీరుననున్నను, ప్రజల కేది రుచించునో యదియే స్వరాజ్యము. అందుచే డిమోక్రటిక్కు స్వరాజ్యమనియు, పరిపూర్ణ స్వరాజ్యమనియు, విశేషణములు జేర్చుట స్వరాజ్యశబ్ద విశాలతను గంభీర భావమును తగ్గించుటకు కారణ మగుచు గాని, వేరులాభము గలిగింప జాలదు. స్వరాజ్యమనిన పరిపూర్ణ స్వరాజ్యమని నిర్ణయించుట యవసరముగ దోషకమానదు.

నేడు అన్నిపక్షములవారును కాంగ్రెసునందు జేరుటకు ఆతురము జూపుచున్నారు. వెలుపల పని జేయుటవలన లాభములేదని, మితవాదులకు సయితము అనుభవమువలన దెలిసివచ్చినది. కాంగ్రెసు పద్ధతులందు సయితము మార్పు గలుగవచ్చును. ఇట్టిసితిలో కాంగ్రెసు మతమును పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముక్రిందకు మార్చి, సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యము నాశించెడివారిని కాంగ్రెసునుండి వెడల గొట్టుట భావ్యమగునా? ఏపక్షము వారధిక సంఖ్యాకులుగ నున్నపుడు ఆపక్షమువారిపద్ధతులను కాంగ్రెసు సభవా రామోదించుట సహజము. కాని, ఆదర్శ ముమాత్రము అన్ని పక్షములకును అనుకూలించు నదిగ నుండవలయును. విధిలేని సమయమున దప్ప కాంగ్రెసుమతమును మార్చుటకు సాధ్యపడదనిమహా త్యుడుపలుమార్లు సూచించియుండెను. ప్రస్తుత కాంగ్రెసుమతము, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యపరమావధి కిని తదితర ఆదర్శమునకును కూడ చోటిచ్చుచున్నది. ఈమతమును మహాత్ముడు దూరమాలోచించి నిర్ణయించెను. ఉభయపక్షములవారును కాంగ్రెసులో బనిచేయుటకు వీలుగలదు. సంపూర్ణ స్వతంత్ర పక్షము విడిగ నేర్పడవచ్చును. వారి యాదర్శము దోసమని ఎవరును జెప్పజాలరు. దేశములో ప్రబోధము గావించుట కెట్టి యభ్యంతర ముండజాలదు. కాని, కాంగ్రెసుసభవారు ఏకపక్షాదర్శము నంగీకరించి మిగిలినవారిని బహిష్కరింపవలయు ననుట సమంజసము గానేరదు. మహాత్ముడు వివిధపక్షసంయోగమునకై ప్రబలప్రయత్నములు గావించుచున్న సమయమున, అందుకు అడ్డుపడట భావ్యముగ దోషదు. భారతీయు లీవిషయమై లెన్నగ నాలోచించుట ధర్మమైయుండ, పాలకు లంతకన్నను ఎక్కుడువి వేకముజూపుట యత్యవసరము. ఏకారణ ముచే నయిన నేమి, పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాదర్శము దేశమున సామాన్యముగ ప్రబలి, కాంగ్రెసుసభవారు దాని నామోదించుచో, అందుకు బాధ్యత వహింప వలసినవారు, పాలకులుగాని, ప్రజ లెంతమాత్రము గానేరరు.

మైసూరు అసంబ్ధి

మైసూరు సివిలు సర్వీసు రివిజనుతీర్మానము
విచారణ సంఘము
మైసూరు, అక్టోబరు 18:—మైసూరు సివిలుసర్వీసు రివిజనువిషయమై విచారణ సంఘము ఏర్పాటుకావడ వలయునను విషయముపై నేడు సమావేశమైన అసంబ్ధివారు చర్చసల్పిరి. పోటీచే నియమింపబడువాఁడసంఖ్యకంటె నియమింపబడువారిసంఖ్య రెండురెట్లుకు చక్కవగావండగను, నియమింపబడువారివయస్సు 35 సం॥ లకు పైచొప్పవలయు ననియు గలరెండవభాగములోని తీర్మానమును ఉపసాదించుట కధ్యక్షు డొప్పుకొనినయెడల వాఁతీర్మానము నుపసంహరించుకొనుటకు అంగీకరించెదనని ప్రతిపాదకుడు అబ్బాసు ఖానుగారు నుడివిరి. బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మజేతరులు నొకరివెనుకొకరు ప్రసంగించిరి. బ్రాహ్మజేతరులు తీర్మానమునకు సుముఖులుగ నున్నారు. ఇరువది సంవత్సరములలో నియమింపబడు అభ్యర్థిఉన్నతీవదపు లకు ప్రాకుటకు కాలవ్యవధిచాలానని అసంబ్ధివారు అంగీకరించిన యెడలను తీర్మానములో నూచింపబడిన పంతుకు దొరతనము వారి కభ్యంతరములేదని దెల్పి ది వా ను గా రు చ ర్చ ముగించిరి. అందుమీద తమ తీర్మానములోని రెండవభాగము నకు భంగములేదని అబ్బాసు ఖానుగారు రివిజను కోరలేదు.

తీర్మానములు
ప్రస్తుత విధానమువలన రైతులకు దెక్కు ఇక్కులు వాటిలుచుండుటచే శాశ్వతమైన సెటిల్ మెంటు చేయుట మంచి దని యీ అసంబ్ధివారు శిఫార్సు చేయుచున్నారు. ప్రస్తుత మీ సిఫార్సును ప్రభుత్వమువారింగీకరింపలేదని దివానుగారు దెల్పిరి. వోటునకు తీర్మానము పెట్టి అధికసంఖ్యాకుల అంగీకారము బడసెను.

నిర్బంధప్రారంభవిద్య
జనసామాన్యమునందు విద్యావ్యాప్తకము గావించుటకు 500 లక్షలకుంటె హెచ్చుగాఁల ప్రతిగ్రామమునందును నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య ప్రవేశపెట్టుటకు ఏర్పాట్లు చేయవలయునని మరియొక ముఖ్యమైన తీర్మానము ప్రతిపాదించబడెను. సాధ్యమైనంతవరకు ప్రాథమిక విద్య సంస్థానమందుతలపను నిర్బంధము చేయవలయునని దొరతనమువారు విధానరీతి అనియు అట్లు చేయుటలో ఆచరణమున దెక్కు యిక్కులు కలగుచున్నవని యు దివానుగారు నుడివిరి. ఇందులకు పెక్కు వ్యయమగును. కాని యీ తీర్మానముయొక్క సమద్దేశమును నెఱవేర్చుటకు దొరతనమువారు బిధానము నాచరణలో దెట్టెదరు. దివాను గారి ప్రసంగమునకు సంతసమంది ఆమోదమును తీర్మాన ముప సంహరించునెను. (అ. ప్రె.)

గంగూదినవరదలు

తెరిగి 4 అడుగులు హెచ్చినది
కాన్పూరు, అక్టోబరు 18:—ఒకవారము దినములనుండి క్రమక్రమముగా తగ్గిపోవుచుగంగ నీరు నేడు తెరిగి 4 అడుగులువచ్చి నది. నగర్ వారువద్ద తెప్పలనువేసి కాన్పూరులోనిలకుముఖ్య రాకపోకలు వెంట నేజరుపవలెనని తలంచుచున్నారు. కాన్పూరునుండిపోవుప్రయాణికులు నదికావల నేదని తెప్పలం తెనమీదుగా నదినిదాటి లక్నో వెళ్లుటకు మరెయ్యక బండిసెక్కువలసి యున్నారు. ఇప్పుడు గండియేర్పడినచోట బలమైనవంతెన ను నిర్మించుట ఆలోచనలోనున్నది. కాని నదియొక్కయార్దము మారి క్రొత్తత్రోవను ప్రసహింపుచున్నట్లు గా కాన్పూరుచేత వంతెనను కట్టుటకు కొంతకాలము పట్టును. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర పత్రికా సంవత్సరాది సంచిక

అభ్యుదయ!

ఎన్నటి తీరున రాజ్యాలు 'క్రోధన' సంవత్సరాది సంచికను బ్రకటింపజేస్తున్నాయి. అందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీయ, యాదృశ్యాదు విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపజేయును. తాము పూర్వమువలెనే దయతో నమూనాములగు వ్యాసములతో సంచిక నలంకరించి మాయుద్యమమునకు దోడ్పడఁ బ్రాణితులు.

ఈ సంచికయందు విషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసముల నావిభాగమునందే ముద్రించి ఉగాదినాటి కాంధుల కర్పింపఁ దలచినాము. నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే వ్యాసము లన్నియు మాకుఁ జేరినగాని విషయవిభాగమును గావించ ననుకూలము గానేరదు. సంచికాముద్రణ మారంభించిన పిదపఁ బంపువ్యాసములను సంచికయందుఁ జేర్చుటకు వీలుండదు. కావున వ్యాసములు 1924 డిసెంబరు నెల 31-వ తేదీలోపల మా కందవలెను. ప్రతివ్యాసమునను 'సంవత్సరాది సంచిక' అని వ్రాసియుండవలెను. వ్యాసములును, వానికి సంబంధించిన చిత్రములును, ఇతర చిత్రములును సంపూర్ణ వివరణములతో నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే మాకుఁ బంపుదురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. చిత్రములను మాత్రమే ప్రకటింపఁ గోర వారట్టి చిత్రములను వాని సంపూర్ణ వివరములను నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే పంపవలెను.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు,
ఆంధ్రపత్రికాధిపతి.

కొన్ని దిద్దుబాట్లు

(యంగిండియావత్రి)

(1) క్రిందటివత్రిలో నూలుకూకంసేర్లలోను తులాలలోను చెప్పినాము. అందులో సేరంపే 40 తులాలగాని 80 కాదు.

(2) గంగాధరరావు దేశపాఠశాల గారు పంపినది 12600 గజములుగాని 2600 కాదు.

(3) మహారాష్ట్రములో ఎత్తువ పొడుగునూలు పంపినది 5. పి. పట్టర్థిగారు. పీరు 4800 గజములకూలు పంపిరి. జోగ్గెకారుగారికూలు క్రిందటి వత్రిలో వ్రాసినట్లు 6300 గజాలు ఒక నెలది కాదు రెండు నెలది.

* * *

నూలు పంపకాలు

రెండువాయిదాలకు నూలుపంపినరాష్ట్రములు ఎంతసాదు

గుజరాటు (ఎన్నిగజములు) పంపింది క్రింద తెలుపుచున్నాము.		
గుజరాటు	37	లక్షలగజాలు
ఆంధ్రము	25	...
తమిళము	14	...
పాగము	12	...
బీహార్	7	...
కర్ణాటకము	6 9/10	...
మహారాష్ట్రము	5	...
సంయుక్త	4 1/2	...
బొంబాయి	4	...
మధ్యరాష్ట్రము	2 1/2	...
కేరళము	2	...
ఉత్తరము	1 9/10	...
అస్సాం	1	...
ఢిల్లీ	89	వేల గజాలు
అట్మీరు	87	...
బీహారు	20	...
బర్మా	11	...

* * *

సూచనలు

అభిలఖారిత ఖాదీసంస్థా రీక్రిందిసూచనల గావించుచున్నాడు:

(1) రాష్ట్రములు బంగీలు రిజిస్టరుచేసి పంపనక్కరలేదు. ఎందుకంటే అందులకు తపాలాఖర్చు వృథాఅవుతుంది.

(2) కొంత మహాత్ములవారికి ఢిల్లీ పంపినారు. వారు తిరుగా యితటికి పంపినారు. క్రొత్తతపాలా సబంధనలప్రకారము తిరిగి పంపినదబట్టి మేము పెట్టుకోవలసివచ్చింది. అందుకని నూలు బంగీలన్ని రాష్ట్రఖాదీ సంస్థలకు పంపవలెను. మరెవరికి పంపగూడదు.

(3) ప్రతిపక్షికిపైన నూలు పంపేవారి రిజిస్టరు నెంబరుండవలెను. తమనెంబరు తెలియనివారు రాష్ట్రఖాదీ కచ్చేరిలో కనుక్కోవలెను.

(4) క్రొత్తపన్నీకలు ప్రారంభమైనవి. పాతరిజిస్టరు నెంబరు మూలపనుతివి. క్రొత్తరిజిస్టరు పంపుటకుబదులు గాష్ట్రఖాదీ సంస్థ లికముందు రిజిస్టరునెంబరున్న నూలుపంపువారి పట్టి పంపవలెను.

సశ్చేతరుల విషయములోమాడా రిజిస్టరు పంపకుండా రిజిస్టరునెంబరుతో నూలుపంపిన వారిపేర్లు పంపేడి:—

అహింస: నిరీత ప్రభుత్వము

సీమలో బర్మింగ్ హం మిడ్ లాండ్ ఇన్స్టిట్యూషన్ గూడా తెలివి తేటలుగల స్థానాలలో ఒకటి. దాని ఆధ్వర్యము వింటర్ సెషన్స్ లో యిచ్చే ఉపన్యాసాల పట్టి తయారు చేసినాడు.

అవి 'అహింస:— నిరీత ప్రభుత్వము' అనుగూర్చి ప్రాథమిక మురీ హెడ్ మొదలగువారు మాటలాడుదురు.

ఈ ఉపన్యాసములు చెప్పేవిషయములు మా స్త్రీయూరవోలో నూతన సిద్ధాంతములు సఫలమౌ తున్నట్లు తెలుస్తుంది. ఇండియా మా పిన దారి లో బడి యూనివర్సల (తెలివి తేటలుగలవారు) ఎలా నడుస్తున్నారో తెలుస్తుంది. ఆపట్టికలో ఉపన్యసింపబడవలసినవిషయములు:—

1. మహాత్ములవారు—అహింస
2. పశుబలములో ఉన్నదోషము
3. న్యాయము—శిక్ష
4. చరిత్రలో హింస ఎట్లా ఓడిపోయింది
5. అంతర్జాతీయ అహింస
6. ఆత్మశక్తి—దానిపుట్టుక, దానిచర్య, దాని అవకాశాలు.

హిందూదేశంలో మనము పెద్దసంఖ్యములో వుండగా అహింసా సత్కారాహిన్దూతములు యిండియాకన్న గొప్ప విశాలక్షేత్రములో నాటుకొన్నాయని తెలిసికోవటం సంతోషప్రపంచ. ఈవిషయంలో ఇండియా ప్రపంచ భవిష్యదృష్టికి మార్గదర్శకత్వము వహించినది. (సి. ఎఫ్ ఆంధ్రాసుగూరు)

"జొంగోలా" స్త్రీ మరు ప్రయాణము

బొంబాయి, అక్టోబరు 18:—ఇంగ్లాండుకు పయనము కానున్న "జొంగోలా" మెయిలుస్ట్రీ మరు బర్మాతపాలు ఆలస్యముగావచ్చుటచేత 4 1/2 గంటలకాలము బొంబాయిలో నిలిచిపోవలసివచ్చెను. బి. బి. యస్. ఎస్. బోటు "ఎల్లోరా"యొక్క యింజను సరిగా పనిచేయక పోవుట యీయాలస్యమునకు కారణమయ్యెను. ఈబోటు రంగూనునుండి కలత్తాకుతపాలను గొనివచ్చెను. ఈతపాలు శుక్రవారం ఉదయం 6-25 నిమిషములకు ప్రత్యేకరైలుబండిలో అతిశ్రమగా హారానుండిపంపబడెను. ఈబండి, నాగపురంగుండా బొంబాయికి 95 గంటల కాలములో చేరెను. బాల్యులెరు స్త్రీమనుకు శనివారం సాయంకాలము 5-30 నిమిషములకు చేరెను. హార్బరులో వేచియున్న యస్. యస్. "జొంగోలా" మీదికి మెయిలు సందులు పెంటునే గొనిపోబడెను. సాయంకాలము 6.30 నిమిషములకు నీమరు బయలుదేరెను. (ఆ. పే.)

నూలుపడుకు పోటీపరీక్ష

బహుమానములు

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభా సంవత్సరమున నూలు పడుకుట యందు పోటీ పరీక్షలు ఆదివారము నాడు మధ్యాహ్నము 1 గంట మొదలు 2 వరకును జరిగెను. శ్రీయుత సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠిగారు అందు తీర్పుతనవారిలో ప్రథమఆర్యురకు బహుమానముల నొసంగిరి. అందరికన్న యెక్కువ వడిగా నియమితకాలమున ఎక్కువగజములు నూలుపడినవారికి ప్రథమ బహుమానము రూ 20 బంగారుపతకము. (2) అందరిలోనెక్కువ సన్నముగ వడిగనుగూడ వడినవారికి ఒక బంగారు పతకము (రూ 25) తరువాత నూలుగుణము వడినిబట్టి 5 రుయించి వరుసగా 4 వెండిపతకములు బహుమానములుగా నొసంగబడెను.

దేశోద్ధారక కా. నాగేశ్వరరావుగారు

కొన్నిటిసభలో మైబహుమానములను దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు పరీక్షలో నుత్తీర్ణులైన యాదినన పేర్కొనబడినవారికి అందజేయుచు నిట్లుపన్నునించిరి. ఈపోటీపరీక్ష జరుగునని ప్రకటించినపుడు పోటీకినిలచువారికి రాట్నములు సరఫరాజేయుదునని ఒక పెద్దమనిషి ప్రకటించియుండిరి. కాని అట్లు సరఫరా జేయబడకుండుటచే కొంతమందికి ఆశాభంగము కలిగియుండెను. పరీక్షకు రావలసినవారు రావలసిందిరి. ఆదివారమునాడు పోటీపరీక్షకు ఏడువరు మాత్రమే వచ్చిరి. కొలదినుండివచ్చుటచే మరునాడు మరల రెడ్డిడవపా పరీక్ష గావించనెంచిరి. కొన్ని కారణాంతరములచే జరుగలేదు. పరీక్షజరుపుటయందు తలపెట్టినవారిపట్ల లోపములుండెనని ఒకప్పు కొనవలసినదే. కాని యీపోటీపరీక్ష రాష్ట్రీయసభతరపున జరిగినదిగాదు. పతేకన్యత్వము తలపెట్టినది. ఈవిషయమున సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠిగారు నెలదినములనుండి పాటుబడుచున్నారు. ఆయనకు ఖర్చుయెడలగల శ్రద్ధాభిప్రాయ ప్రశంసాగ్రాములు, అని డెలివీ పంతులుగారు అభ్యర్థుల కేర్లను బలించి బహుమతుల నందజేసిరి.

1. మొదటి బహుమానము వడిగా ఎక్కువ వడినందుకు గాను రూ 20 బంగారు పతకము:—శ్రీ|| మాడభూషణం శ్రీ|| వాసాచారిగారికి (నారాయణవరం) 1 గంటలో 680 గజము తీసిరి.

2. వడి, సన్నము రెంటికిగాను ఒసంగిన బహుమానము లలో మొదటిది బంగారుపతకము రూ 25:— శ్రీ|| దమ్మలపాటి రామకృష్ణశాస్త్రిగారు (తిరుపతి) గంటలో 142 1/2 గజములు 80. నెంబరు నూలు.

3. రెండవ బహుమానము వెండిపతకము:— శ్రీమతి గొల్లకోట కమలామణిగారు (కాశీనాడ) -136 నెం నూలు 46 గ ఈమె వడికిన నూలు తక్కువయినను మిక్కిలిసన్నముగా తీసెను. ఈమె నూలుపడుకుటను గూర్చియే గాంధీగారు యంగు ఇండియాపత్రికలో పేర్కొనియుండిరి. అందు 200 నెంబరుకుపైగా వడికినని గూడగలదు.

4. మూడవబహుమానము వెండిపతకము:— మాడుగుల మూరమ్మ (బొంతలకోమాపు) 222 1/2 గజములు 50 నెంబరు నూలు.

5. నాల్గవ వెండిపతకము:— శ్రీ|| ఎస్. శ్రీరాములు గారు (తిరుపతి) 308 గజములు 24 నెం.

6. ఐదవ వెండిపతకము:— వాడేవుల జగ్గారావు. (అమలాపురం) 76 1/2 గ. 47 నెం.

హెడ్డాజి హైందవయాత్రికులు

ఇండియా జొరతనమువారి యేర్పాట్లు.

సిన్ధూ, అక్టోబరు 17:—లండను హైమ్స్ పత్రికలలో నూచించబడి రూటరు సంజయునిచే తిరిగి 16 వ తేదీని శివ బడినవార్త యీ దేశమున భయమును బుట్టించవచ్చును. హెడ్డాజిలో డెక్కు హైందవ మహమ్మదీయ యాత్రికులు యెటు బోవుటకు పీలులేకయున్నారు. హెడ్డాజి విడిచి యీ దేశమునకు రావలయుననియున్న యాత్రికులనందరును బంపుటకు శివ్డాలోనున్న ఆంగ్లేయ కాంసలంగారితో యిండియా దొరతనము వారు ప్రత్యేకయేర్పాట్లు గావించిరి. ఓడ యీపాటికి బొంబాయి రేవువచ్చి చేరియుండును. మరియొక ఓడ మిగిలిన ప్రయాణికులను ఈ దేశమునకు దీసికొనివచ్చుటకు శివ్డాలో సిద్ధముగ గలను. ఇంటికి ప్రయాణముగావలసిన యాత్రికులకు తగిన యేర్పాట్లు చేయబడినవి. (ఆ. పే.)

దీపావళి

పదునైమిశవత్సరములనుండి దక్షిణ హిందూదేశమందు ఎక్కువ పనిచేయుచున్నట్టియు, ప్రసిద్ధమైనట్టియు, కృష్ణాజిల్లా బందరు లోని జాతీయవిద్యాలయముగు "శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు" ఆందరును దీపావళిపండుగసందర్భమున యథాశక్తిదానముచేసి సహాయము కొరుచున్నాము.

ఈతపందెము

దూరము యిరువదిరెండుమైళ్లు జ్ఞాన్ చంద్రమిత్రుడు జయమొందెను. ఐదుగుంటల ఎనిమిది నిమిషములు పట్టెను. కలకత్తా, అక్టోబరు 19:—హైందవ ప్రాంతమునకు మువారిచే ఏర్పాటుకాబడిన యిరువదిరెండు మైళ్ల యీత పందెమును జూమబుట్ గుంపులుగుంపులుగా హుగ్లీ నది యిరు తెట్టులను నేటికడయమున ఆధిక్ సంఖ్యాకులగు ప్రజలు గమి గూడిరి. చంద్రవగరమందలి చూడరీఘాటు మొదలు కలకత్తా లోని అహిరిట్లోలాఘాటువరకు యాదవలసిన దూరము పదిమి త్రి. 28 ముగ్గురు యీతగాండ్రు పందెములో పోటీకొనినట్టిరి గాని యిద్దరుహాజరుకాలేదు. తక్కినవారు పూర్తిగా దూరమంతయు యిడిరి గాని ఒకడు నేంపురావద్ద ఒడ్డునెక్కినను, అప్పటి కాతడు ఎనిమిది మైళ్లు ఈడెను. జయమొందినవాడు రి గం. 8 ని. 22 మైళ్ల దూరమునీడుటకు దీసికొనెను. అఖరువాడు ఈ దూర మిడుటకు 6 గంటలు దీసికొనెను. ఈపందెమునకు కామి రూసుమోలెండరలో కొకడును, వార్ విచ్చి రెజిమెంటులోనొకడును పోటీకొనినట్టిరి. మొదటివాడు 16 వవాడుగను రెండవవాడు 17 వవాడుగను పోటీలోదేరిరి. సిరంపురావద్ద ఒడ్డునెక్కినవాడు ఆంధ్రకంఠే ముందుండెను. నెలకొండట నీతడు 18 మైళ్ల దూరముగల యీతపందెములో నెగ్గెను. ఫలితము హట్ కోలు క్లబ్బు నకు జెందిన జ్ఞాన్ చంద్రమిత్రుడు మొదటివాడుగా పోటీలో నెగ్గెను. గోపీనాథ్ రెహట్ కోలా, రాధాభూపాలభూషాన్, వసుధగా రెండవమాడవవాడుగా పోటీలో దేరిరి. మొదటివానికిని రెండవవానికిని రేదా 2 1/2 ని మిషములు. రెండవవానికిని మూడవవానికిని 3 ని. 1/2 ముల 19 సెకండ్లు. (అ. ప్రె.)

బెజవాడ ఆయుర్వేద కళాశాల

ద్వితీయ వార్షికోత్సవము

శ్రీయుతి ఆయుర్వేదభూషణ శోరి రామకృష్ణగారిచే స్థాపింపబడిన శ్రీవెంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాలయొక్క ద్వితీయవార్షికోత్సవము 19-తేది సాయంకాలమున వెంకటేశ్వర రావుగారిపురమందిరమున జరుపబడెను. సబుజ్జి సింగ రాజు ముఖ్యరావు పంతులుగా కార్యతీత వహించిరి. చాల మంది వచ్చియుండిరి. ఆధునిక విద్యాధికులు ఆయుర్వేదమును పోషించుటకు ప్రోత్సహితులు చేయబడక పూర్వమే ఆయుర్వేద శాస్త్రమున బాగుగా శిక్ష గరపవలెనని అభ్యుత్తుడు చెప్పెను. ఈ విషయములో డాక్టరు రామకృష్ణగారు కష్టపడి చేసినపనికి ఆయనను ప్రశంసించెను. తరువాత ప్రధానాచార్యుడు చూచిన గత సంవత్సరపు నివేదికలో ఈశిగున విషయము లుండును. కళాశాలలో 37 గురువన్నారు. చోటు చాలకపోవుటచేత అనేకమంది దరఖాస్తులను రెయిగట్టలపని వచ్చెను. పురపాలక సంఘమునాగ సారుకు 400 చొప్పున కాంక్షనుచేసిరి. కళాశాల నిమిత్తము నేయిరూపాయలుగాక ముక్త్యాల రాజుగారు విద్యార్థి కేతనము క్రింది సాలాకు 200 రూపాయలను కాంక్షనుచేసిరి. నియోగి నిధి సంఘముచూ 90 రూపాయల విద్యార్థి కేతనము వసంగిరి. పూర్వాత్మశాస్త్రమును గౌరవార్థము శిక్షను గరవుచున్న డాక్టరు హనుమంతరావు చలపతిరావు నాయుడు సుబ్రహ్మణ్యం గార్లకు ప్రధానాచార్యుడు వందనము లర్పించెను. ప్రజలకు ఉత్సాహమును గల్గించుటకుగాను అసంఖ్య ప్రజాసంఘముగా రిజిస్టరు చేయబడునని కూడ నివేదికయందుండెను. కల్యాణ స్వామి శ్రీమన్ కృష్ణమూచారి గార్లు ఆంధ్రదేశములో యిటునంటి కళాశాల లుండుట అవసరమని యుపన్యసించిరి. ఓష థులు మొదలైనవి ప్రదర్శించబడెను. (తంతివార్త).

బొంబాయి శాసనసభ

బాలబాలికల సంరక్షణ చట్టము మూడవసారి చదువబడెను.

పూనా, 20 అక్టోబరు:—బాలబాలికల సంరక్షణ చట్టము నేడు మూడవసారి చదువబడగా బొంబాయి శాసనసభ అంగీకరించెను. బొంబాయినగరపాలక శాసన సభరణవిల్లు నెలెట్టు కమిటీకి పంపబడెను. సప్లిమెంటరీ గ్రాంటు లన్నియు విచారించబడి విశేషచర్చ తరువాత అంగీకరింపబడెను. గవర్నరుగారును మంత్రులును పర్యటనములలో 1922-23 సంవత్సరములో రక్షకభటుల కొసంగిన సప్లయలవలన ఎక్కువగా కర్చుపెట్టినవిశ్రమము అనధికారము ఖండించిరి. ఇటులే కర్చుపెట్టికో సంజాయిషీ చెప్పవలసినదని పహల్ జానీ జయకరు గార్లడిగిరి. రిజిస్టరు ప్రతములను ఫోటోకీయుటకు విదేశముల నుండి సామగ్రి తెప్పించుటకు సప్లిమెంటరీ గ్రాంటు నిరాకరింపబడెను.

రిజిస్ట్రేషన్ కాఖవారు రిజిస్టరు చేయు ప్రతములను బాగుగా ఫోటోను తీయుటకై విదేశములనుండి సామగ్రిని తెప్పింపవలెనని ఒక సప్లిమెంటరీ గ్రాంటు అడుగబడగా దాని మీద యిరువత్తుములవారికిని కొంతచర్చ జరిగెను. ఈపద్ధతి పనికిరాదని యిదివరకే అనధికారులు కొన్ని తీర్మానములను తయారుచేసి యుంచిరి. రాజధానిలో అనేకచోట్ల జరిగిన బహిరంగసభలలోగూడ యిట్టి పద్ధతి పనికిరాదని చెప్పబడెను. ఈ యభిప్రాయముల నన్నింటిని జయకరు, సర్వస్వామిశారా యాజ్ గార్లు స్పష్టముగా చెప్పియుండిరి. ప్రభుత్వమువారి తరపున మంత్రి డెహలావగారు అభ్యంతరపెట్టుచున్నను సప్లిమెంటరీ గ్రాంటు తీర్మానము ఓడిపోయెను. 47 ఓట్లు ప్రతి కూలముగాను 32 ఓట్లు అనుకూలముగాను వచ్చెను.

విద్యా విషయము

ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధమైన ప్రైవేటు విద్యావిధానము ను చేపట్టి యున్నారు గావున అందులో కొంత యభివృద్ధియై డబ్బుచేపూరువరకు సాంకేతిక పాఠశాలమిక విద్యావిధానము నవలంబించువలసిన విద్యాంగమంత్రి ప్రశ్నలపయమున జయకరు గారికిచెప్పెను. నిర్బంధవిద్యావిధానమునకు డబ్బుచేపూరుటకే విధింపబడిన వినోదములపన్నునుండి విద్యకొరకేమై కర్చు పెట్టి రాయని వారిమనుగాను ప్రశ్ననకుగా నేమియు కర్చుపెట్టలేదని ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొనిరి.

బొంబాయి డెలెపు మెంటురైజర్ కేటునుగురించి తిరిగి కొంతవివాదము జరిగెను. ఇందులో నున్నవారిలో రు 1000 మైగా సంపాదించు 25 గురు ఉద్యోగస్థులలోను 4గురు మాత్రమే హైందవులనియు యాయుద్యోగముల కొరకెల్లప్పుడును ప్రకటించనియును చేలెను.

న్యాయకార్యనిర్వాహకపు విధులను విడదీయుట ఈరెండింటిని విడదీయు విషయమున ప్రోత్తగా నియమింపవలసినవానిని గూర్చి అంచనావేయబడినదనియు కర్చుల విషయము విచారించబడు చుండెననియు హోముమెంబరు థాకరుసేగారికి చెప్పెను. పహల్ జానీగారు ప్రశ్నల నడుగగా యిత్రప్రశ్నను ప్రభుత్వమువారు గడవి 4 సంవత్సరములనుండి ఆలోచింపుచున్నారని హోం మెంబరు ఒప్పుకొనెను.

బొంబాయి, 20 అక్టోబరు:—పశ్చిమ హిందూదేశ జాతీయ మితివాదసభలో భూపేంద్రనాథ బాసుగారి మరణమును గూర్చి విచారమును డెలెపును తీర్మానము గావించబడెను. (అ. ప్రె.)

సౌందర్యమహులొ

ఆంధ్రస్త్రీల సభ

శేపు 22 వ తేది సాయంకాలం 3 గంటకు జరుగును ఆంధ్రరాష్ట్రస్త్రీల జాతీయోప సంఘమువారి యాజమాన్యమున జరుగుచున్న స్త్రీల సభలో యీ క్రింద పేర్కొనబడినవారు తే 22-10-24 ది బుధవారం సాయంత్రము 3 గంటలకు సౌందర్య మహులనుండి స్త్రీల విద్యుక్త ధర్మమును గురించి ఉపన్యసించురు.

ఉపన్యాసకులు:— 1. శ్రీమతి పాణకా కన కమ్మగారు (నెల్లూరుస్త్రీల కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శిని) 2. శ్రీమతి మనపాక కమలమ్మగారు (బందరు స్త్రీల కాంగ్రెసుసంఘ - కార్యదర్శిని) 3. శ్రీమతి ద్రోణరాజు లక్ష్మీబాయమ్మగారు (బందరు) స్త్రీలందరు తప్పక వచ్చేయ బ్రాధితులు.

రివరెండు ఉత్తమగారు

చెరసాలలో నిరాదరణ

భోజనము మానివేయుట

చెరసాలఉద్యోగులు ఉత్తమగారిని సర్వవిధముల వాధ పెట్టుచుండుటచే ఆయన భోజనము మానివేసెను. గతవారమున పట్టినిట్లుమాత్రమే త్రాగియుండెను. శిక్ష చేయకముందేమిభోజనముచేసెనోగాని శిక్ష చేయబడిన తుణమునుండియు భోజనమేలేదు. వాధమతధర్మములప్రకారము ప్రార్థనచేయుటకు ఆయన కవకాశ మియ్యలేదు. గవర్నరుకు పిటిషనుపెట్టినను లాభము కలగలేదు.

ఉత్తమగారి ఆత్మకక్షిని రూపుమాపవలెనని ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నట్లున్నదిగాని అదివిన్నటికిని వారికి శక్యముకాదు. ఈప్రభుత్వము చిరస్థాయిగా నుండుటకు ఉత్తమగారు చావలెనా? అని మేముడుగుచున్నాము.

(రంగును మెయిలు)

మృతజీవులను ప్రత్యక్షముగా

చూచుట వారితోసంభాషణ

స్త్రీపురుషులందు అభ్యసించవచ్చును. అతిసుఖము. శోజానకొక ఆరగంట స్వగృహములలో ఒంటరిగా సభ్యసంపదచ్చును. బల్లలు మొదగు ఉపకరణము లక్కరలేదు. కాంతిముగా కూర్చుండుట చాలును. దీక్షగామాడనక్కరలేదు. నిరపాయము. ఎట్టిఆలసటయును కలగదు.

మొదటి మాసమునుండియు

మృతబంధుల సాక్షాత్కారము

తప్పక కల్గును

అనేకులు పాశ్చాత్యులు ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులు. ఎ. వి. కె.రికా ఎడిటరు పియూష కాంతి ఘోషగారు. ఆర్యసమాజ శిక్షకుల పండిట్ రుషికాంత్ వి. వి. గారు. మున్నగువారు దీనిని మిగులశ్రద్ధావహముచున్నారు. శాశ్వతచందాలశిష్యులు యాయుధ్యమునుతోడ్పడుచున్నారు. దీనిసభ్యులించి తమ మృతబంధులతోను, తపోలోకస్థులతోను సంభాషించుచున్నారు. కొర్పు యొక్కరలో హెచ్చింపబడెను. కొర్పులెనుగు యింగ్లీషు మాదిగలపు. మొత్తపుకొర్పు దరఖాస్తుకార్లకు 6 నెలల మొత్తము కొరు పొస్తేకేసహద్రు 11-8-0 కొర్పు మాసవారీగా పంపబడును. నెల కొర్పుల దరఖాస్తుకార్లకు నెల 18 కొర్పు పొస్తేకేసహద్రు 2-8-0 లు జవాబుకు రిస్టయిచ్చార్లీ అంటించవలెను.

రాయసం వెంకటరావు, సైకిస్టు

భీమునిపట్టణం, విశాఖపట్టణంజిల్లా

ఫజుల్ హక్ గారు బయల్పడుట

మింటో-మాల్దేసంస్కరణములకు పూర్వపుస్థితియే కావలెను

మూడుసం॥ముల అనుభవమువై తెలివిగల్గె ననుట

భారత సంస్కరణముల విచారణ

(నిన్నటితరువాత)

(అ. ప్రె. స్వేషలు నర్వసు.)

సాక్షి ఆదర్శము

సిక్ఖా, అక్టోబరు 18:—సర్ ఆర్థుప్రభాంగారికి సాక్షి ప్రత్యక్షమిచ్చుచు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమే తుదకు వాంఛితార్థమని తనమనస్సులో నున్నట్లు తెల్పెను. ప్రతి రాష్ట్రమును డబ్బులేక చాల బాధపడుచున్నట్లు ఆయన బాగుగ నురించెను. రాష్ట్రములకు డబ్బేయొక్కొక నున్న యెడల సంతులు సకారణముగ వివర్ణించువారికైనను తిప్పి కరముగ నుండునట్లు యేదో కొంత పనిజేసియుండెడివారు. కాని బెంగాలు కాసనసభ సభ్యులు ద్వంద్వవిధానము సంతరింప వలెననుభావముతో నుండిరి.

సాక్షి సర్ హెన్రీ మాన్రీ ప్రస్థితుగానికి ప్రత్యక్ష రమిచ్చుచు కాసనసభ్యులు కలపెట్టినది ప్రభుత్వనిర్మాణమును ద్వంద్వము జేయుటయేనని చెప్పెను.

సర్ హెన్రీ:—మీ సహాధ్యాయి హిందూమంత్రిగను న్నును, లేక మూడవ మంత్రి హిందువు నియమింపబడినను దృఢముగ మంత్రివర్గము మేర్పడునని మీరు తలంచెదరా?

ఫజుల్ హక్ గారు:—ఆయనకు హిందువులవోట్లెక్కువ వచ్చెడివి.

సర్ హెన్రీ:—వచ్చిన నష్టము మీరిద్దరును మహమ్మదీయులై వోయిరి.

హక్ గారు:—అవును.

సాక్షి యింకను జెప్పవలయు మంత్రులకు పోషకాధికారము కొంతయుండవలెనని చెప్పెను. కాని దానిని న్యాయసక్రమ పద్ధతిని వినియోగింపవలెను. ఆ ఆధికారమును ప్రజా లాభములకు దప్పవేరు విధముగ నుపయోగించునెడల అది తొలగింపబడును. కలకత్తా కార్పొరేషను పార్టీ ప్రయోజనములకై యుపయోగించుకొనువారిచేతులలో గలదు. ఇది న్యాయముగాదు.

1917 ఆగస్టు ప్రకటనము తప్ప

అంతట హక్ గారిసర్ లేజుబహదూరు సప్రభా విచారించిరి.

సాక్షి యిదివరకు బహిషం మొరొండములో, భారత జెండు నందు గల్గిన రాజకీయాభివృద్ధియందు గతవత్సరములందు గల్గిన యనుభవమును బట్టిచూడ 1917 ఆగస్టులో పార్లమెంటులో ఇంటిరియరు గవర్నరు మెంటు గావించిన ప్రకటనను పెద్ద తప్పని చెప్పినమాట నిజమేనా యని మొదలు సర్ లేజుబహదూరుగారేగిరి.

అవునని సాక్షి ప్రత్యక్షమిచ్చెను.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీ అభిప్రాయ మట్టిదైనయెడల ద్వంద్వవిధానము మీకు విదేండ్లున్న ఒక లేలేక ద్వంద్వవిధానమును తీసివేసి సంస్కరణములకు పూర్వపుస్థితితోజూల వచ్చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము దృఢమైనను ఒకటిగదా!

హక్ గారు:—అవును అంతే. కారణమేమనగా, నేనట్లు చెప్పినందువలన వెనుకకు బోవుటండనని నమ్మెదను.

సర్ లేజుబహదూరు:—ద్వంద్వవిధానము పెద్ద దోషమనియే జెప్పెదరా?

హక్ గారు:—అవును. అది తప్పనిసరియగు ప్రథమాంతరము.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీ యిట్లు మేయైనయెడల వెనుకటి రోజులకే బోగోరెదరా?

హక్ గారు:—అవును.

ఏకవ్యక్తి విధికారమునందు నమ్మకము

సర్ లేజుబహదూరు:—మరి మీకు ఏకవ్యక్తిపాలన నందు నమ్మకముగలదా?

హక్ గారు:—అవును.

సర్ లేజుబహదూరు:—మింటో మాల్దే సంస్కరణములకు పూర్వపుస్థితి కావలెనందేరా?

హక్ గారు:—అవును నిజముగానంతే.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీరేమో తెలివవచ్చినదనిరి. అది యెప్పటినుంచి.

హక్ గారు:—నెమ్మదిగా, 1920 లో ఆహ్వానాద్యము మున్నగునవి జరిగినప్పటినుండి.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీరు కాసనసభలో అపజయము గాంచినప్పటికి ఆ మిచ్చు ముట్టెనా?

హక్ గారు:—ఇట్లు జరుగుతుందని నాకు తెలియును. ద్వంద్వ విధానమును సదుద్దేశముతో పనిచేసి చూడవలెనని ఉద్ద్యోగము నంగీకరించితిని. కాని అవకాశము నీయకపోయిరి.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీ మంత్రివర్గము ముగియుటకు ముందుగనే బెంగాలు కాసనసభలో నుపన్యసించుచు నీట్లు జెప్పిరి. “ఇకను రెండవవిషయమై జెప్పవలసివది. మరేమియులేదుగాని, ద్వంద్వవిధానమునకు సంబంధించినంత వరకు అది నేడే అంతరింపవలెనని నేను మనస్ఫూర్తిగ గోరుచున్నాను.”

హక్ గారు:—అవును, అట్లే జెప్పితిని. ఉద్దేశ్యము వెనుకటి రోజులకు బోవలెననియే.

సర్ లేజుబహదూరు:—ఈమిచ్చుభిప్రాయములు మీరు యెన్నికలకు నిలచినపుడు యెన్నికదారులకు తెలియునా?

హక్ గారు:—నే నెప్పుడును పోటీ లేకుండనే గల్గుచుంటిని.

సర్ లేజుబహదూరు:—కాసనసభలో జీతముల విషయమై చర్చారకముందు, మీరిట్లు చెప్పిన అభిప్రాయములు కాసనసభలో నేపక్షమువారికైన తెలియునా?

హక్ గారు:—అవి దేశమంతటను తెలియును.

స్వరాజ్యపక్ష వైఖరి

సర్ లేజుబహదూరు:—స్వరాజ్య పక్షమువారు కాసనసభలోనికి ద్వంద్వ విధానమును ద్వంద్వము జేయవలెనని వచ్చిన మాట నంగీకరించెదరా?

హక్ గారు:—అవును.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీకును వారికిని పూర్తిగ విభేద మున్నదని యెప్పుడైన ఆశ్చర్యపడిరా?

హక్ గారు:—నే నెప్పుడును ఆశ్చర్యపడలేదు. నే నందకు సిద్ధముగనే యుంటిని.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీరు మహమ్మదీయుడేగాక హిందువు యున్నయెడల, మీ అభిప్రాయములు స్వరాజ్యపక్షమునకు తెలిసియుండునెడల, వారు వేరువిధముగ ప్రవర్తించి యుండు రనుకొనెదరా?

హక్ గారు:—అప్పటికైనను వారు నన్ను సహించి యుండు రనుకొనను.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీ అభిప్రాయములు మాత్రముజూడ, మీరు మహమ్మదీయుడు కాకపోయినను, అది వారు ఖండించినవేగదా?

హక్ గారు:—స్వరాజ్యపక్షహిందువు లట్లు జేయ నన్నను కాని స్వరాజ్యపక్షమువారు గాకుండ మేము మహమ్మదీయుల వగుటచేత మాకు ప్రతికూలముగ వోటుజేసినవారు గలరు.

సర్ లేజుబహదూరు:—స్వరాజ్యపక్ష హిందువుల విమర్శన మీరు మహమ్మదీయులని వారి కేమియు పక్ష వాతము లేదని వదలివేయుటకు సిద్ధముగా నున్నారా?

హక్ గారు:—వారి ప్రధానోద్దేశ్యము యేమైనను సరే

ద్వంద్వ విధానమును ద్వంద్వము జేయుటయే యుండెను. ఇతర స్వల్పవిషయము లేమైన నుండవచ్చును.

సర్ లేజుబహదూరు:—మహమ్మదీయులకు సాధారణముగ ద్వంద్వవిధానమునుగూర్చి మిత్రుల అభిప్రాయములుగలవా, వారికిగూడ. మింటో మాల్దే రోజులకు బోవలెనని గలదా?

హక్ గారు:—అట్లనియే నానమ్మకము.

మూడు సం॥ ముల అనుభవము

సర్ లేజు:—బెంగాలు మహమ్మదీయు జాతికిట్టి అభిప్రాయ మెప్పటినుండి యుండెను?

హక్ గారు:—గత మూడునాలుగుసం॥ ములనుండి.

సర్ లేజు:—బెంగాలులోని మహమ్మదీయులు సంస్కరణము లన్నిటికి ప్రతికూలముగ నున్నారా?

హక్ గారు:—వీరిలో చాలమంది అట్టి అభిప్రాయము గల్గియున్నారని చెప్పగలను.

సర్ మహమ్మదుసాఫీ:—ఇట్లు తలంచుట మహమ్మదీయులకు గతరెండవమాడు సం॥ ములలో గల్గిన అనుభవము మీదనేనా?

హక్ గారు:—అవును.

సర్ లేజుబహదూరు:—జీతముగ్రాంటును (తోసివేయు) టకు కారణము వ మహమ్మదీయుల వైఖరి మారుటయే నని తలంచెదరా?

హక్ గారు:—అందువల్లనే ఆభావ మతిశయించెను.

సర్ లేజుబహదూరు:—ఆభావ మదివరకే యుండెను గదా?

హక్ గారు:—అవును.

సాక్షి ఇంకను జెప్పవలయు జీతముల గ్రాంటుపై నిచ్చిన ఓటు చిత్రపద్ధితో గూడుకొన్న దైనయెడల అభిశంసన తీర్మానము గనే తలంచి యుండెనని చెప్పెను. ఆయన తనపని గట్టిజేసి కొని జీతములు కొట్టివేసినవిధము కాసనసభలోని మహమ్మదీయులకు కట్టుకొనవలెనన్న ప్రత్యర్థులు గడంగినవిధానమునే యనుసరించి లంచములరూపమున ఎక్కువ ఈయవలసియే యుండెడిది కాని అట్లుజేయుట కాయన యిష్టపడలేదు.

ప్రత్యర్థులు, గౌరవము లే: గుంపు

సర్ లేజు:—మీ ప్రత్యర్థులు గౌరములేని మనుష్యులగుంపని యందురా?

హక్ గారు:—నే నెప్పుడును అట్లనలేదు.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీకు ప్రతికూలముగ వోటుజేసిన మహమ్మదీయులు గౌరవములేని మనుష్యుల గుంపని యూహించుట సరియేనా?

హక్ గారు:—నే నెప్పుడును జెప్పలేదు.

సర్ లేజు:—వారిలో కొందరైనను?

హక్ గారు:—వారిలో కొందరికి లంచము లిచ్చి వారిపక్షమునకు జేర్చుకొనగా మాకు (మంత్రులకు) ప్రతికూలముగ ఓటు జేసిరి. వారికి అనూయను మా ప్రత్యర్థు లెక్కువ జేసిరి.

సర్ సప్రభా:—వారు మీకు ప్రతికూలముగ వోటు జేయుటకు కారణము, గౌరవము లేనివారుగనైన నుండవలెను. ద్వైర్యము లేనివారుగనైన నుండవలెనా?

హక్ గారు:—వారిలో కొందరకు గౌరవము లేక పోయెను, కొందరకు ద్వైర్యము లేక పోయెను.

సర్ లేజు:—మీకును మీ ప్రత్యర్థులకును ద్వైర్య భావములుండెనుగదా?

హక్ గారు:—నాకు యెవరిమీదగాని విరోధము లేదు. వారిని పెడదారిదీసిరిని మాత్రము నేను జెప్పెదను.

సర్ లేజు:—వారిపక్షము ద్వైర్యము గలదా?

హక్ గారు:—ఉండవచ్చును. కాని వారు పశ్చాత్తాపము గల్గియున్నారు. నేను సిమ్లాకు బయలుదేరుటకు ముందు ఒక పెద్దమనిషి వచ్చి యొక్కడైనను ఉద్ద్యోగ విప్పించిన యెడల యెప్పుడును నాకు వోటుజేసెదనని చెప్పెను. పనికిరాదంటిని

ఈ సమయమున నావిషయము కమిటి విచారణకు సరిబంధించినది గాదనియు లంచగొండి తన మెక్కునగ నున్న యెడల దాని నాపుటకు తగిన ప్రయత్నములు జేయుటనుగూర్చి ఆలోచింపవలెనని చెప్పిరి.

సర్ లేజు:—కాసనసభలో మీ ప్రత్యర్థులుగూడ మీపైనే లంచగొండితనంబుల జేసియుండి రనుకొనెదనా?

హక్ గారు:—కానవచ్చును.

నాకు జ్ఞాపకములేదు.

సర్ లేజు:—కాసనసభలో సవాలు జేసిరిగదా, మీకు జ్ఞాపకములేదా?

హామగారు:— నాకు తెలియనిది గాదు. నేనట్లును కొనను.

ఈవిషయమై విచారణను ముగించుటకు ముందు సర్వే జబహదూరుగారు ఉభయపక్షములవారును లంచముల నిచ్చిరి. పుచ్చకొనిరను ఆలోచన ఉభయములపై జరిగినదియు, వానికేమియు, ప్రాముఖ్య మిచ్చుటలేదనియు, న్యాయవిచారణ జేయవలెననియు జెప్పిరి.

సాక్షి యొకను జెప్పెను, ప్రస్తుతమున్న శాసనసభ ముగియువరకును యెట్టి అభివృద్ధిగాని యిట్లుములేదనియు, అప్పుడు అప్పటి పరిస్థితులగుర్చి పునరాలోచించెదమనియు జెప్పెను. కాని అంతయు రెండుసంవత్సరములతరువాత పరిస్థితుల బట్టి యుండును. 1929 లోనైనను యెన్నికదారులును, శాసనసభ్యులును, ఆయన(సాక్షి)తోకలిసిదాని ప్రకారము యెప్పుడోపోయిన యెడల ద్వంద్వవిధాన ముండవలెననియు జెప్పెను.

సాక్షి సర్ శివస్వామిఅయ్యగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఆయనకు సంస్కరణములపై వెనుకకు బోవుట యిష్టమేలేదనియు, అప్పటికి మంచిసంబంధము లేర్పడి ద్వంద్వవిధానము బాగుగ పనిజేసి నెమ్మదికొన్నదిగ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ప్రభుత్వమును గోరవచ్చును.

సర్ శివస్వామి:—మీరు మీమొదటి మొమొరాండము నందు, భారతదేశములో నిక ప్రతినిధిసంస్థ లుండజాలవని గట్టిగ జెప్పిరి. ఇంకను అదే అభిప్రాయము గగియున్నారా?

హామగారు:— ప్రస్తుత మదే యభిప్రాయమును గగి యుండును.

సర్ శివస్వామి:—ఇంకను కొంతకాలమువరకును ప్రస్తుతవిధానము నభివృద్ధి జేయవలసిన యవసరమున్నదని తలంపరుగదా?

హామగారు:—అవును.

సాక్షి సర్ శివస్వామిగారి కింకను ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ద్వంద్వవిధానమునందు మామూలుగ మానవులకుండిన అోషములే యున్నవో యొకను యెక్కువైనవో చెప్పట కష్టమనిరి. (నవ్వు)మంత్రికిని కార్యదర్శికినిగల సంబంధములగుర్చిన నిబంధనలను, మార్చిన కాగుగనే యుండునని ఆయన అంగీకరించెను. అనిబంధనలవలన మంత్రిలస్వాతంత్ర్యమున కేమియు భంగము గలుగుటలేదని ఆయన యొకను తలంచెను. ప్రజాత్మకాఖికు ప్రత్యేకకోశముండవలెనని ఆయన నవాబాలిగారితో నేకిభవించెను.

సర్ శివస్వామి:—సంస్కరణముల వెనుకకు బోవలెనని చెప్పెను యొకను యీఅభివృద్ధిబుజరుగవలెనని మాచించెదరా?

హామగారు:— వెనుకకు బోవలెననుట ఆశయమియు లేకుండపోయినపుడే. కాని పరిస్థితులు చక్కబడునని తలంచెదను.

సర్ శివస్వామి:—అసెంబ్లీలో పార్లమెంటరీ మహమ్మదీయపక్షము భారత ప్రభుత్వమునం దభివృద్ధి గావలెనని విజ్ఞప్తి నిబం చెను. ఆపార్టీలో జెం గాలు మహమ్మదీయులు చాలమందిగలరని మీకు తెలియును. ఇంకను భారతప్రభుత్వమునం దభివృద్ధి ప్రస్తుత మర్కకలేదందురా?

హామగారు:—వారిక్కడనే ఫలానుభవమును పొందెదరు. అట్లేజెప్పకొననిండు.

సర్ శివస్వామి:—వైస్రాయునందు భారతీయులజేర్పుట మీకిష్టమేనా?

హామగారు:—తగినవారు దొరకినయెడల

సర్ శివస్వామి:—వైస్రాయునందు స్వతంత్రవిధానముండవలెనని కోరెదరా?

హామగారు:—అవును.

ఇంతటితో హామగారి సాక్ష్యము 2½ గంటలు విచారణ యైనపిదప ముగిసెను.

నిన్న సోమవారమునాడు సర్ జానుమేనగారి సాక్ష్యమును బుచ్చుకొనిరి.

రాటము

ఉ|| రాటము రాటమేయిరతెరంగులవారికి జీవన్ముఖా రాటమవీధిపై క్రింది రాటముక్రిష్ణాడు, యొక నైన యీ రాటకముఖ భరించెడిదికాదయ్యో యందుకలపన్నునుండి రా హాటముగానుచుంటాడే! మహాత్ముడు! రాటముక్రిష్ణాడువరకు మల్లిపాం సుందరరాజు

వరంగల్లు

సర్ జానుమేనగారి సాక్ష్యము

ద్వంద్వవిధాన సమగ్రము

(అ. ప్రె. స్వేచలు సర్వీసు)

సిద్ధా, అక్టోబరు 20:—నేను సంస్కరణముల విచారణ సంఘమువారు పంజాబు ప్రభుత్వ ఆర్థికసభ్యుడగు సర్ జానుమేనగారిని చాలనేపు విచారించి. ఆయన యొకదీర్ఘప్రకటనమును కమిటీవారికి బంపుచు అందు పంజాబులోని వివిధవ్యవహారములగుర్చియివరలో కొందరుపంజాబుసాక్షులు దెప్పికొని విషయమున నున్నస్థితితుల దెల్పెను లాలా హరికిషనులూలు గారు జెప్పిన యాదంతమును ఆయన వ్రాతపూర్వకముగ బరిపిన్ స్టేటుమెంటులో, విచారణలోనుగూడ ఖండించెను.

సాక్షి సర్ అల్లాగంధరు ముద్దెమునుగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు తాను పంజాబు ప్రభుత్వపక్షమున, ఇదివరలో సాక్షులు దెప్పిన దురభిప్రాయములను తొలగించుటకై వచ్చితి నని చెప్పెను ఆయన సంస్కరణములు ప్రజేత పెట్టిపప్పుతి నుండియును పంజాబు ప్రభుత్వసభ్యుడుగ నుండెను. అక్కాలముననే లాలాహరికిషనులూలు మంత్రిగ నుండిరి.

భారతప్రభుత్వము అడ్డుపడుట

అధ్యక్షుడు, భారతప్రభుత్వ ముద్దపడటనుగూర్చియు, రాష్ట్రీయప్రభుత్వము శాసనముల గావించుటకుగల అటంకముల గూర్చియు ప్రశ్నింపగా, భారతప్రభుత్వము ప్రజాత్మకాఖిల విషయమై శాసనములు గావించు విషయమున అడ్డుపడట నయియు, ప్రభుత్వకాఖిల విషయమున మాత్రము భారతప్రభుత్వమువారు ల్యాండు రెవిన్యూబిల్లునకు అంగీకారము తెలుప నిష్టమును బాపకుండుటచేత గ్రామీయపక్షభక్తికి కొంతనష్టము గల్గెననియు, ఎట్లైనను చిత్తు తయారుజేయుటగా భారత ప్రభుత్వసహాయ మావశ్యకమనియు జెప్పిరి.

ఆయన తనస్టేటుమెంటులో, హరికిషనులూలుగారి స్టేటుమెంటునుగూర్చి చెప్పెను, రాష్ట్రీయప్రభుత్వమునకు గల ఆర్థిక శాసననిర్మాణాధికారములను అరికట్టుటవలన, విద్యుచ్ఛక్తి, సహకారము, రాకవాకిల్యవహారముల అభివృద్ధికి భంగము గల్గెనని బహిరంగముగ తెలుపబడినటుల జెప్పెను. ఈవిషయములపై శాసనము గావించువిషయము రానేలేదు.

అధ్యక్షునకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, నేడైన మూల ధనము పెట్టి యీవిషయము అభివృద్ధిపనుల జేయుటకు భారత ప్రభుత్వము రాష్ట్రీయప్రభుత్వమునకు అడ్డున్నజేయ తిరస్కరించినదిలేదని చెప్పిరి. నిజముగా అభివృద్ధి కాటంకముగ నున్నది అర్థికక్షేత్రతయే.

మంత్రివై గవర్నరు ఆధికారము

గవర్నరు మంత్రివై అధికారముగల్గియుండుటనుగూర్చి సర్ జాను తన మొమొరాండమునందెట్లు చెప్పెను. “గవర్నరు మంత్రి చేసిన పనిని ధిక్కరించి పనిజేయు వీలున్నందువలన మంత్రి అధికారములేదని చెప్పటవలన రాజీనామాసాధన మున్నదనుమాటను అత్యుముఖములెదని చెప్పవలయును. సత్యమేమనగా, సంస్కరణములక్రింద రాష్ట్రీయయొక్క ప్రభుత్వమునందు ఏభాగమునకైనను నిజమైన అధికారము ఆయంత్రిచేయువనులందుజూపు క్షేత్రసామర్థ్యములమీదను, వానినొత్తిడి జేయుటలో జూపుదైర్ఘ్యశీయములమీద నాధారపడి యుండును. ఎక్కువవిజ్ఞానము గల క్రిందియున్నవారైనను చెప్పినమాటలను వినవలయును. వారి అభిప్రాయముల నంగీకరింపనియెడల వానిని త్రోసివేయవలెనను. అధికారవారసు ఇతరులును, వారి అభిప్రాయమును తెలుపుట కేల్పింతుండవలెను గవర్నరువీటా అధికారములేనట్టి ఉంపుర్లకును యూనిటరీ ప్రభుత్వవిధానముక్రిందనుగూడ అట్టిసహాధ్యాయులు సలహానిచ్చు అధికారము గల్గియుండి, వారికవేళ్ళదాఖిప్రాయము గల్గియుండునెడల మార్పుజేయ ప్రయత్నింపవలెను. ఆపనిని జేయువారికి అది యుక్తమని నిశ్చయముకడునెడల ఒత్తిడి జేసి యొకను ఏమైన అటంకము లుండునెడల రాజీనామానిచ్చి అట్లు వీల చేసినో ప్రజలందఱును తెలుపవలెను. రాజీనామానిచ్చెదనని ఒత్తిడి జేయకుండిన మాత్రము ప్రయోజనములేదు. కాని ఆయన రాజీనామానిచ్చెదనని పట్టుతోనుండి అందుకు తగినకాంక్షలుండి అవి ప్రజలకు తెలుపదగిన వైసయెడల, అట్టి అతిచర్యకు గడంగుటకు తోడ్పడినసహాధ్యాయులే రాజకీయముగ నష్టపడినవారగుదురు.”

అధ్యక్షుడును, బర్మాను మహారాజాయును, ప్రశ్నింపగా సాక్షి, సభ్యుడుగాని, మంత్రిగాని మరియొక కాఖికు సంబంధించిన కాగితములు గావలెనని తప్పింపవచ్చుననియు, ముఖ్యమైనవిషయముల సారాంశము మంత్రిలకును సభ్యులకుగూడ పంచిపెట్టబడు ననియు జెప్పిరి.

సంయుక్త సమాలోచనము

ప్రభుత్వ సభ్యులును మంత్రులును కలిసి సమాలోచన

జేయుటను గూర్చి అధ్యక్షుడు డుకుగగా ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు సాక్షి ఒక్కసారి మాత్రము ప్రభుత్వ సభ్యులసభ ప్రత్యేకముగ జరిగినదియు, మిగిలినవన్నియును ప్రభుత్వసంయుక్త సమాలోచనలే యనియు జెప్పెను. ఆచరణయందు రెండుభాగముల కను భేదములే దీసివేయబడెను. రెండు విషయములందు మాత్రము సంయుక్త సమాలోచనలేకుండ నిర్ణయము జేయబడెను. ఆరెండును యేవనగా వివిధజాతులను కొన్ని విద్యాలయములందు జేర్చుట, కొన్ని మ్యునిసిపాలిటీల నిర్మాణమును మాన్పుట.

డాక్టరు పరంజి:—ఈ రెండువిషయములవలన హిందువులలో మహాందోళనము వచ్చినపుడు యేం చర్చింపలేదు?

సర్ జానుమేనగారు:—విద్యాలయములనుగూర్చిన వ్యవహారము సంయుక్త సమాలోచనకు సంబంధించుటతో మ్యునిసిపాలిటీల విషయమున జాతిపాత్రినిధ్య మదివరకే యుండెను. ఇయ్యది మరికొందరితరులకే యుండెను. కావున యిందు ధర్మ సూత్రవిషయమేమియు లేదు.

సర్ జాగ్ గారింకను యిట్లుజెప్పిరి: మొదటి శాసనసభలో మంత్రికిని మంత్రికినిగల సంబంధములు చాల అనుకూలముగనే యుండెను. మాడువిషయములలో మాత్రము మంత్రిలు ప్రభుత్వ సభ్యులకు విరుద్ధముగ నేకమైయుండిరి. అందుకంటే మంత్రులు యిద్దరు ప్రభుత్వసభ్యులకన్న గట్టిగ, లా, ఆర్డరు పోషింపవలెనని పట్టుబడిరి.

ఈవిషయమై సర్ జాను గారిని కమిటీసభ్యులనేకులు విచారించిరి. హిందూమహమ్మదీయ మంత్రులు యెక్కువతీవ్ర చర్యను దీసికొనవలెనని ఆయన వివరించెను. అయ్యవియేవనగా అకాలిలను యేదేవాలయమువద్దకు గాని రాకుండ దౌర్జన్యము ప్రయోగింపవలెనని ఆయనయు సిక్కుసహాధ్యాయులు యేకమైయుంతుకన్న ముఖ్యమైనపని జేయవలెనని అంగీకరించిరి. హిందూ మహమ్మదీయ మంత్రులట్టి అభిప్రాయములను కర్ణియుండుటతో వారి జాతులు యిష్టపడిన దానినే అనుసరించుచున్నారని ఆయన నమ్మెను.

ద్వంద్వవిధానము ద్వంద్వముగ లేదు

సర్ జానుగారు తనవిజ్ఞప్తిలో ద్వంద్వ విధానము పనిజేసిన విధమును గూర్చి దెప్పినాభిప్రాయములు చాల సరసముగ నున్నవి:—ఆయన యిట్లు జెప్పెను

“ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానముగా యిద్దరమంత్రి ఒకే విధానము నంగీకరించి యనుసరించుచుండ ప్రభుత్వనిర్వాహక సభ్యులు మరియొకదాని ననుసరించుటయిన నాయనుభవములో నట్టిది గాన్పించుటయేలేదు. ఇయ్యది నాయభిప్రాయముప్రకారము సాధ్యముగాదనియే తలంచెదను. ఒకసభలోనే భేదాభిప్రాయములున్నయెడల నదినిలువజాలదు. సహాధ్యాయులలో విభేదములున్నయెడల సమర్థులవలెను. అనుకూలప్రతిపత్తికుదుటకు ఒకసారి ఒకరును మరియొకసారి యింకొకరును తమ భావములను లాంగదీసికొనవలెను. అయితే యిట్లుజేయుట రాజీనామాపెట్టుటకు సిద్ధముగా లేకున్ననే జేయవలెను. కాని ద్వంద్వవిధానము సాధ్యమగువిషయముగూడగలదు. ఒకకాఖాసముదాయము మంత్రులక్రిందనుండుటవలన శాసనసభయధికార మెక్కువగుండుటయు, ఆసభలోమంత్రులు తమకుగల యధికారమునకు బలముగలిగియుండుటయు నాధారపడియుండుటయు తటస్థమియు. రెండవదేమనగా ప్రభుత్వకాఖిలవిషయము ఆర్థిక విషయములందు గవర్నరుకుగల ప్రత్యేకాధికారములు ప్రజాత్మకాఖిల విషయమునలేదు.”

నేడు సర్ చిమనులూలు సెటల్వాకుగారు విచారించబడిరి

తపాలాస్టీమురు

బొంబయి, 20 అక్టోబరు:—సాధాంప్రస నుండి కరాచివరకు బాడుగకు తీసికొనబడిన సిటీ ఆఫ్ మార్స్ లున్న ఎర్రనసముద్రములో దెబ్బతి నెను. ఏడెనువరకు గంటకు 10 నాటులవొప్పిన పోవుచున్నది ఇది కరాచీకియే సైకిలును దింపి రిపేరునిమిత్తము బొంబాయికివచ్చును.

లండను తపాలాతో 9 లేదిన బయలుదేరిన పి అండు ఓ మెయిలు స్టీమురు “నార్కండా” 19 లేదీ ఉదయం 10½ గంటలకు ఏడెనువచ్చి ఆదినముననే మధ్యాహ్నము 1½ గంటలకు అచ్చునెండి బయలుదేరిపోయెను. సరిగావచ్చినట్లయిన 24 లేదీ శుక్రవారం ఉదయం 6 గంటల కది బొంబాయిచేరవలసియున్నది. లండను తపాలాతో 6 లేదీన బయలుదేరిన “మాంటావా” 18 లేదీన మిర్రెయిలునుండి ఉదయం 5 గంటలకు బయలుదేరిపోయెను. (ఆ. ప్రె.)

ఇంగ్లాండునకు తక్కువచార్జి తో పోవు స్త్రీమర్లు

స్త్రీమనావిగేషన్ కంపెనీవారి ప్రకటన

బొంబాయి, అక్టోబరు 18:—తక్కువచార్జితో బొంబాయి నుండి మార్చి 25 తేదీన బయలుదేరు "దేవనా" తోపాటు ఏప్రిలు 4 తేదీన బయలుదేరు "డొంగోలా" స్త్రీమరమిదహాడ తక్కువచార్జీ చార్జీచేయబడుననియు, నీ డొంగోలా ఏడెను, పోర్టునెయిడు, మార్సెయిల్నుమీదుగా లండను చేరు ననియు పెనిస్సులాలో అండ్ ఓరియెంటల్ స్త్రీమనావిగేషన్ కంపెనీ వారు బొంబాయిలోనున్న తమయజెంట్లు మెకెన్ మెకెంటీ అందుకంపెనీవారిద్వారా ప్రకటించుచున్నారు. మొదట డొంగోలాస్త్రీమర్లు తిక్కెట్లు కొనుక్కొన్నవాండ్లు ఏడెనుదగ్గర నుంచి మరియొక స్త్రీమర్లలో నెక్తవలసియ్యుండెను. ఇప్పుడట్లుగాక యీస్త్రీమరే సరాసరి యింగ్లాండు పోవును. ఈరేట్లు మామూలు మెయిలరేట్లకంటె చాలతక్కువగా నున్నవి. డొంగోలామీద నన్ను బోంబాయ్ నుంచి నిప్పుడు హిందూచేశమునుండి పోవు ప్రయాణికులకొరకే వినియోగింపబడును. కాబట్టి ఆకాల మందు యింగ్లాండు పోవలచుకొన్నవారికి కావలసినంత పీలు కలిగినది.

(అ.ప్రె.)

నూలు వదుకుటలో పోటీపరీక్ష

తూర్పుప్రదేశ్ జిల్లాలోని పరిజలకు మత్రిమే

పరీక్షలో జనులెలరకు యీదిగున 13 బహుమతులు యివ్వబడును.

పురషులలో:—1-వ తరగతి బంగారు పతకము. 2-వ తరగతి బంగారు పతకము. 3-వ తరగతి వెండి పతకము. 4-వ తరగతి రాజ్ఘము.

స్త్రీలలో:—1-వ తరగతి బంగారు పతకము. 2-వ తరగతి బంగారు పతకము. 3-వ తరగతి బంగారు పతకము. 4-వ తరగతి వెండి పతకము. 5-వ తరగతి రాజ్ఘము. 6-వ తరగతి 2 వ రాజ్ఘము.

విద్యార్థులలో:—1-వ తరగతి బంగారు పతకము. 2-వ తరగతి వెండిపతకము. 3-వ తరగతి రాజ్ఘము.

వివరము:—బందరు, దివి, గుడివాడ, కైకయ్యారతాలూకా లలో స్త్రీలకు 15 దరఖాస్తులు విచ్చు తావులందున్న పురుషులకు విద్యార్థులకు ప్రతితాలూకాలో మేము నిర్ణయించు స్థానము లందున్న మాచే నియమింపబడిన కాలముందు ఒక ఘంటకాలము మాత్రము పోటీపరీక్షలు మావలన నిర్ణయింపబడిన వారి సమక్షమున జరుపబడి గెలుపొందినవారి నామముల పత్రికారూపమున ప్రచురించుచు 2 బహుమతులు తరగతివారీగా ఇవ్వబడును. దరఖాస్తులు యీక్రింది చిరునామాకు ది 5-11-24 తేదీలోనా పంపవలెను. అంతకు మించి వచ్చిన దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు.

దరఖాస్తుదారులు యీక్రింది నిబంధనలకు బద్ధులై యుండవలెను

1. ప్రతిదరఖాస్తుదారు రాజ్ఘము, కడుపు, 2 అడుగుల ఆసున్ను తెచ్చుకొనవలెను.
2. ప్రతిదరఖాస్తుదారు మాచే నియమింపబడిన యేకులు మాత్రమే సమకవలెను.
3. నిర్ణయమైన ఒకగంట కాలములో సన్నది, పురిగలది, తిన్ననినూలును యెక్కువ గజములు వడికిన వారలకు బహుమతులు యివ్వబడును.
4. అభ్యర్థులు మాచే నియమింపబడిన న్యాయాధిపతుల తీర్పుల (అజ్జల)కు బద్ధులై యుండవలెను.

రాజ్ఘపరీక్షప్రమాణానుకూలముకొరకు యీపరీక్ష యేర్పాటుచేయబడినది. గాన దీనికి జిల్లాప్రజలు విరివిగా దరఖాస్తులు పంపి తోడ్పడ రాగితులు.

మాలెంపాటి వెంకటకృష్ణశర్మ, గండ్రపు బసవరాజు, దిట్టకవి పీఠరాఘవశర్మ, అన్నాపర్వల రామశోగయ్య.

అడ్రెసు:—భారతప్రార్థన, మచిలీపట్నము, కృష్ణాజిల్లా.

జెయిలుపదవులు

లాహోరు, అక్టోబరు 20:—బీహారు ఒరిస్సా కార్యనిర్వాహకసభ్యుడు కారకనీయులగు సచ్చిదానందసింహగారు చోర్నాన్ని పద్ధతి ప్రకారము నడుపబడుచున్న జెయిల్లను తనిభీచేయుటకు నేడిచుట్టికి వచ్చిరి. ఈపద్ధతిని బీహారులో ప్రవేశపెట్టవలయునని వీరియంద్వేష్యము. లాహోరునుండి వీరు 25 తేదీన బయలుదేరి పోవుదురని తెలియుచున్నది. (అ.ప్రె.)

కమలాపురంతాలూకా జాతీయోపసంఘము

1924 సంవత్సరం అక్టోబరు నెల 14 తేదీన కమలాపురంతాలూకా జాతీయసాధారణ సంఘసభ, గడ్డంవారిపల్లెలో సమావేశమై చేసిన తీర్మానములు:

శ్రీయుత వెలగోటి నారాయణశాస్త్రిగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఈ క్రిందివారిని తాలూకా సంఘమునకు సభ్యులుగా చేర్చుకొనడ మైనది.

1. శ్రీయుత చామా చిన్నఅశ్వశరణ్ణిగారు, 2. చామా వెంకటస్వామిగారు, 3. నరణ్ణి పెద్దశోకన్నగారి సంగిరణ్ణిగారు, 4. కొమ్మ లింగారణ్ణిగారు, 5. సాదుం లక్ష్మీరణ్ణిగారు. 6. కమ్మర లింగయ్యగారు, 7. బీగల వెంకటప్పగారు.

2. యీ క్రిందివారిని కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగా యేర్పరచడమయినది. 1. వెలగోటి నారాయణశాస్త్రిగారు, 2. వై. వెంకట సుబ్బయ్యగారు, 3. శేతు-వెంకటరణ్ణిగారు, 4. శేతు నూరాశాస్త్రిగారు, 5. శింగంరణ్ణి-పాపిరణ్ణిగారు, 6. భూతపురి నారాయణస్వామిగారు, 7. నరణ్ణి సంగిరణ్ణిగారు, 8. నరణ్ణి శివారణ్ణిగారు, 9. మేదా వేమయ్యశాస్త్రిగారు, 10. కటకం రామయ్యశాస్త్రిగారు, 11. గజుల చిన్న సుబ్బిరణ్ణిగారు, 12. చామా చిన్నఅశ్వశరణ్ణిగారు, 14. తొడిమె మల్లారణ్ణిగారు, 14. చిలకల చెన్నయ్యగారు, 15. షేతుపీఠాన్ సాహెబుగారు, 16. కంచంరణ్ణి వోబుళరణ్ణిగారు, 17. కమ్మర లింగయ్యగారు, 18. బీగల వెంకటప్పగారు.

3. తాలూకా సాధారణసంఘమునకు 8 గాను కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు 5 గాను కోరం యేర్పాటు చేయడమయినది.

4. శ్రీయుత భూతపురి నారాయణస్వామిగారు సహాయకార్యదర్శిత్వమునకు ఇచ్చిన రాజీనామాను అంగీకరించడమైనది. ప్రస్తుతము సహాయకార్యదర్శి అక్కరలేదని యీసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

5. మన తాలూకాలో నిదివరకు నూలుపండిన సభ్యుల తోపాటు ప్రతి యొక్కసభ్యుడును, విధిగా స్వయముగా నూలుపండి ప్రతిమాసము 10 తేదీలోపల యర్రగుంట్లలో మండలసంఘకార్యదర్శిగారికి పంపవలసినదిగాను సభ్యులు గాని యితరులచేతను వడికించి పంపించు ఏర్పాటు చేయవలసినదిగా యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

6. వ్యవసాయపుపనుల కాల మగుటచేతను జెళగాం కాంగ్రెసు సమిపించుట చేతను జిల్లా కాన్స్టేబులు జరిపించుటకు తగిన వ్యవధిలేనందున ప్రస్తుతము ఆహ్వానసంఘనిర్ధారణ ప్రయత్నము మానుకొనవలసి వచ్చినందులకు యీసభవారు చింతిల్లుచు, ఈవిషయము మండలసంఘమువారికి తెలియజేయుచున్నారు.

యర్రగుంట్ల. వై. వెంకటసుబ్బయ్య, కార్యదర్శి.

కోలులునుంకమును చెల్లించకుండుట

కలకత్తా, అక్టోబరు 19:—సుంకములను చెల్లించనందులకై ఆరెప్టుచేయబడిన 24 మందికోలులు క్రిమినలుసానీజరు కోర్టు 107 సెక్షనుక్రింద దోషాకోపణచేయబడి డిప్యూటీకమిషనరుగద్దకుగారి రాబడిని వైబస్సానుండివచ్చినవార్త తెలుపుచున్నది. ముద్రాయిలులో కొంతమంది విడుదలచేయబడిరి. తెయిలుమీద విడుదలచేయబడిన తక్కినవారికై శేసువామదాచేయబడినది.

ఇండియన్ రైల్వేమహాసభ

ఇండియన్ రైల్వేమహాసభాసమావేశము పూర్తియైనది. ప్రెసిసిధులందరను వెల్లిపోయిరి. అధ్యక్షుడగు మెక్లీనుగారికి సర్ జార్జిగాడ్వేగారు వందనములర్పించుచు యిట్లుచెప్పిరి. జి. ఐ. పి. రైల్వేలోను ఇ. ఐ. రైల్వేలోను ప్రస్తుతోద్ద్యోగరే పనిచేయుచు యిండియాదొరతనములోని రైల్వేకాఖయంతయు బాధ్యతగలస్థానములలో యిప్పుడున్నట్లు వారిచేతనే నడుపబడుచుండగా యోరెండు రైల్వేపద్ధతులను తీసింపవలసిన యవసరముండదు. రైల్వేమేనేజరులందరి తమస్థానములను బలపైన వానినిగా నుంచుకొనుట కట్టి పయత్నమునకైన వెనదీయరాని ఆయన హెచ్చరించెను. (అ.ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ అక్టోబరు నెల 21-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	మాస వర్షము	అక్టోబరు 1-వ తేదీనుండి వర్షము
గోపాలపురం	90.8	72.8	...	8.78	44.96
విశాఖపట్టణము	90.2	78.5	...	2.29	37.09
కాకినాడ	87.7	75.8	...	5.38	39.09
మచిలీపట్టణము	89.4	77.0	...	1.98	41.59
కర్నూలు	90.5	72.6	...	1.99	26.01
బళ్లారి	89.1	68.1	1.04	1.95	20.51
కడప	94.9	76.7	...	1.03	81.28
నెల్లూరు	91.6	76.4	...	0.71	37.98
మద్రాసు	90.4	75.1	...	3.29	50.74
కడపూరు	88.3	75.7	...	2.68	52.94
నేలము	91.7	72.9	...	1.86	39.80
కోయంబత్తూరు	88.2	70.9	0.03	0.99	22.29
తిరుచనాపల్లి	94.7	74.7	...	1.60	33.18
నాగపట్టణము	88.7	76.9	...	0.29	54.98
మధుర	91.4	74.8	...	0.46	33.58
పాంబన్	90.8	78.7	0.08	0.11	37.00
తిరునల్వేలి	0.02	3.71	28.34
తిరువేండ్రము	85.1	75.1	0.20	0.65	64.51
కొచ్చిన్	88.4	76.1	...	1.03	114.51
కాలికట్టు	89.8	73.1	0.14	0.94	117.16
మంగళూరు	87.9	75.0	...	8.07	125.68
తెంగుళూరు	84.3	65.9	...	1.61	35.37
మెర్కార	77.2	62.5	0.24	3.56	125.46
కొడైకనాల్	64.0	50.9	0.05	2.21	62.18

సర్కారులు:—ఆకాశము కొంచెము నిర్మలముగ నున్నది. స్వల్పముగా మేఘములుగలవు. విశాఖపట్టణంలోని రెండు శీతోష్ణస్థితులును గోపాలపురంలోని పగటివేడి 3 మొదలు 3 1/2 డిగ్రీలవరకు హెచ్చుగానున్నది.

డక్కన్:—బళ్లారిలో 1.04 అంగుళముల వర్షముకురిసెను. ఆకాశము సామాన్యముగ మేఘావృతమై యున్నది. కడపలోని రెండుశీతోష్ణస్థితులును 3 1/2 డిగ్రీలు హెచ్చుగానుండెను.

కర్నాటకము:—ఆకాశమున స్వల్పముగ మేఘములుగలవు. మదరాసులోని పగటివేడి 2 1/2 డిగ్రీలు హెచ్చు. కోయంబత్తూరులో స్వల్పముగా వర్షముపడెను.

ఆకాశమునందు పలుచమేఘములుగలవు. పాంబన్లోను తిరునల్వేలిలోను స్వల్పముగా వర్షముగలదు.

సి. ఆర్. సామూరు.

వాతావరణకాస్త్రజ్ఞుడు.

వర్షపాతము

సిహా, అక్టోబరు 20:—ఆరకానులో అధికవర్షము కురిసెను. ద్వీపకల్పములో వర్షము తగ్గెను. తెనెసిరములో గాక బర్మాచంతటను సామాన్యమైనవర్షము గలదు. బొంబాయి, డక్కను, ఉత్తర హైదరాబాదులందు సామాన్యవర్షము పడెను. దక్షిణ వంగరాష్ట్రమున స్థానికవర్షము గలదు. బీహారు పడమటి మధ్యపరగణాలలో స్వల్పముగా వాన గలదు.

పోర్టుజెన్ 1 1/2; కామ్య 3; ఆక్యాబ్ 13; మన్ష్యా 2; కోల్ హాపురం 1 అంగుళముల వర్షము పడెను.

నూచన:—బంగాళ దేశమున ఆ గ్నేయ దిక్కున అధికమును, బొంబాయి దక్కనుప్రాంతముల తీరతమ జావునున్నది.

మద్రాసు హైకోర్టుకు కొత్తజడ్జిలు

1924 అక్టోబరు 20 తేదీనుండి 1925 మే నెలలో కొద్దకు నెలవువిచ్చునరకు మద్రాసు హైకోర్టులో జడ్జిలుగా పనిచేయుటకు సి. మాధవన్ నాయరు బార్-అట్టులా గారును వి. వి. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారును కొత్తగా నియమింపబడిరి.

కన్సర్వేటివు పక్షమువారి ఆశయములు

కార్మికులవైతీకమైనదాడి

వాగ్దానము

సంపూర్ణ పరాజయముండవలయును

సామ్యవాదులను కార్మికులెచ్చరించుట

లండను, అక్టోబరు 20:— ఎన్నికల విషయమై ప్రధాన వ్యాసమును వ్రాయుచు కాన్సర్వేటివు పక్షమువారు జయమొందుటకు నమ్మదగిన పెక్కు ఆశలు గలవని ప్రైమ్స్ పత్రిక చెప్పుచున్నది. ధైర్యసాహసములనుజూపి యెన్నికలో బోరాడనచో తప్పక కాన్సర్వేటివులు కృతార్థులుగును చాల నూతనలు గలవు. ముందుపెనుకాడక దృఢవిశ్వాసముతో కృషి సల్పవలయును. వోట్లనుచ్చువారు ఆశ్చర్యము. పోలయొద్ద తంతోపతండుములగు ఎచ్చునట్లు చేయవలయును. ప్రతివోటును సంపాదించుటకు ప్రయత్నింపవలయును. సాంఘికవాదులను జరాజయ మొందించుటకే కృతకృత్యమువీరదు. రాబోవు వారికి కూడ సాంఘికవాదులవలననే యంతరాజయములును లేకుండ జేయవలయును.

నియామకములు

రీఫ్స్, అక్టోబరు 18:— ఇంగ్లాండులోని పార్లమెంటునందలి 615 స్థానములకు గ్రేటుబ్రిటనునందును ఉత్తర ఐర్లండునందును 1400. సభ్యులు నియమింపబడిరి. నియమమునకు సంసిద్ధమైనవారింతకు ఎప్పుడు నిట్టి ఉత్సాహమును గలుగజేయలేదు. ఇదివరకెప్పుడును సాధ్యమైనంతవరకు నామినేషనుకొరకు దీర్ఘ కాలము దీసికొనజనుచుండెడివాడుక. ఇప్పుడు దీర్ఘ కాలము దీసికొనుట కవకాశములేదు గనుక వాదాడిగా ఆభ్యర్థులను యేర్పాటుచేయవలసి వచ్చుచున్నది. మూడు పక్షములవారును నొక్కక్క యెన్నికస్థానమునకే పోటీగా నిల్చుట, తప్పించుటకు ప్రయత్నములు సల్పబడుటచే నేయభ్యర్థి మేల్కొనవలయును నిల్చున్నాడో నియామక ప్రక్రియ అధికారిచేతియందు దిద్దవరకెవ్వరికిని దెలియుటలేదు.

నిరాటంకముగ నెన్నుకొనబడు కార్మికవాదులు

పెక్కు ఆభ్యర్థులు నిన్నను ఎన్నికకు నిల్చుట ఉపసంహరించుకొనిరి. పొట్టుమేర్పురు జనరలుగారగు వెర్నకాఫ్ట్రు సారకగా రొక్కరే నిరాటంకముగా మంత్రిపదవినుండి యెన్నుకొనబడుచున్నారు. బహుశః తొమ్మిదవగురు కార్మికవాదులు పోటీలేకుండ నెన్నుకొనబడవచ్చును.

పోటీలేని యంగ్లనియన్సుస్థానములు

పోటీలేకుండ ఎన్నికలకు నిల్చువారిలో కాన్సర్వేటివు వాదులలో ముప్పదిమందిగలరు. ఈ సంఖ్యలో బాల్బునిన్ను ఐదుకంటే విద్యాభ్యాసమంత్రి హ్యూ, బార్న్ హ్యూసిస్, అల్బర్టు భాగమునందలి ప్రాత పార్లమెంటుసభ్యులు, విశ్వవిద్యాలయ చూరచుభ్యర్థులు గలరు.

పోటీలేని సామ్యవాదులు

సుమారు ఎనమంతుగురు సామ్యవాదులు పోటీలేకుండ ఎన్నుకొనబడవచ్చును. కామన్సులలో అధ్యక్షుడగు విల్లేగారు, కల్గురగంప మంత్రాంగమునందు విద్యాభ్యాసమంత్రిగానున్న ఫిషరుగారు యీ యెనమంతుగురులో కూడియున్నారు.

ప్రీ అభ్యర్థులు

రాజ్యాంగ విషయములందు ప్రీలు జూపుచున్న చలనాభివృద్ధి ప్రీఅభ్యర్థులసంఖ్య వెల్లడిచేయుచున్నది. 1918 సంవత్సరములో 16 ప్రీలు ఎన్నికలకు అభ్యర్థిమలుగా నిలిచిరి. ఎవ్వరును పార్లమెంటులో నొక స్థానమైన నలంకరించలేదు. 1922 సంవత్సరములో 22 ప్రీలు అభ్యర్థిమలుగా ఎన్నికలలో పాల్గొనిరి. ఇద్దరు విజయమును బడసిరి. 1923 సంవత్సరములో 34 ప్రీలు ఎన్నికలకు నిలిచిరి. ఎనమంతుగురు జయమొందిరి. ప్రస్తుతపు ఎన్నికలకు 41 మంది ప్రీలు ఎన్నికకు అభ్యర్థిమలుగానిల్చెదరు. జయమొందువారిసంఖ్యయు పెచ్చుగా నుండును.

ఎన్నికస్వాతంత్ర్య అధికారపు మోచ్చుతగ్గులు

కాన్సర్వేటివులు, సామ్యవాదులు, కార్మికవాదులును అమిమితిలగు ప్రీలకు నెన్నికస్వాతంత్ర్యమునందు గల

చిత్తులను గుర్తించిరి. నిన్నరాత్రి ఇయ్యబడిన ఉపన్యాసములో పురుషులను ప్రీలను సమానతాజ్యాంగసాహ్నులను ప్రసాదించుటకు లేకు పక్షమువారనుకూలముగనున్నారని బాల్బు వినుగారు చెప్పిరి. ఒడంబడికవలన ఎన్నికస్వాతంత్ర్యమును మోచ్చించుటకు యేర్పాటుచేయుట ఉచితమనిరి. వారిపక్షము వారధికారభారము విహించెదరని అన్ని రాజ్యాంగపక్షముల వారిని సమావేశముచేసి యీ విషయమై నిర్ధారణచేసెదరని బాల్బువినుగారు చెప్పిరి.

ప్రీపురుషభేదములు సమసిపోజేయబడును

ప్రైమ్స్ నిశ్చయ ఉపన్యాసమునందు ఆన్లైట్ గారిట్లు ప్రసంగించిరి — ప్రీపురుష భేదములను దీసివేయుటయేగాక సమసిపోవునట్లు చేయవలయును. త్రువలవలెనే ప్రీలకుగూడ పార్లమెంటు సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యముండవలయును.

కృషివలులకు కన్సర్వేటివులు చేసినవాగ్దానము

కార్మిక ప్రభుత్వమువారిచే ప్యాసుచేయబడిన కూలి చట్టమును తాము ప్రభుత్వనిర్వహణమునకు ప్రవేశపెట్టకారము ఈయబడినయెడల కర్షకులందరినీ బాల్బువినుగారు కృషి విలులకు చెల్లెను. దొరతనమువారు పంచదార వర్షక్రమకు సామ్యసహాయ విచ్చితగిన బాగ్రత్త దీసికొనెదరు. వ్యవసాయపరిశ్రమకు పలుమారులు మార్పులుచేయుమంటు పనికిరాదు. రాజ్యాంగకక్షలవారు సమావేశమై ఉచితమార్గము నాలోచించి ఏదియో నొక లాభదాయకమగుదానికి వచ్చెదరని వారికి ఆశ లేదు. కాని ఒడంబడికకు ఈ పక్షములవారింగీకరింపనియెడ తమకేకపందనలేకుండ ప్రయత్నించి దేశాభివృద్ధికిని వ్యవసాయ అభివృద్ధికిని లాభదాయకమగు విధానము నివలంబించుటకు బాల్బువినుగారు వెనుదీయమని చెప్పిరి.

పోటీలేని అభ్యర్థులు

రీఫ్స్, అక్టోబరు 19:— అన్ని రాజకీయపక్షముల కంటెను కాన్సర్వేటివు పక్షమువారెక్కున అభ్యర్థులను నిల్చుచున్నారు. ఈపక్షమువారితిరపున 50 అభ్యర్థులుగలరు. లేబరు పక్షమువారు 508, లేబరుల పక్షమువారి అభ్యర్థులు 344 ఏ పార్టీవారి యాజమాన్యమునకు జెందని కొంతమంది అభ్యర్థులు నిల్చుచున్నారు గాన యీసంఖ్యలు సెనైలెనవికావు. ఆను స్పెషానికంటె యెక్కువవోట్లయందు దన్నిపక్షములవారును పోటీకి వచ్చెద. క్రితము సంవత్సరములో యిట్టిపోటీస్థానములు 266 గలవు. ఇప్పుడు 223 గలవు. నామినేషనుల పరిశీలించగా కాన్సర్వేటివులకును కార్మికలకును పోటీ 224 స్థానములందు గలదు. లేబరు పక్షమునకును లేబరుల పక్షమునకును 54 చోట్ల పోటీగలదు. లేబరులవాదులకును కాన్సర్వేటివు వాదులకును త్రిమైన పోటీ 50 స్థానములలో గలదు.

డివెలరా అనుచరులు

అల్బర్టులోని పదిపార్లమెంటు స్థానములకుడివెలరా గారి అనుచరులు నియమింపబడినవి చెలిసినప్పుడందరికిని ఆశ్చర్యముకలిగెను. ఈపదిస్థానము లందును కాన్సర్వేటివు పక్షము వారు తప్పక జయమొందెదరు.

కాన్సర్వేటివు లిబరలు దాడి

లండను, అక్టోబరు 18:— కాన్సర్వేటివులు ఎన్నికలో జయమొందెదరని ఎల్లరితును ఆశలు గలవు. ఈపార్టీవారు ప్రీముగా లేబరుపక్షమువారిని ప్రతిఘటించుచున్నారు. చచ్చులుగాను చేసిన దీగ్ధారావమును ఎల్లరును ఎలుగై తిరచుట ప్రారంభించిరి.

దేశమంతటను కార్మికుల కనదుకూలపరిశీలన గలుగజేయుటకు ప్రచరణములు గలుగుచున్నవి. లాడ్లబర్లను పెద్దలుగాను యిట్లనిరి. “వాత్యగాండ్రు సామ్యునీ నవద్దు.”

లిబరలు పక్షమువారును లేబరుపక్షమునెడ తిరస్కార భావత్రమునే పకించుచున్నారు. లేబరుపక్షమువారు గావించిన రషియా సంధి అపక్షమునకు చేసిన ఫితి సమకూర్చిన చేనెను. పా 30, 000, 000 లను రషియావారికి అప్పగ నీయమని లేబరు

పక్ష వారములున్నారనియు రషియాలోని ప్రతి అంగుణాస్థలమునండియు మానవుల గొంతుకలను గోమంటుకు కఱకుతులు 2. యలుదేశనియు లాయకు జారి గారనిరి.

కన్సర్వేటివు లిబరలు సంయుక్తదాడి చిరకాలమునుండియు గలయాయుసపక్షములవారికిని సామరస్యమును బటించుట కనుకూలముగ నుండును. ఉభయపక్షములవారిలో కొంతమంది ప్రముఖులు బహిరంగముగా కరస్పంద్యములను గావించిరి. దారిద్రమైన సాంఘిక దొరతనమును దిట్టును దేశభక్తుడగు ఆస్క్విత్తుగారికి ప్రైమ్స్ విజయము గలుగుగాకయని కడుపుమంట దిడునట్లు బర్లను పెద్ద ప్రభువుగా గనిరి.

కార్మిక పక్షమువారి సమాధానము

లేబరు పార్టీయంత్రి యగు స్టీఫెనువాల్సు గర్వియని ఆస్క్విత్తుగారిని నిందించెను. లాయకుబార్లెగాను గట్టికుట్రజేయుచున్నారనియు కాన్సర్వేటివు పక్షమువారు స్వలమైన అధిక సంఖ్యాకులు గలవారైనయెడ ఆన్లైట్ గారిని ప్రోత్సహిసి లాయకు బార్లెయు విశ్వాస చచ్చిలు బర్లను పెద్ద గార్లు దేశమును బరిపాలించెదరనియు పిటిషన్ పోషడను గారుచెప్పిరి.

లిబరలు పక్షమువారిని నిందించుట

లండను, అక్టోబరు 18:— లిబరలుపక్షమువారు ఆత్మకు అముక్తికొను మన్నానరచి లేబరుపక్షమువారు ప్రతిఉపన్యాసజేడి కనుండియు చాటుచున్నారు. లేబరు దొరతనమువారు గావించిన ప్రస్తుతమైన కార్యములను, రషియా సంధిలన లాభములను యీ పక్షమువారి యుపన్యాసమునందలి సారాంశములు. లేబరు పక్షమువారి ప్రభుత్వమునందు నిర్వాహకుల కష్టముల దగ్గలేదని చెప్పుట నట్టి తెలివితక్కువ యనియు, సామకార్లపాయామే నిర్వాహకత్వమునకు గారాగచునియు స్టీఫెనువాల్సు గారునుడిచిరి. సాధ్యమైనంత వేగముగ నూతన సాంఘిక పరిస్థితుల శిక్షాటుగావించుటకు నిర్వాహకత్వమే కొలదికాలములో కారణమై, సాంఘికవాదులను సుస్థిరముగ రాజ్యభారమును నడపుటకు దోడ్పడుననెను.

పక్షముల స్థితి

ఇంగ్లీషు కంటెండు విశ్వవిద్యాయములను నెల్ల విశ్వవిద్యాలయమును దప్ప తక్కిన అన్నిస్థానములకును నామినేషను చేయబడెను. పోటీలేనివారిలో కాన్సర్వేటివులు 16, కార్మికవాదులు 9, లేబరులు 6, నేషనలిస్టు 1.

ప్రధానమంత్రి: కాంబెల్ గారి

కేసు

లేమరు గాని తమమీదగాని కాంబెల్ గారిమీద జేబడిన ఆభినియోగమును ఉపసంహరించుటకు ఒత్తిజేయులేదనియు జేయబడలేదనియు చెప్పిరి. చేయకూడదని యేమియు నీ సం దర్భమున జేయలేదని చెప్పిరి. కేసు ఉపసంహరించుటకు వారికిష్టము లేదనియు నాని విషయముతయింట్ల ఆటెర్నీ జెనరలుగారికి వచ్చిజేయబడెననియు మార్గనెల్లు గారు నుడిచిరి.

ఈస్టుఇండియా అసోసియేషన్

నర్ రెజినాల్డు క్రాడక్ గారి ప్రసంగము
ఇ.డియా ప్రభుత్వమునుండి
బర్మాను విభజంపవలయును

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండను, అక్టోబరు 20:— ఈస్టుఇండియా సంఘము వారియెదుట ప్రసంగించుచు బర్మాలోను ఇండియాలోను కరువునివారణ యేర్పాట్లను గురించి సర్ రెజినాల్డు క్రాడక్ గారు పన్నుసించిరి. ఔమానంతరముందు నిమ్మకు నీచోసినట్లు వీదరెతులు తమపనులను తిరిగి ప్రారంభించెదరనియు వారి ఘనములు ప్రశంసార్హములనియు క్రాడక్ గారు చెప్పిరి.

బర్మాయొక్క ప్రత్యేకత

విమ్మట జరిగినచర్చయందు దొక రంగును విద్యార్థి మూట్లాడెను పెక్కు బర్మాయొక్కయు యీచర్చలందున్నామును గన్పరచిరి. బర్మాను ఇండియాదేశమునండి చీల్చులయు నని న్యాయాను రంగునువిద్యార్థి చెల్లెను. విశ్వసహాయదీయ మరెము భిలాపత్తు మొదలైనసమస్యలు బర్మావాటికి ఆర్థికరహితిములు. హైందవులచే పరిపాలింపబడుటకు బర్మానా రియ్యకొనరు. హైందవసమస్యలందును జక్కులందును బర్మావారికే మియు జోక్యములేదు.

బర్మాప్రత్యేకతను సర్ రెజినాల్డు క్రాడక్ గారు అంగీకరించిరి. ప్రస్తుతము కొంతకాల ముభయదేశము లొక్కపాలనమున నుండుట సమంజసమని చాటు జచ్చిరి. హైందవులు స్వరాజ్యమును బడసిలేని బర్మావారికందు యెట్టి స్థానము నుండదు.

న్యూజీలెండు హైకమీషనరు ప్రకటన

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రవార్త)

అంధ్ర, అక్టోబరు 20:—కాబోవు సంవత్సరములో జరుపబోవు సామాజ్య ప్రవర్తనముందు న్యూజీలెండు ప్రభుత్వమువారి పాల్గొన జాలరని న్యూజీలెండు హైకమీషనరు గారు ప్రకటించిరి.

ప్రముఖుల సంఘము

వహాబినాయకునితో రాయబారము

అంధ్ర, అక్టోబరు 20:—సమావేశము గాబోవు అఖిల మహమ్మదీయ సంఘమువారి తీర్మానము చేయబడుటకు వహాబీ నాయకునితో ప్రముఖుల రాయబారములు పలుకుచున్నది. అమీరు ఆలీగారి యిష్టముపై కెడాంగరవాస్తవ్యులతో సంప్రదింపుట కొక రాయబారము బంపవలసినదని యిదిగో సాదుగారి నొకబాబు పంపబడెను.

అధిక ప్రలాపనలవలన నష్టము

అబరువానలో తన ఎన్నికయ్యుటను ప్రారంభించిన నష్టము లేకుండా వాడుకుంటున్న రానే ముస్లింలకు గొప్ప సన్మాన మొసగబడెను. ఇష్టమునట్టి పట్టికలకు మామూలు యిక ప్రారంభముననియు, నిజమైనంతయు బయల్పడుటకు లేకుండా వాడుకుంటున్న సాకర్లను లేపనియు వారు నడిచిరి.

ఫీల్డ్స్ పోస్టుగారి ప్రసంగము

ఈ ఎన్నికలలో లేకుండా వాడుకుంటున్న మొదలినచో ప్రపంచములోని కార్మికపక్షమునకు ఆకాశాంగమునియు పరిశీలు వివరమునీ చాల్చుననియు రాకడేలునం దుపన్యసించుచు వారు చెప్పిరి. ఇది వరకు కంటే లేకుండా వాడుకుంటున్న మొదలినచో ప్రపంచములోని కార్మికపక్షమునకు ఆకాశాంగమునియు పరిశీలు వివరమునీ చాల్చుననియు రాకడేలునం దుపన్యసించుచు వారు చెప్పిరి.

లిబరలుపక్షమువారికి హెచ్చరిక

లేకుండా వాడుకుంటున్న మొదలినచో ప్రపంచములోని కార్మికపక్షమునకు ఆకాశాంగమునియు పరిశీలు వివరమునీ చాల్చుననియు రాకడేలునం దుపన్యసించుచు వారు చెప్పిరి. ఇది వరకు కంటే లేకుండా వాడుకుంటున్న మొదలినచో ప్రపంచములోని కార్మికపక్షమునకు ఆకాశాంగమునియు పరిశీలు వివరమునీ చాల్చుననియు రాకడేలునం దుపన్యసించుచు వారు చెప్పిరి.

అఖిలనామి నేషనులు

శనివారమునాడు 14:4 మంది నామి నేషను చేయబడిరి. ఈసంఖ్యయందు ప్రతిభుటనలేనివారు గలరు.

కాన్స్టెబులు	582
కాన్స్టేబుల పక్షములు	7
లిబరలుపక్షమువారు	841
లేకుండా వాడుకుంటున్న మొదలినచో	801
కొలపలేకపోయినవారు	9
సమస్తివాదులు	8
స్వతంత్రులు	12
రిపబ్లినులు	7
సిక్స్ థీనులు	1
జాతీయవాదులు	1
నిషేధవాదులు	1

కంట్రెండు విశ్వవిద్యాలయములకును, కెన్సెల్లర్స్ ద్వారా మునకును నామి నేషను లెక్కను కాల్చెను.

అంధ్ర, అక్టోబరు 19:—ఆహాయము లేమియు జరగకుండా నామి నేషను చేయబడెను. కాన్స్టెబులు పక్షము లివరలు నారికిని పోటీ జరుగుననుష్ఠలములందు లేకుండా వాడుకుంటున్న మొదలినచో ప్రపంచములోని కార్మికపక్షమునకు ఆకాశాంగమునియు పరిశీలు వివరమునీ చాల్చుననియు రాకడేలునం దుపన్యసించుచు వారు చెప్పిరి.

ఇదిగో కాన్స్టెబుల వారికి 51 స్థానములందును, లేకుండా వాడుకుంటున్న మొదలినచో ప్రపంచములోని కార్మికపక్షమునకు ఆకాశాంగమునియు పరిశీలు వివరమునీ చాల్చుననియు రాకడేలునం దుపన్యసించుచు వారు చెప్పిరి. ఇది వరకు కంటే లేకుండా వాడుకుంటున్న మొదలినచో ప్రపంచములోని కార్మికపక్షమునకు ఆకాశాంగమునియు పరిశీలు వివరమునీ చాల్చుననియు రాకడేలునం దుపన్యసించుచు వారు చెప్పిరి.

నెవల్ చాంబర్లనుగారికి ప్రతిభుటనము

లిబరలుపక్షమువారివలన నేక లాభకర్తలగుట కల్లు దుగారగు కట్టెను ఆనుకొని మోస్తే గారుగూడ వీరి ప్రతిభుటనము చేయుచున్నారు. మోస్తే గారు హోగో సభ్యులుగా కాన్స్టెబుల పక్షములో నుండిరి. వారిపక్షము లేకుండా వాడుకుంటున్న మొదలినచో ప్రపంచములోని కార్మికపక్షమునకు ఆకాశాంగమునియు పరిశీలు వివరమునీ చాల్చుననియు రాకడేలునం దుపన్యసించుచు వారు చెప్పిరి.

లాన్లు చెప్పుకోర్కూగు లేకుండా వాడుకుంటున్న మొదలినచో ప్రపంచములోని కార్మికపక్షమునకు ఆకాశాంగమునియు పరిశీలు వివరమునీ చాల్చుననియు రాకడేలునం దుపన్యసించుచు వారు చెప్పిరి.

కార్మికవాదులు - బోలినిజము
రీగా, అక్టోబరు 18:—మాస్కోలో ప్రసంగించుచు యింగ్లాడులోని కార్మికపక్షమువారు చాలకాలము రాజ్యాంగ భారము నిర్వహించుచుండెడివనియు, మేన్స్ నాల్గూ పరిపాలనను బోలినిజము లెకరదేశములో ప్రచారము చేయ నవసరము లేదనియు జీనీఫ్ గాను చెప్పిరి. వారు రాజ్యభారము దీసికొనుటకు భార్యను తమ్ము చెక్కిరించినవనియు మేన్స్ నాల్గూ గారు యిష్టము గట్టిగ ఎన్నికలలో బోరుమండిరనియు చెప్పెను.

వెల్లు విశ్వవిద్యాలయనామినేషనులు

అంధ్ర, అక్టోబరు 20:—ఒక క్రైస్తవ కాంతివాదియు నొకలిబరలు పక్షమువాడూ యీవిశ్వవిద్యాలయములకు నామినేషను చేయబడిరి. వీరితో అభ్యర్థుల సంఖ్య 1422. జర్మనుకాలినెట్టు విషయసీతి
డెర్లెను, అక్టోబరు 18:—ఇదివరలో అన్ని పక్షముల వారికిని జరుగుచున్న సంప్రతింపులను విన్నవయ్యెను. నల్లరు జాతీయ వాదులను కాబినెట్టులో తీర్చుకొనబడుట, దీనివలన ముగ్గురు డెమోక్రటిక్కు మంత్రులు రాజీనామా చేయిరి. నేషనులమీద దాసునివేదికమునకు ప్రతిపాటులు వారితో డెమోక్రటిక్కు పార్టీవారికి సహకారము ఎట్లు జరుగవలెనో తెలియదు. నేషనులమీద దాసునివేదికమునకు ప్రతిపాటులు వారితో డెమోక్రటిక్కు పార్టీవారికి సహకారము ఎట్లు జరుగవలెనో తెలియదు.

జర్మనుకాలినెట్టు విషయసీతి

డెర్లెను, అక్టోబరు 18:—ఇదివరలో అన్ని పక్షముల వారికిని జరుగుచున్న సంప్రతింపులను విన్నవయ్యెను. నల్లరు జాతీయ వాదులను కాబినెట్టులో తీర్చుకొనబడుట, దీనివలన ముగ్గురు డెమోక్రటిక్కు మంత్రులు రాజీనామా చేయిరి. నేషనులమీద దాసునివేదికమునకు ప్రతిపాటులు వారితో డెమోక్రటిక్కు పార్టీవారికి సహకారము ఎట్లు జరుగవలెనో తెలియదు. నేషనులమీద దాసునివేదికమునకు ప్రతిపాటులు వారితో డెమోక్రటిక్కు పార్టీవారికి సహకారము ఎట్లు జరుగవలెనో తెలియదు.

జర్మనుకాలినెట్టు విషయసీతి

డెర్లెను, అక్టోబరు 18:—ఇదివరలో అన్ని పక్షముల వారికిని జరుగుచున్న సంప్రతింపులను విన్నవయ్యెను. నల్లరు జాతీయ వాదులను కాబినెట్టులో తీర్చుకొనబడుట, దీనివలన ముగ్గురు డెమోక్రటిక్కు మంత్రులు రాజీనామా చేయిరి. నేషనులమీద దాసునివేదికమునకు ప్రతిపాటులు వారితో డెమోక్రటిక్కు పార్టీవారికి సహకారము ఎట్లు జరుగవలెనో తెలియదు. నేషనులమీద దాసునివేదికమునకు ప్రతిపాటులు వారితో డెమోక్రటిక్కు పార్టీవారికి సహకారము ఎట్లు జరుగవలెనో తెలియదు.

జర్మనీదేశము: నానా జాతీయమితి

బెర్లినుముదేశీయుల అభిప్రాయము

బ్రెస్లెన్ అక్టోబరు 18:—జర్మనువారి లేఖకు బెర్లియుమువారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. నానాజాతి సమితి కాంసిలులో తేరుటకు బెర్లియుమువారు ఎట్టి అభ్యంతరములను గలగ తేయుట లేదనియు జర్మనీవారు కొన్నివరకును నెరవేర్చినచో కాంసిలులో కాత్వతమైన స్థాన మొసంగబడుననియు చెప్పబడెను.

ప్రాంసుదేశముయొక్క స్థితి

పారియట్టుగారి ప్రసంగము

బోలోను, అక్టోబరు 19:—ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములచే పరాసుదేశము నెలగాకుండ నున్నదనియు మిక్కిలి నిరపాయ స్థితిలోనిదిగా రాబడినదనియు రేడికలు సాంఘిక పక్షమువారి కాంగ్రెసులో మాట్లాడుచు పారియట్టుగారు చెప్పిరి. జెనీవాలో సమావేశమైన జాతులలో కెవ్వరను పరాసువారియెడ ద్వేషభావములను జూపలేదు. జర్మనీ దేశమునకు పరాసు దేశమునకు సంబంధము మనుపటికంటే బాగుగ నున్నది.

విప్లవ సేన

తగ్గించుటకు పీలులేదు

మాస్కో, అక్టోబరు 18:—ప్రస్తుతము రషీనువారు సేనను దగ్గించుటకు అంగీకరించరని ట్రాన్సిగారు చెప్పిరి. ఏలయన, విదేశీ సేనల దాడినుండి తప్పించుకొనుటకును, దాస్యబంధములలో బడదొందుటకును యీసేన అత్యవసరము.

చైనా పరిస్థితులు

చికిర్యాంగుసేన పరాజయము

హ్యూంఫ్, అక్టోబరు 18:—ప్రతివారికి 20 జోలర్లు ఇచ్చి, యింటికి వంపుట కంగీకరించెయెడ నాయకుడు లేనిదైన చికిర్యాంగు సేన ఆయుధములను వదిలివేయుట కంగీకరించెను.

కాంటాంగునకు ఇండియను సైనికు లంపబడిరి

హంకాంగు, అక్టోబరు 20:—ఆయుధసామగ్రితోను, మరణిరంగులతోను శాంటునులోని బొగోవానిని గాపాడుటకు నుత్తరమైన ఒంగోబస్తానిషి ద్రమము 50 మంది హైందవ్యగై నేడియులు పీమీనునకు పంపబడిరి.

చాంగుసోలిన్ ఓడిపోయెను

విక్ హంగుయా, అక్టోబరు 20:—శనివారమునాడు షెన్ హానునెదుట తీవ్రమైన యుద్ధము జరిగెను. చాంగు దాడినుండి పూపేపూసేనలు దప్పించుకొనెను. వెంటనే వీరికి బెద్దనైన్యము సహాయముగ వచ్చెను.

అంగ్లో-సోవియెటు ఒడంబడికలు

మాస్కో, అక్టోబరు 20:—బ్రిటనులో తెనరలు ఎలక్షనులు జరుగుచుండుటనే సోవియెటు ప్రభుత్వమువారు ఒడంబడికను ఆమోదించుటకు కొంతకాలము నిర్బిచేసిరి.

రీపరేషను ఏ జెంటు జెనరలు

పారిసు, అక్టోబరు 19:—అమెరికానుండి గిల్బర్టుగారు పారిసునగరము చేరిరి. ఓరినుయంగుగారికిను, రీపరేషనుకమీషనువారితోను సంప్రతింపినప్పటికి వారు బెర్లినునగరమునకు బోయెదరు.

నానారాజ్య సమితి

సమితికాన్సిలు ప్రత్యేకసమావేశము

జనీవా, అక్టోబరు 20:—ఇరాకు సరిహద్దు రేగాదాల సందర్భమున సమితి కాంసిలు బ్రెస్లెన్ నగరమున యీనెల 27 వ తారీఖున సమావేశమగును.

మొరక్కోయందలి స్వేయినుయొక్క విషయసీతి

స్వేయిను ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము

దేశగౌరవమును గాపాడవలయును

అంధ్ర, అక్టోబరు 20:—కై రెక్కరి అభ్యుత్థుడుగను, నైన్యాధిపతియనగు ఎస్టీ లావభుత్తు ప్రకటనము గావించెను. స్వేయినుదేశ గౌరవమును గాపాడవలయుననియు మొరక్కో చిక్కు నికలేకుండా శేయవలయుననియు ప్రకటించిరి. ఇది ప్రభుత్వము లోని వారిగౌరవ గావించబడెను.

హేడ్జాజ్ పరిస్థితులు

కైరో, అక్టోబరు 18:—వహాబీలుకుంతములు గావించిన యీజిప్టు ప్రతికర లోని ప్రకటనలను త్యములనియు వారిదండయాత్రవలన వచ్చుమొదలగుటకులకు తగిన నష్టపరిహార మీయబడుననియు కెడ్డు ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి.

అమీరు ఆలీ వహాబీలకురతు లంగీకరించుట

కైరో, అక్టోబరు 19:—కొవియట్ సమావేశములో దాఖలుచేయబడిన మరతులదా నంగీకరించెదనని అమీరు ఆలీ గారు యిబినుసానుగారికి నొకబాబు వ్రాసినట్లు సినియానును వార్తాపత్రిక చెల్పుచున్నది. 15000 నైకులను యిబినుసాను బంపివేయుచున్నాడు అని యీవార్తాపత్రిక చెల్పుచున్నది.

ప్రఖ్యాత నౌకానిపులుని మరణము

రీఫీల్డు, అక్టోబరు 9:—ప్రఖ్యాత నౌకానిపులుడగు సర్ పెర్సీ స్కాట్టుగారు నిన్న అంధ్రములో జనిపోయిరి. ఆప్పటికి వారికి 71 సం॥ వయస్సు.

ఇండియాతపాలను దొంగిలించబోవుట

పారిసు, అక్టోబరు 10:—మాస్కోలోని పరిసరగ్రామమును సెంట్రాల్ ఇండియా మార్షల్సు పారిసు ఎక్సెక్యూషనుకు గలయిండి యనుటపాలను దొంగిలించుటకు ప్రయత్నింపబడెను. నల్లరుల్లే త్వే వారు గస్తీ మీద నున్నారు. కాని దొంగలగుంపు వారిని భయపెట్టెను. నల్లరు గస్తీచేయుచున్న వారి పోయి కొంతమంది నైకులను దీసికొని వచ్చుసరికి మోటారు బండినెక్కి దొంగలు చారిపోయిరి. వారినితరుమకుండా నుండుటకై దారి పాడుగున రాళ్లు రప్పలుబారవేసిరి.

లాహోరు పురపాలకసంఘము

లాహోరు, అక్టోబరు 20:—బి. బి. బి. కె. ఐ. సి. ఎస్ గారు రాజీనామానిచ్చి సెలవుమీద వెళ్లుచే యిదివరకు ఢిల్లీ పురపాలకసంఘములో కార్యదర్శిగా పనిచేసినవాళ్ళు ఐ. సి. యస్. లాహోరు పురపాలకసంఘమునకు కార్యదర్శిగా జని చేయుదురు.

(అభిప్రేం)

బొంబాయి శాసనసభ

అధ్యక్షుని జీతము

పునహా, అక్టోబరు 18:— నెలకు రూ 3000 లను అధ్యక్షుని జీతముగా నిర్ణయము గావించబడిన బిల్లు సేటి శాసనసభలో అంగీకరింపబడినది. జయభార్యగారి సవరణమీద దీర్ఘ చర్చ జరిగెను. శాసనసభ కార్యమునకే యావత్తు కాలమును వినియోగించువారికి మాత్రమే రూ 3000 ల జీతము తీర్చి యము చేయవలయునని సెలెక్షన్ మిటీవారు చెప్పిరి. జయభార్యగారు యీవరకు దీనిపేరుటకు సవరణ చెప్పిరి. డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటు ఫలూర్నీ, సాపు, సిధి, పటేలు, ప్రధాన్ గాంధీ చర్చయందు పాల్గొనిరి. గవర్నరు మెంటు సభ్యులు వోటు వెయ్యలేదు. అనధికారసభ్యు లందరు ఏకగ్రీవముగా బిల్లు ఆమోదించిరి. (అ. ప్రె.)

ప్రశ్నోత్తరములు

పునహా, అక్టోబరు 18:— నేడు సమావేశమైన బొంబాయి శాసనసభలో పెక్కు ప్రశ్నలు అడుగబడినవి. దొరతనమువారు సమాధానములిచ్చిరి. మహాలేక్ష్యరత్న మోటారు ఆపాయములో గాయములనొందిన దొరతనమువారి బంట్రోతులకు అవసరమైనవస్తువులు, నష్టమునకు దగిన పరిహారము యాయబడిన వా యని బోలుగారడంగ ప్రశ్నకు దొరతనమువారు సమాధానములిచ్చిరి. నష్టపరిహారమునకు రూ 72 లు యాయబడినవి.

పనివాండ్రు పరిహారచట్టము (Workmen's Compensation act) ప్రకారముగా దొరతనమువారు నడచుచున్న రాయని నారిమెట్ గా రడిగిన అదనపు ప్రశ్నకు జెనరలు మోటారుగారు లేదని సమాధాన మిచ్చిరి.

రావుసాహెబు దేశాయిగారడిగిన ప్రశ్నకు వి. పి. సి. 124 ఎ క్రింద గడవిన విధుసంవత్సరములలోను అగ్గరకు శిక్ష దీసివేయబడినదని హోం మెంబరుగారు చెప్పిరి.

రాజకీయ సమావేశములకు, సమైక్యసమన్వయము హాజరగువారికి ఆయుధముల నిచ్చుటకు లైసెన్సుల నిరాకరించుట ప్రభుత్వమువారి విధానమని యి. జోగ్ గారడంగ హోం మెంబరు అట్టిసీతా రసలంబించుటలేదని. ధార్యారు జిల్లా కాన్స్టేబుల్ లో బాల్లారిని ముగ్గురు పెద్దనుమళ్ళులకు పాకీల లైసెన్సులను ధార్యారు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు రద్దు చేసిరి. యి. జోగ్ గారు నిదర్శనముజూపిరి. కాంతి సక్రమపరిస్థితులను భంగము గావించువారికి ఆయుధములనిచ్చుట దొరతనమువారి నీతి కాదని జయభార్యగారడిగిన అదనపు ప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చిరి.

గౌరవనీయులగు బాధవగారి ప్రతివాదముమీద తినుబొంబారములందు కల్తీశయకుండ గాపాటుటకు యేర్పాటుపడుచున్న బిల్లు మొదటిసారి సభలో జరుగుచున్నది. పిమ్మట సెలెక్షన్ మిటీకి బంపబడినది.

స్వల్పవిషయములకు సంబంధించిన మూడుబిల్లులు సవరణచేయబడిన అనంతరము బొంబాయిగర మునిసిపలు జట్టు సవరణచేయుటకు హిదాయతుల్లాగారు మొదటిసారి బిల్లు చదివిరి. కభ్యుల నెన్నుకొనుటకు సేలట్టు విధానమును, కార్పరేషను అధికారములకు గొన్ని ప్రత్యేక కమిటీలకు యిచ్చుటకును, యిబిల్లులో అవకాశము గలగజేతు బడుచున్నవి. మొదటి సంవత్సరమునకు నెల 1 కి రూ 2500 లును, రెండవమాడు వత్సరములకు నెల 1 కి రూ 3000 లును, తరువాత రెండవవత్సరములకు రూ 3500 లను యిబిల్లుయందు మునిసిపలు కమిషనరు జీతము నిర్ణయించబడినది. మొట్టమొత్తము కమిషనరు ఏర్పాటు నియమించుట 5 సం॥లకు చేయవలయును. పిమ్మట తిరిగి మరీమాడు సోలీలకు కమిషనరుగారి ఉద్యోగకాలము పొచ్చించవచ్చును. కార్పరేషనువారి యిచ్చుమైన కమిషనరును నియమించుకొనుట కీ బిల్లు అధికార మియ్యబడలేదనియు, ముందు శాసనసభలో బిల్లువిషయమై నాలోచించ నవచ్చుననియు నారిమెన్నుగారిచే ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానము ప్రోసివేయబడినది. నాటికి సభ ముగిసెను. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి ప్రాజెక్టు

బొంబాయి ప్రాజెక్టులో జన్మించు డి. యస్. ముల్లాగారు అక్టోబరు 20 తేదీనండి రాజీనామానిచ్చుచున్నారని గావున వారిస్థానే ఆప్టటినుండి 1925 జూను 10 తేదీవరకు పనిచేయుటకుగాను జన్మించు డి. యస్. తారాపూరువాలాగారు ప్రాజెక్టులో నియమించబడిరి.

బొంబాయిరాజధానిమహామదీయ

విద్యా సమావేశము

గవర్నరుగారు అధ్యక్షులు

పునహా, అక్టోబరు 18:— హరూసుహాబులో నేడు పదియవ బొంబాయి రాజధాని మహామదీయవిద్యాసమావేశము బొంబాయి గవర్నరుగారిచే తెరువబడినది. హాజరీక్కిరిసి పోయెను. నానాభాగములనుండి ప్రతినిధులు వచ్చిరి. కొల్హాపూరు మహారాజాగారు, గౌరవనీయులగు హిదాయతుల్లాగారు, లారెన్సుగారు, సి. మెహతాగారు, కార్యనిర్వాహకసభ్యులగు కావాన్ జి జిహంగీరుగారు విద్యాశాఖ డైరెక్టరు హాన్ కెట్టల్ గారు, శాసనసభ అనధికారులు పెక్కుమంది సభ సభ్యులవచ్చిరి. కొరానగ్రంథమునుండి కొన్ని గీతములు పాడిన తరువాత సన్యాససంఘాధ్యక్షుడు గవర్నరుగారిని ప్రతినిధులను ఆహ్వానించెను.

గవర్నరుగారి ప్రారంభోపన్యాసము

ఈసమావేశములో పాల్గొనుటకు గవర్నరుగారి సంత సమును వెళ్ళిచ్చిరి. మహామదీయులకు విద్యావిషయమైన ప్రత్యేక సమస్యల విషయమై వారు విచారించుచున్నారు. మహామదీయులను ఎదుర్కొనియున్న మొదటిసమస్య యేదని వారిస్ట్రీల అవిద్య బాలరకంపై బాలికలవిద్య చాల వెనుకబడియున్నది. ఈసమస్య మహామదీయులే సాధింపవలయును. ఈవిషయమై వారిసంఘము గట్టి ప్రయత్నములు చేయవలయును. భాషావిషయము మహామదీయులు సాధింపవలసిన రెండవసమస్య. ప్రతిస్థానికమునందును మహామదీయు బాలరకు విద్యగరవుటవిషయమై వారికే విచిచిత్రబడినది. ఉర్దూ ముఖ్య భాషగను పాఠములను బోధించుటకుగని లేక స్థానిక భాష ప్రధానముగను ఉర్దూభాష రెండవ దేశీయభాషగను నుండు యేర్పాటు మహామదీయులకే వదిలివేయబడినది. ఎనుబది పెర పెంటువంతు మహామదీయులే అగుటచే సింధుదేశములో నీ సమస్యలేదు. పిల్లలు బడులలోనికి రాకబోవుటయే నిక్కడ గొప్పచిక్కు. పాఠశాలలు క్రొత్తవి గావలయునని యెవ్వరును సింధుదేశములో దొరతనమువారిని యిబ్బంది పెట్టుటలేదు. కొన్ని ఉర్దూపఠనగ్రంథములు తెయారయ్యెను. అ హ మ దా బాదులోగాని పునహాలోగాని కేంద్రమహామదీయ బోధనా భ్యసనపాఠశాల స్థాపనవిషయమై విద్యాశాఖవారి అభిప్రాయముల వెల్లెబుచ్చుటకు వారు గోరిరి. దొరతనమువారి రిచ్చినవిద్యార్థి కేతనములను కొరతను బూర్తి చేయుటకు మహామదీయు లివ్వబోవు విద్యార్థి కేతనములను దొరతనమువారు అంగీకరించెదరు. ఎక్కడ అవసరమై వారికి ఉచితరీతిని యివిద్యార్థి కేతనము లివ్వబడవని యెవ్వరును జంకవలదు. దొరతనమువారు అరబ్బీభాషలో పరిశోధన యింగ్లాండులో స్వల్పబుకొకటియు సింధు మహామదీయునకు పాశ్చాత్య విమర్శనము నేర్చుకొనుట కొకటియు విద్యార్థి కేతనములు నిచ్చిరి.

సర్ యిబ్రహీం రహింతులాగారు

బొంబాయి శాసనసభాధ్యక్షు లగు రహింతులాగారు గవర్నరుగారికి వందనములర్పించిరి. యేసమస్యయందు దభిప్రాయ భేదములున్నను విద్యావిషయమై ఎల్లరు యేకగ్రీవముగ నున్నారనియు, దేశభ్యుదయము నిజాభివృద్ధిమీద నాధార భూతమనియు, రాజ్యాంగ మన్నికాబలందు నభివృద్ధిబొందినగాని అభ్యుదయము వ్యక్తమముగ నుండు ననియు రహింతులాగారు నుజిరిరి. విశ్వరహస్యమందు, విద్యయందును వెనుకబడియున్న మహామదీయులు యాకొరంతను దీర్చికొనుటకు గట్టిప్రయత్నములుచేయుటకు సమావేశములు జేయుటకును దొరతనమువారి మాతనోసగుటకును వారిసంతసముచెప్పిరి. దొరతనమువారి యంత్రము మందగమనమునకు వారు చింతించిరి. నిమ్నజాతుల యెడలను బీదలయెడలను యాచక్రంవేగముగ బోవునట్లు చేయవలయునని రహింతులాగారు గవర్నరుగారిని గోరిరి.

గవర్నరుగారి అంత్యప్రసంగము

సర్ యిబ్రహీంతులాగారి వచనములకు గవర్నరుగారు యిట్లు సమాధానమిచ్చిరి: విద్యవిషయమై యెంత సామ్రేయము భిన్నబెట్టుటకు వారింగీకారమే అనియు కాని శాసనసభవారి యిష్టముమీద యీపని గావలయుననియు, ననిరి. పిమ్మట గవర్నరుగారు వెడలిపోయిరి. విద్యాశాఖమంత్రియగు దెహ్లావిగారి అధ్యక్షకొపన్యాసమును వినుటకు సమావేశమువారు మొదలిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

చెన్న పురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 21-వ తేదీ మంగళవారము

(1) శాస్త్రములు			
దనియాలు బా 1-కి	రూ 30.0.0	మొదలు	42.0.0 వరకు
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు	వరకు
కుసుమ రేనాలివి	,, ప 48 గలవి	రూ 14.0.0	14.8.0
నెల్లూరివి	,, డిటా	,, 15.8.0	16.0.0
డిలీవి	,, డిటా 45 గలవి	,, 16.8.0	17.0.0
కాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,,	8.12.0	9.0.0
నవ్వులు	,,	20.0.0	24.0.0
(2) పవ్వుధాన్యములు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	రూ 11.0.0	రూ 12.0.0	
సెనగలు	,, డిటా	,, 12.8.0	13.0.0
సెసలు	,, డిటా	,, 11.8.0	12.4.0
మినుములు	,, డిటా	,, 13.0.0	16.0.0
ఉలము	ర 164	,,	9.4.0 11.4.0
(3) నూనె వస్తువులు			
నవ్వులనూనె బా 1-కి	రూ 170.0.0	175.0.0	
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14.0.0	26.0.0
కొండాపురం వేరుసెనగపప్పుబా1-కి	,, 65.0.0	68.0.0	
ఇతరప్రదేశము	,,	60.0.0	62.0.0
వేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి	రూ 155	మి.కా.నూ.నె.150	
అముదమునూనె బా 1-కి	రూ 190.0.0		
(4) చిల్లర వస్తువులు			
చావుపసుపు బా 1-కి	రూ 200.0.0	205.0.0	
కురపసుపు	,,	రూ 125.0.0	130.0.0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా1-కి	రూ 120.0.0	133.0.0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు	1-కి రూ 50,	55	
కాశాన స్త్రీపాయకట్టు	,,	రూ 70,	75
బెల్లము బా 1-కి	రూ 35.0.0	60.0.0	
చింతపండు బా 1-కి	రూ 30.0.0	49.0.0	
(5) ఇనుము			
పట్టారకంబా 1-కి	వ	రూ 32.0.0	33.0.0
చురం	,,	32.0.0	33.0.0
రవుండు	,,	32.0.0	36.0.0
(6) లోహములు			
బెండి 100 కులంకు	రూ 78.0.0	80.8.0	
బంగారము, కులము 1-కి	రూ 22.8.0	23.0.0	
సవరను 1-కి		15.0.3	
ఇత్తడి బా 1-కి	రూ 265.0.0	272.0.0	
కాగి డిటా	రూ 300.0.0	305.0.0	
అస్కాచక్కర బా 1-కి	రూ 38.4.0	38.12.0	
(7) రంగులు అలిజరై ను			
ఆవుకృష్ణుడు	20 డిగ్రీలు	రూ 75.0.0	
పొట్టికృష్ణుడు	డిటా	,,	
సింహం	డిటా	,,	
గురం	డిటా	,,	
(8) కూడి			
బోండా వస్త్ర బావువ 1-కి	రూ 320.0.0		
(9) నూలు			
కోయంబుత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	రూ 9.10.0		
ముధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	రూ 8.6.0		
పుల్లూరు తేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	రూ 8.12.0		
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	రూ 9.8.0		
డిటా నెం 14 డిటా	రూ 10.2.0		
నూళయేనుగ నెం 20	రూ 11.18.0		
జపాన్ నెం 20	రూ 11.12.0		
,, ,, 40 ఏ తేలిలు అయినను	రూ 14.10.0		
గోకాకు నెం12½	రూ 9.15.0		
నడ్యాక్ నెం 24½	రూ 12.0.0		
14½ క్వెల ౯ పక్షి	రూ 9.12.0		

డి. పి. ముల్లాగారున్యాయమూర్తి పదవికిరాజీనామా నిచ్చుట.

బొంబాయి, అక్టోబరు 16:— న్యాయమూర్తి డి. పి. ముల్లాగారు బొంబాయి ప్రాజెక్టులో తమ న్యాయమూర్తి పదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి. వారు సంఘమువారును వకీళ్ళసంఘము వారును వారిపనిని పెచ్చుకొనుచు ముచ్చటించిరి. ముల్లాగారు తిరిగి అధ్యక్షులుగా పనిచేయుదురు.

తణుకు తాలూకా బోర్డు

1923-24 సంవత్సర పరిపాలనము

తణుకు తాలూకా బోర్డు ప్రతినిధులను పి. హెచ్. సూరయ్య చౌదరిగారు బోర్డు అధ్యక్షుడుగా ఉండగా జరిగిన జరిమానా గారగు యం. తిమ్మరాజుగారు రూపొత్తులుగను 1923-24 సంవత్సరములో నున్నారు.

మీటింగులు

సకాలములందు క్రమముగా బోర్డువారు సమావేశములను జరిపిరి. నియమితసభ్యుల సంఖ్య లేక యే సమావేశమును నిర్వహించుట బడలేదు. కార్యకర్తలను నందరి అంతములను జరిపించుట యందు ను నిర్వహణము చేయుటయందును సభ్యులు చురుకుగా బనిచేసిరి. సమావేశములందు హాజరైన సభ్యుల సంఖ్య బాగుగనే యుండెను.

ఆర్థికము.

ప్రారంభమునందు రూ. 42000 లతో బోర్డు కార్యనిర్వహణ భారము పక్కమించెను. బోర్డుముద్రము ఆదాయము రూ. 1,26,000.

విద్య

ప్రారంభవిద్య గరవుటకు ఉచితమైన సదుపాయములు గలవు. జిల్లా విద్యా సంఘము వారి సూచనల ప్రకారము కృషి చేయుచున్నారు. రూ. 50,000 లు ప్రారంభవిద్యావ్యాపకమునకు ఖర్చుపెట్టబడెను. తొందర బాలబాలికల పాఠశాలలు ఈ సంఘమువారి యాజమాన్యమున గలవు. పిల్లలు హాజరవుటయు, వారికి బతులయందు శుభ్రమైనవారయ్యు, తగిన శిక్షలు, వ్యాయామమునకు యోగ్యులు తగు రీతిని శిక్షింపబడుచున్నారని చెప్పబడెను. ఆదిత్యులు, యేనాదులు మొదలగు నిమ్మజాతుల కొరకు 15 బడులు గలవు. ఇందలి వారికి ఉచితవిద్య గరవుటయేగాక బట్టలును పుస్తకములును బోర్డువారు నిచ్చుచున్నారు. నిమ్మజాతివారి పిల్లలందరి కుచిత విద్య నిచ్చుట కేర్పాట్లు గావింపబడుచున్నవి. నిర్బంధవిద్య రాటులను బడులయందు ప్రవేశపెట్టు విషయములు సంఘము వారి ఆలోచనలో నున్నవి. ప్రారంభబడులయందలి పంతుళ్ల వారి జీతములను వృద్ధిచేయుటకు బెక్కు యత్నములు సల్పబడెనుగాని బెక్కుండ్రుసభ్యులు ప్రతిపక్షింపుటచే ప్రయత్నములు వ్యర్థమాయెను. బోర్డువారు పునః ప్రయత్నములు చేసి తిరిగి యా విషయమున దీర్ఘాలోచనము చేయుటకు యావిషయము బోర్డు ఆలోచనకు లేబడును.

వైద్యసాహాయ్యము: ఆరోగ్యరక్షణము

వైద్యసాహాయ్యమునకును ఆరోగ్యరక్షణమునకును రూ. 24,000 లు వెచ్చింపబడెను. బోర్డువారి యాజమాన్యమునందు మూడు ఔషధశాలలు గలవు. చిక్కనపల్లి వైద్యసాహాయ్యము ప్రజలకు బనర్చుచున్నది. ఇటీవల అత్తిలిలో బోర్డువారు చిత్ర ఆయుర్వేద ఔషధశాలనును తెరిచిరి. ఆయుర్వేద ఔషధాలయమునకు పాలిశా ఖర్చుకొంద రూ. 1500 లు యిచ్చుటకు బోర్డువారు ముంజూరుచేసిరి. చలివేండ్రంనుగొని యేర్పాటుచేసిరి. యాత్రికుల ఆరోగ్యరక్షణముకొరకును పుణ్యస్థలముల పాఠశుభ్యమునకును కొంత వ్యయము చేయబడెను.

బాటలు

కొన్ని నూతన బాటలు చేయబడెను. రూ. 11,000 కోట్లు నిర్మించుటకును తూములు కట్టుటకును వ్యయము చేయబడెను. గృహనిర్మాణమునకు స్థలముల కలప మొదలగు పరికరముల ప్రదానముందు నిమ్మజాతులవారి హక్కులు చితిరిగిని ఆలోచింపబడెను.

యూనియను బోర్డులు

ఒక యూనియను బోర్డు తప్ప దక్కినవన్నియు తృప్తి కరముగా పరిపాలనము చేయుచున్నవి. అసంతృప్తికరముగ నున్న యూనియనుబోర్డు సంతమొండిచి తిరిగి నియమింపబడవలయునని తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు సిఫార్సుచేసిరి. మితపాన సమితివారి పద్ధతుల ప్రకారము మద్దతిపొందున వర్గములకు బోర్డులోని అధికసంఖ్యాకుల యియ్యకొనలేదు. దరహాముమీద బోర్డుపరిపాలనమును ఆధికమును చక్కగ నున్నది. సభ్యులందరి యందును సామరస్యమున్నయెడల మిక్కిలి ఉపయోగకరములైన పనులన్నియో చేయబడుచుండెడిది. సభ్యులయందు దసహనము ప్రజాజీవితమునకు గావలసిన యెన్నియో పనులను గావింప ప్రయత్నించిన అధ్యక్షునకు మెడలోని గుడిబ్రావలె నుండెను.

గుణము లివ్వెడిల పైకము నావము

మాయొక్క బాస్కికాగారి రింగువరకు లోపను యుపయోగించుటకై, చర్యవ్యాధులు, మేసాకారకపాడులు, యింకను అనేక చర్యవ్యాధులు నివర్తయగును 5 నిమిషములలో గుణముయిచ్చును ధరలు 1-కి 0.10-0.

అన్నపూర్ణ స్టోర్సు, 5, భద్రయ్యగార్లనుబీధి, పార్కులోను, మద్రాసు.

బొంబాయి

(మా ప్రత్యేకవిలేఖనినుండి)

భగీరథ ప్రయత్నములు

ఆగస్టు 17:—అద్దెవట్టమును వరల కాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టుటకు విశ్వప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఒకవంక రాజప్రతినిధి అనుమతిపడెనను, మరల స్థానిక ప్రభుత్వము చచ్చుకు రానివ్వక ఉపపాదనను ఆటంకపరచునేమోనని జాతీయవాదులును నామక గారను భయపడుచున్నారు. తరువాత నేమైనను ముందు చిగ్గుకు రాజేమోనని మొన్న అన్నిపక్షముల వారునుగలసి చర్చించిరి. అందుకు భూస్వాములపక్ష సిద్ధాంత పరులును, మహమ్మదీయ ప్రతిఘటన అను హుసేనుఖాయి లాల్ గారినికూడ ఆహ్వానించిరి. మిగిలిన దురాశాపాశ బద్ధులగు భూస్వాములుగాని, వారి ప్రతినిధులుగాని సభకు రాకపోయిరి. అద్దెవట్టమును పునరుద్ధరింపుటకై యూరపియన్ ప్రతినిధులగు హార్డిన్ స్పెన్సరుగారును ఇతరపార్టీ ప్రతినిధులును జాతీయ నాయకులగు, పటేలు, జమ్నాదాసు, నారిమగుర్లతో కలిసి కృషిని సల్పుచున్నారు. ఈ విషయమున సందరును ఏకీభవించుటయు, అందుకు కలిసి ప్రతిపక్షులగునూడ తమభావములతో నేకీభవించుటయు ప్రయత్నించుటయు జరుగుచున్నది.

ఒక్కమాట

బ్రాహ్మణులు, అబ్రాహ్మణులు, యూరపియనులు, మహమ్మదీయులని లేక సామాన్యులందరును ఒక్కమాటపైనిలిచి యున్నారని తెలుపుటకు, చట్టనిర్మాణమునకై ప్రయత్నము సల్పుసంఘమే తార్కాణము. బ్రాహ్మణ అబ్రాహ్మణ భేద స్వరూపమును రూపుమాపుటకొన, అందరిని అబ్రాహ్మణులనే సంఘమునకు ఎన్నుకొనిరి. జమ్నాదాసుగారు తెల్పినట్లు మిసెసు హార్డిన్ స్పెన్సర్, పటేలు, నారిమగుర్లగారందరును అబ్రాహ్మణులేగాన వారినికొక ఇతరపక్షవాదుల కెట్టిసంకోచమును కల్పింపదని తలంపబడుచున్నది.

ఒకరు ఏటికి మరొకరు కోటికి

పై ప్రయత్నము లటుండ, స్వరాజ్యపక్ష నాయకులగు జయకరుగారు మేమార్థముల నంటుచున్నారు. పై వారితో గాక, వారు భూస్వాములతో నిష్టాగోష్ఠిసల్పి, వారలతో తర్కించుచున్నారు. ఇంకా ఉపపాదన జరుగునోలేదో దైవ మెరుగనున్న సమయమున పిల్లపుట్టకనే పేద ప్రయత్నించుచున్నారు. భూస్వాములతో రాజీక ప్రయత్నముల సలుపుటచే, సామాన్య ప్రజాబలములకై, ఆశయముల నికరముగ నెరుంగజేయు అవకాశము నానల త్రొలుచున్నారు.

పండిత నెహ్రూగారి పద్ధతుల నవలంబింపజేసి, ప్రజాశక్తులకు మారులగుచున్నట్లు కన్పడుచున్నది. అందరను సంతోషపడవ నెండు ఉద్దేశ్యము భగీరథపాదయు, స్వరాజ్య పక్షముననే కల్లోల ముద్దవించుటయు కలగవచ్చును. అద్దెవట్ట పునరుద్ధరణమును పక్షసమన్వయము గా నెండు ఉద్దేశ్యము ఏకీకరము ఏర్పడక పోవుటచే, ఇతర విషయములకై సంఘభావము నకు గూడ కొరత వాటిల్లును, ఇదివరకే నూత్నముగ వీరి పక్ష ప్రతిభకు ముప్పు వాటిల్లునున్నది గ్రహింపాలసి వచ్చుచున్నది.

గోడమీద పిల్లి వాటము

ఈసందిగ్గ సమయమున ప్రభుత్వోద్దేశ మెట్లుపరిగమిల్లు గలనో యెరుగ నెండు అసాధ్యమయినను, ప్రస్తుత స్థితిగతుల నాలోచించిన ఏకీకరపక్షపథి మెప్పువడయునో ఆసిద్ధాంతములతో చివర కేకీభంపెనని తోచుచున్నది: ఏలనన, ప్రస్తుత విషయమున ప్రభుత్వము కలుగజేసికొని పొందుబాధ మెద్దియను లేకపోయినను, సమీక్షలయొక్కయు, తమపక్షపర్యయల యొక్కయు సందేహింపబడునట్లు ప్రవర్తించెదరా యను సందేయము పొడముచున్నది. జాతీయవాదులగు నారిమగుర్లగారు మాత్రము ప్రభుత్వోద్దేశ్యములు ఈవరకే భూస్వాములవంక మరలినవని తెల్పసాపాసింపుచున్నారు.

మొండి విలేజింగ్ సభ్యులు

స్థానికస్వపరిపాలన మిచ్చుట మొండి విలేజింగ్ సభ్యులకెట్లు శిక్షించబడునని ఆలోచించిరి. దీనికి కారణము మండలిపు తీర్మానములు కొందరిసభ్యుల నణంపలేక పోయినదట! ఇదివరకు అధ్యక్షులమూల నేసభ్యులయిన పాటింపనియెడల సభ నాపి వైదులకే అధ్యక్షున కధికారముండెడిది. ఇప్పుడు సమావేశము సాంతమగువరకును, అట్టిసభ్యుల చెడవంటు అధికారము అధ్యక్షులకు ఇవ్వబడినది. దీని ఆవశ్యకత గోచరించుట సులభము కాదు. కాని జాతీయనాయకుల అధ్యక్షులకైందకునది నిట్టివింత అధికారముల కవికాశము కలుగజేసికొను సమయమును జూచి మాత్ర మాశ్చర్యపడవలసివచ్చును.

తగిన శాస్త్ర

స్థానికస్వపరిపాలన మొక్కపూడు విద్యాకాఖాసంఘమునకు నిరంకుశముగా పాఠశాలల రాజకీయ విషయముల దరిచేరనియరాదని కాసింపినది: కాని కి విద్యా సంఘము

ఎంతయునలరి ఇట్టి విషయముల స్థానిక స్వపరిపాలనసభ్యులు కాసింపుట వారిసంకుచిత దృక్పథమున, అవశ్యకమార్గములనే దెల్పుననియు, అట్టికాసనములకు అగత్యముగాని హక్కుగాని సభ్యులకులేదని జవాబిడగా ఇదివరకు చేసిన తీర్మానమును చేయునది లేక స్థానిక నిధి సమావేశము ఉపసంహరించుకొనెను. దీనికి మూలము పాఠశాలసంఘతీర్మానము గాని, సభ్యుల విశాల దృక్పథముకాదు. పూర్వపు ఈతీర్మాన సమ్యుతిదారు లగు హార్డిన్ స్పెన్సర్ సతిగారు మున్నగువారు ఎప్పటి యట్లునే వారి భావముల తెలియబరచిరి. టెన్సిగారు నడిచినట్లు ఈ ప్రతినిధులు పాఠశాలల రాజకీయసమస్యలలరాదనినను, వారిరాజకీయ శక్తియు మత్రముంటుట మాత్రము వారికి సమ్యుతమని గ్రహించునది.

పటాను బూచి

పటానులన్న ఆందరక్షణ బొంబాయిని పరమభయము. వీని జరిగినను విప్లవములకల పటానులని ఎల్లరును తలచుకొనవలసి వున్నది. అందువల్ల రక్షక ప్రభుత్వము చాలామందిపటానులను బొంబాయినుండి తరిమివైచినది. కాని ఇంకా జరుగు. నేరములకు కొడువ కన్పించుట లేదేమని ప్రభుత్వమును మొన్న ప్రశ్నింపగా నేరకారులలో నెక్కువ మంది హిందువులు మహమ్మదీయులని తెల్పిరి. ప్రజలు మాత్రము పటానులని భయము పడకయున్నారు. ఇట్టి నేరముల నడంప ముండెట్టి ప్రయత్నములు జరుగవలసినవో ఆలోచింపవలసియున్నది.

శిశురక్షణ

జనమొందిన యట్టిగాని బాలుర యొక్కగాని రక్షణ కావశ్యకత కొన్ని దినముల నుండి బొంబాయిపాఠశాల బాధించుచున్నది. జనమొందిన శిశువులు పురిటిలోనే చనిపోవుటయు బ్రతికినవారలయిన ఈదురాగానే దుర్మార్గ ప్రవర్తన లగుటయు తటస్థింపుటచే శిశుసంరక్షణ కేంద్రుని రెండుకాసనము లమలులోనికి రానున్నది.

ఒకటి స్థానికస్వపరిపాలనా సంఘమువారు పానుకూల పరచినది పురిటిలోని పిల్లలకును రెండవది మొన్నకాసనసభ యందు ఆమోదము పడెననిది బాలురకును అనువ రించును. శిశు పోషణకు మంత్రసాని సాని ఏర్పాటులకును పరిశుద్ధ తీరసమృద్ధికిని కృషిసల్పుటకుగా స్థానిక ప్రభుత్వ మేర్పాటులగావింపుచున్నది. మొన్నకాసనసభయందు ఆమోదము పడెనని కాసనము దుర్మార్గ ప్రవర్తనలగు శిశువులను పోషణ లేనట్టియు, దిక్కుమాలినట్టియు బాలుర రక్షకపరిపాలనముకొందకు తీసికొనవచ్చుట కేర్పాట్లు చేయబడినది. ఈ కాసనమును స్వరాజ్యవాదులుకూడ ఆమోదించిరి. ఏరక్షకాధికారిని దుర్మార్గ బాలుర పోషకుల కీచట్టమునవర్తించజేయ అధికారము కలదు. దీనికి నేక వ్యాఖ్యానములు ప్రబలినవి. శిశువు క్రైస్తవమతమునందొక క్రైస్తవసంఘమునకు ప్రాంతపుడయిన యెడల హిందూసాంప్రదాయముల నడుమకు ఉంచు ఏర్పాట్లు కావలయునని, జయకరుగారు మున్నగువారు వాదించిరి. చివరకు ఏర్పాట్లు జరుగునవకాశము నాలోచింపకనే, కాసనమును నెగ్గించిరి. స్థానికపరిపాలనము లీకాసనమునందలి పక్షమునకును లేకుండుటకును గూడ అధికారముండవలయునని ప్రతిపాదించబడగా ప్రభుత్వముతో పించెను. హుసేను రాయలాల్ గారు బాలురు జూదమాడునట్టియు పాగపీల్చునట్టియు అలవాట్లనుగూడ మాన్వన ట్లుపపాదించిరి. కాని అసలుతీర్మానమే వీగిపోకుండ చివర కామోదింపబడినందుకు సంతసింపవలసియున్నది.

పాలిటికలు పసికూనలు

పార్టీ ప్రతినిధులగు దుమేసియాగారికి జమ్నాదాసు మొదలగు జాతీయవాదులు రాజకీయపసికూనలుగా గానించుచున్నారని. మొన్న లీ నేపేదీకమున కనుకూలముగ వీరు వారినికదావల యట్టి ప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగా సమ్యుతినిచ్చి యున్నారని పార్టీ నాయకులగు బయాచాగారు చాటుచున్నారు. వీరుజమ్నాదాసు గారు నిపేదీకమును త్రోసివేయుటకు చేసిన సహాయమునకు వారి రాజకీయ శిశువని పేర్కొనెనట! నాయకులన్న ప్రజాభిప్రాయముల నంటనివారని వీరి తలంపెనట్లు తోచుచున్నది: కాని పాలిటికలు పసికూనలగు నారిమగుర్లగారు జమ్నాదాసుగారు విరోధులకు కలుగజేయుభయమతిపారము. హార్డిన్ స్పెన్సరునకునూడ నారిమగుర్ల, జమ్నాదాసుగార్లతో నెంత పోరాడినను, మొన్న ఒక సభలో నారిమగుర్లగారే అద్దెవట్టమును పపాదించుటకును, నెగ్గించుటకును సమర్థులుకాని వేరొకరుకారని తెలిపవరచెను.

జ్వర మయము

పట్టణమెల్లను జ్వరమయమైయున్నది. ఈ దినమునవచ్చి పి అండ్ ఓ నావయందు కూడ రెండు మంది జ్వరపీడితులు విదేశములనుండి దిగుమతిచేయబడిరి. ముండెట్లుండునో తెల్పనశక్తముగా నున్నది.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభ

శ్రీయుత వేదగురూడి శేషగిరిరావుగారు రచించి చదివిన స్వాగతపద్యములు

18వ తేదీ శనివారమునాడు మధ్యాహ్నము చెన్నపురి గోల్డేహాల్ లో రాష్ట్రీయసభ శ్రీయుత గాడిచర్ల పారిసర్వోత్తమ రావుగారి అధ్యక్షతక్రింద ప్రారంభమైనపుడు శ్రీయుత శేషగిరి రావుగారి నీపద్యములను చదివెరి.

శ్రీరమేశపదాజ్ఞసేవారిరుతులైన సద్గుణులకు నిదె స్వాగతంబు అఖిలాంధ్రదేశసమాగతులైనట్టి స్వచ్ఛరిత్రుల కిదె స్వాగతంబు ఆంధ్రత్వసిద్ధికై అఖిలంబు సర్పించు త్యాగశీలర కిదె స్వాగతంబు సామ్రాజ్యములనేలించు సాంధ్రవృత్తుల స్మరణదప్పనిమీకు స్వాగతంబు ఆంధ్రమహాపు లౌతిక్కనాదుల సమయమెటుగమీకు స్వాగతంబు అలయుగంధరముఖుల లౌమంత్రిచంద్రుల సాటితప్పనిమీకు స్వాగతంబు త్యాగరాయలు రామదానాసిథిక్తుల చరిత్ర లెటుగమీకు స్వాగతంబు జీవులు జడములు శ్రీరామయయ మను జ్ఞాననిధులకిదెస్వాగతంబు తనవలె సర్వభూతములజూచుటెమోక్ష సాధనంబనుమీకు స్వాగతంబు శ్రీమేమయదు శౌరిశ్రీమేయే సకలార్థ సాధనంబనుమీకు స్వాగతంబు గాంధీమహాత్ముని ఘనతమాదేశముత్ సరణి దప్పనిమీకు స్వాగతంబు ఆంధ్రదేశేభుద్ధ రగ్రగణ్యులకున్న సత్కీర్తిగనుమీకు స్వాగతంబు సత్యనిరతుల కియ్యదె స్వాగతంబు సాధుశీలురకియ్యదె స్వాగతంబు శాంతిభవనలకు నియ్యదె స్వాగతంబు త్తమః దనచ్చెడుమీకిదె స్వాగతంబు ఆంధ్రమాతకుజయమనుడన్నలారా భరతమాతకుజయమందుభ్రాతలారా అనుడుజయ మని గాంధీమహాత్మునకును ఆంధ్రసోదరులార మీ సనఘలార

* * * * * దేశోద్ధారకుడు [వైద్యరాజ డాక్టరు అవధాని] దేశోద్ధారకుడౌట నిక్కువము సం దేహంబు లేదెందు నా గేకుం డ్ధము బుద్ధియున్ బలమనీ శేమాడుకాలంబు లే యాతఁ జెందకయిచ్చు ధీగుడహాహ యాంధ్రావనిక ముందు నీ కాశీనాధుని వానిబోలుకుతులక గాంధీ దగుక మాతఁగో! శుక్లప్రియములు బల్కెడు పుష్కలముగనిచ్చుబుద్ధి పూర్వకముగ దా నిష్క, పటంబులబుధులకు, నిష్కపటుల కాంధ్రసేవనిలిచిరయేనిన్

రెడ్డిరాణి సచిత్రమాసపత్రిక సం||౮ చందారు 3 మత,సాంఘిక, వ్యవసాయికవిద్యావిషయములు చర్చింపబడును. వారకాంత (నాటకము) విలులయు, విలకతెలయు ఆద్యుతచర్యలు,బీచివర్ణన చదివి తీరవలయును. వెల 12 మిథునానురాగము(పేరుగన్ననమల)వె 12 గర్వభంగము(గురుడ,బలరామ,అంజనేయ,సత్యభామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) వెల 10 వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు)వె 10 ఆంధ్రనామసంగ్రహము(సటిక) వెల 4 రెడ్డిబ్రదర్సు రాయవరము,గోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్రవిద్యాధి మహాసభ

రెండవదిన సమావేశము

198వ తేదీ సాయంకాలము పచ్చయప్ప కళాశాలయందు శ్రీకట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది.

సభా కార్యక్రమారంభమున టి. కృష్ణశాస్త్రిగారు భ రతమాతృస్థనము గావించిరి. యస్. జానకిరాంగారు మరణోన్ని జాతీయగీతములను బాడిరి.

డాక్టరు దంట్లు సుబ్బావధానిగారు ప్రాతఃకాల పాఠ శాలల అవశ్యకతను, విద్యార్థుల దేశోగోగ్య విధులను, ప్రస్తుత మువారు లోనగుచున్న శాస్త్రాత్మకవాగ్ధికత వలని శురభ్యాస ములను విపులముగ చర్చించి విద్యార్థులు అవలంబించవలసిన ము ఖ్య విధానములను బోధించిరి.

పిదప క్రింది తీర్మానములు సభ్యులచే అంగీకరింపబడి నవి. తీర్మానములు గావించబడు చర్చలందు విద్యార్థులు చూ పిన ఉత్సాహోత్సాహమును మెచ్చుచున్నది.

తీర్మానములు

ఈ క్రింది తీర్మానములు సభ్యులెల్లరచే అంగీకరింప బడినవి.

(1) చెన్నపురి శాసనసభకు విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధి గా ఒకసభ్యునిన్ని, నెనెలు సభకు 20 మంది సభ్యులను ఎ మ్మకొను విషయమున బి. ఏ. (గ్రాడ్యువీలు) పట్టుమున పొంది ఒక వత్సరము గడపిన వారి కందరికిని ఓటునిచ్చు హక్కుగలు గునట్లు నిబంధనలను సవరించవలెను.

ఉపపాదకుడు:—పి. వి. నరసింహారావు. అనువాదకుడు:—బి. టి. యం. రాఘవాచారి.

తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.—

(6) యస్. యస్. యల్. సి. పరీక్షకు ఆంగ్లభాషను తప్ప తక్కిన అన్నివిషయములను దేశభాషల మూలకముననే బోధించుచుండ వలెను. ప్రస్తుతము పాఠశాలలో పఠనీయకాల ము అనవసరముగ చాలపెచ్చుగ నున్నది. కావున ఆకాల పరిమితిని ఒక్క వత్సరముకు తగ్గించవలెనని అభ్యర్థుడు ఉప పాదించెను.

తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

(7) ప్రతిముఖ్య పట్టణములలోను స్త్రీలకు ప్రత్యేకముగ మాధ్యమిక (సెకండరీ) పాఠశాలలను ఏర్పరచుట అవసరము. స్త్రీల పాఠశాలలో పఠనీయ విషయములు సాధ్యమైనంత వరకు జాతీయ సాంప్రదాయాను గుణ్యములుగను స్త్రీలప్రత్యే కావశ్యకతలకు ఉపకరించునవిగను యుండవలెను.

స్త్రీలు ఉన్నతవిద్య సభ్యునిండుటకు సౌకర్యములను వృద్ధిచేయుటకు వీలైనంతవరకు స్త్రీలకు ప్రత్యేక కళాశాలలను ఏర్పరచు విధాంతమును ప్రోత్సహ పరుపవలెను. ఇప్పుడెన్ని కళాశాలలను ఆంధ్రప్రదేశ్ లు ప యో గిం చు కొ ను ట కు గాను వారికి విద్యాధి వేత న ము ల నొ సంగ వల యును అని ఈసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఉపపాదకుడు:—బి. వెంకటరత్నముగారి కుమార్తె.

అనువాదకుడు:—జె. యస్. నారాయణమూర్తి

గారి కుమార్తె

బలపరచినవారు:— స కో జ నీ బా యి, టి. రాధా కృష్ణయ్యగారు. తీర్మాన మామోదింపబడెను.

(8) యూనివర్సిటీ అధికారులను ఇంటరుమీడియేటు, బి. ఏ., తరగతులందు భారతదేశ వేదాంతశాస్త్రమునకు మారు హిందూదేశచరిత్ర నిర్వచముగతయుటకు ఈసభవారు కోరు చున్నారు.

(9) ఇంటరుమీడియేటు బి. ఏ., పరీక్షలకు భారత గ్రాంథిక (Classical) భాష నొకదానినిగాని, ఒకదేశభాష నుగాని, నిర్వచము గావించవలెనని ఈ సభ వారు కోరు చున్నారు. అభ్యర్థులచే ఉపపాదించబడి అంగీకరింపబడెను.

(10) ఆంధ్రదేశమునకు శీఘ్రముగా ప్రత్యేక విశ్వవిద్యా లయములను ఏర్పరచుట కంగీకరించవలయును. వానిలో నొక దానిని దత్తమండలములోను వేరొకదానిని ఉత్తరసర్కారుల లోను తగినస్థలములం దేర్పరచవలెనని ఈసభవారు కోరు చున్నారు.

ఉపపాదకుడు:—కె. సర్వేశ్వర శాస్త్రిగారు.

అనువాదకుడు:—ఆర్. కృష్ణశాస్త్రిగారు.

బలపరచినవారు:—పి. వెంకటరావుగారు. తీర్మాన మామోదింపబడెను.

(11) ఆంధ్రవిద్యార్థులు స్యదేశీవ్రత మవలంబించి ప్రో త్సహించవలెనని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపపాదకుడు:—పి. సీతారామయ్య.

అనువాదకుడు:—ఆర్. చంద్రమౌళి.

బలపరచినవారు:—కె. సర్వేశ్వరశాస్త్రి తీర్మాన మామోదింపబడెను.

(12) ప్రాథమిక పాఠశాలలో బాలరకును బాలిక లకును సంగీతమును నేర్పవలెనని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

ఉపపాదకుడు:— జె. శివరామశాస్త్రి. అనువాదకుడు:—కె. సర్వేశ్వరశాస్త్రి. ఈతీర్మాన మామోదింపబడెను.

(15) అంతరాత్మ నియమమున క ను గు ణ్య ము గా చెన్నపురి శాసనసభ్యులు ఓటునిచ్చుచు పాఠశాలలో విద్యా ర్థులు మతవిషయములను ముఖ్యముగ పఠించవలయునని నిర్వచ ణించు పాఠశాలలకు ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము చేయునాడ దని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

ఉపపాదకుడు:—ఆర్. చంద్రమౌళి.

అనువాదకుడు:—రామకృష్ణయ్య.

బలపరచినవారు:—పి. రామరాజు.

(17) ఏప్రిలు 19, 24 తేదీలలో జరిగిన స్టేడ్యుమ్మిపు పరీక్షయందు, ఉత్తీర్ణులైనవారి సంఖ్య మిక్కిలి తక్కువగా నున్నందున ఈసభవానికి గలిగిన ఆశాభంగమును తెలుపుచు, రాగల డిసెంబరు మాసములో మరల ఈపరీక్షను ఏర్పాటు చేయవలెనని ఈసభవారు, హైకోర్టును, స్టేడ్యుమ్మిపుబోర్డును వేడుచున్నారు.

(18) మదరాసునందు విద్యార్థి సంఘము స్థాపించినందు కు ఈసంఘమువారు మదరాసు విద్యార్థులకు కృతజ్ఞత తెలు పుచు ఈలొనుననే విద్యార్థి సంఘములను తదితరజిల్లాలలో స్థా పింపగోరుచున్నారు.

ఉపపా:—కె. సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు.

అమోదకులు:—టి. రాధాకృష్ణయ్యగారు.

(19) కులముగాని శాఖగాని వివక్ష లేకుండ ఆంధ్ర విద్యార్థులు విద్యాభివృద్ధిని పెంపొందించుటకు బాటపడవలయు నని యీసమావేశమువారు గోరుచున్నారు.

జాతీయతముగాని శాఖాభేదముల వివక్ష లేకుండ విశ్వ సమావేశ ఉద్దేశ్యము లెల్లడను వ్యాప్తిగావించి తమలో తాము సామరస్యమును అభివృద్ధిలోనికి దేవలయునని యీసభవారు ఎల్ల విద్యార్థులను గోరుచున్నారు.

పిదప అభ్యర్థులు విద్యార్థులను వారిశ్రేష్ఠకును, నిరంత కోత్సాహమునకును, అభ్యర్థునియందు గనుబరిచిన విధేయతకు ను ప్రశంసించి తాము సాధ్యమగు అన్నివిధముల సహాయము చేయుగలమని నుడివిరి.

పిదప కార్యదర్శిగారగు శ్రీ కె. యల్. నరసింహ్య రావుగారు సభ స్థాపించుటకుగల ముఖ్యోద్దేశములను వివరించి అభ్యర్థులకు మనఃపూర్వకమంచనము లర్పించిరి.

విద్యార్థులు సంతోషాయు త్త చిత్తులై సభ వీడిరి.

ఆంధ్ర శ్రీ భావ్యము

శ్రీ శామానుజులవారు రచియించిన బ్రహ్మసూత్ర భా వ్యమునకు సరియైన తేటతెనుగున రచియింపఁబడి శ్రీ శానమా మలై జియ్యంగారులు మొదలగు ఆచార్యపురుషులచే మిక్కిలి శ్లాఘింపఁబడినది.

మొదటివాల్యము (ప్రథమాధ్యాయంతము) 8-0-0

2-వ వాల్యము (ద్వితీయ, తృతీయ చతుర్థాధ్యాయములు) రు 8

శ్రీవచనభూషణం

ఇది శ్రీ వైష్ణవసే ద్ధాంతమున నెక్కువప్రాముఖ్యమును వహించిన గ్రంథము. శ్రీ పీఠ్రి లోకాచార్యుల మూలమును శ్రీ మనవాళమాములు వ్యాఖ్యానమునున్న ద్రావిడమునుండి చ క్కని తేటతెనుగున తెనిగింపఁబడి ద్రావిడములోనుండు మూల వ్యాఖ్యానములతో సహా సంఘిక 1-కి 80 పేజీలుగల 8 మాస సంఘికలుగాను ముద్రింపఁబడుచున్నది.

సంఘిక 1-కి వెల రు 1-0-0

ఆచార్య హృదయము

ఇదియును అన్ని విషయములలోను శ్రీ వచనభూష ణమువలెనే ముద్రింపఁబడుచున్నది.

సంఘిక 1 కి వెల 1.0-0

1729 వేదాంత ముద్రాక్షరశాల, 88. ఏడుబావులవీధి, జి. టి. మద్రాసు.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము.

దుర్బలుల పాలిటి సంజీవి మేనాము, నిక్కాక శుక్ల వస్త్ర ము, నిస్సత్తున, ఆతిమూత్రము, వీటిని నాఠించి మంచి బలమును, యౌవ్యమును, శాంతిని, పీర్వకృద్ధిని, సంతాపప్రాప్తిని కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలను వాడుదు.

20 కులముల డబ్బి రు 1-4-0. వి.పి. చాన్జి 0-8-0,

3351 పి. శి. ఏ. అండు కంపెని,

ఆయుర్వేద సమాజం పెరిదేపి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

ఆంధ్ర పత్రిక

రోగములవల్ల దుఃఖమొందిన వారికి దేవిక బోషధములు రెండుగలవు. 3198
అవి నపుంసకత్వమును పోగొట్టి శాశ్వతయౌవనము నిచ్చునవి.

మదనమంజరిమాత్రలు

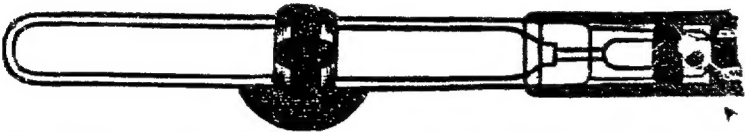
నపుంసకత్వారి ఘృతము

కడుపులోనికి పుచ్చుకొనుమందు. ఇది జీర్ణము, వల
బంధము మొదలు నపుంసకత్వ మవరకున్న అన్ని
వ్యాధులను కుదుర్చుచున్నది.
క్రయం డబ్బి ఒకటికి రూ 1/- 6.కి రూ 5/- 12.కి రూ 9/-
యథానామ తథానుజాః అను తీరుగా ఇది
నపుంసకత్వమునకు బద్ధవైరి. దీనిని మై వాడు
టచే ఏలాటి దుర్బలమును పొరిపోవును.
క్రయం డబ్బి ఒకటికి రూ 1/- 6.కి రూ 5/- 12.కి రూ 9/-
రాజవైద్యనారాయణాశి కేశవజీ, 49 బందరువీధి, జూబ్లీ ట్రాప్, మద్రాసు.

సెల్వ ఫిల్లింగు

"ఆ గేట్"

పపుంటిన్ వేనా

పాంట్స్ షెక్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫర్మ అని చెప్పదగు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా ఆస్ట్రేలియా, మొద
లగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడిప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కుటముగా జనాదరణ
మొందుచున్నది.

సాధారణమయిన "ఆగేట్" కలము

మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉక్కుపాళికి బదులు "ఆగేట్" గాజుపాళి నుపయోగించుట యద్భుతమగు నూతన
విధానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచివేయడం అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. (2957)
మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మద్రాసు.

కామినియానూనె

వెంట్రుకలేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

వెంట్రుకలు దువ్వివపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా
పాగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామినియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజ
ముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేజాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ
దివ్యోషధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును.
ఒకవరిత్రవల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును.
బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

వీపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరుచేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక

అతరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 }

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింప
బడును. లేకున్న పోలుపజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామఠ్, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

దీపావళి వినోదము 1703

మతాబాబద్ది

ఇది సాధారణముగ కవర్లలో అమ్ము తీగవలె మాటి
మాటికి ఆరిపోక నిల్చికాలి చానికంటె పదిరెట్లెక్కువకాంతి
నిచ్చును. ధర చాలచౌక.

సుమారు 60 గజములు బద్ది చుట్టు 1 కి 1-12-0
,, 80 గజములు బద్ది చుట్టు 1 కి 0-15-0

వర్తకులకు వేరుధరలు

రు 2 కు మించిన ఆర్డర్లకు పోస్టుఖర్చులు ఉచితము.
నిడమర్తి వెంకటకృష్ణమూర్తి, రాజమండ్రి.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

శిశులభయ! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణమధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి తెల్లకాళ్ల
కీమాత్రలు దివ్యోషధము. అజీర్ణము, ఆరుచి, అపులింకలు,
అగ్నిమాయము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలతయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
త్రేళ్లు, అనులు, మొదలగువానియందు కలిగిడి నొప్పు
లను పోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు
చేచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేనావాత నొప్పులను వెంటనే
మాన్చును. యిందు ఆ నేకవిషధులు చేరినవి. అనుభవము
గల ఔషధమగుటచేతనే పరమహంసక్రియ యని చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:— (1078)

అయ్యు డ్విడ వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

The Zandu Pharmaceutical
works Ltd, Bombay

జాండూబోషధశాల లిమిటెడ్
బొంబాయి 385

జాండూవారి చవనపాశ

జలుబు, దగ్గు, ఉబ్బసము మొదలయిన యెదురు
రోముకు సంబంధించిన సమస్త రోగములకును దివ్యో
షధమేగాక శరీరమునందలి నెతురును శుభ్రపరచి చెడి
పోయిన జీర్ణకోశమును బాగుచేసి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధి
చేయుటయం దద్వితము మైనది
ఎల్లప్పుడు జలుబు, దగ్గు, జ్వరము మొదలయినవాటిని
పీడింపబడుచు బక్కచిక్కిన శిశువులకు అమృతప్రాయము.
౧౪-౧౧-౨౪ (14-11-28) న బర్లారెనుండి కె.
కేశవరావు బి.ఎ. బి.యల్ గా టిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.
"మీ చక్కన పాశేవలన నాకధికమైనగుణము కన్పించి
నది. దయచేసి రైల్వే పార్కులుద్వారా మరి రెండుపీసా
లను పంపుడు."

వెల 1 పాసు రూ 2-8-0. 1/2 పాసు రూ 1-5-0.
వి.పి. ప్యాకెండు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. కోరువారికి
మాత్రాటూలుగా యచితముగా పంపబడును.
ఎల్లరును సేవింప తగినది. ఒక్కసారి వాడిచూచిన
గుణము తెలియగలదు.

డా.మోదర్ అందుకంపెనీ,
43, చెనాబాబాదురోడ్డు, మద్రాసు.